

GAVGE-AHA

A nderan estuwa Dadaamiya duksa bademme

¹ Am fakta, Dadaamiya a ndere samayaha antara haha.

² Haha bademme ba yalanje, ndza baaka ba naàzara keni aàtekwa, a hedfetaa ba tabedammire yawaha, Shedekwe aà Dadaamiya ankwa aà ja daba argina.

³ A ba Dadaamiya: A gevge parakkire. A gevhe ge parakkire.

⁴ Dadaamiya aà zhara parakkire na shagera jipu. Daaci a tegaa tara parakkire an tabedammire.

⁵ Parakkire a dahanaa an vaàha, tabedammire a dahanaa an vayiya. Magaamaga icawaya, a werehe ge ekse, una ñanna hare ge zunjewire.

⁶ A ba Dadaamiya: A gevge an tegaa dagave aà yawaha ge dise nakwahaatare.

⁷ A gevhe ge dagave aà yawaha. Daaci Dadaamiya a magaa dagavaha ñanna, a tegaa dagave aà yawaha na am aha antara yawaha na aàtire.

⁸ Dadaamiya a daha dalbe na aàdetire: Samaya. Una ñanna keni a gevhe. Magaamaga icawaya, a werehe ge ekse, una ñanna hare ge buwire.

⁹ A ba Dadaamiya: A jarammeje yawaha na am ekte aà samaya na bademme aà dem sledé palle, geni a jesarje dalbe na an ula. Una ñanna keni a gevhe.

¹⁰ Dalbe na an ula na Dadaamiya a dahanaa an haha. Dalbe na jarammeje yawaha aàtekwa na waà, a dahanaa an haye. Dadaamiya a naa una ñanna shagera jipu.

¹¹ Daaci a ba Dadaamiya: Haha a sansese essebaha antara slapaha taà an wulfaha am itare, antara nafaha na aà ya egdzere taà an wulfahaatare, jaba a duksaha ñanna bademme. Una ñanna keni a gevhe.

¹² Slerekke haha a sanse masaha, antara slapaha, ma uwe keni taà an wulfaha am itare. Nafaha keni ba estuwa, jeba a nafaha gergere, ma urara keni taà aà ba an wulfahaatare bademme. Dadaamiya a naa una ñanna shagera jipu.

¹³ Magaamaga icawaya, a werehe ge ekse, una ñanna hare ge keyire.

¹⁴ A ba Dadaamiya: A gevge parakkiraha ate samaya, ge tega tara vaàha antara vayiya. Una ñanna aà gev nalaamaha ge maàraà sartaha, vaàhaha, antara ivaha.

¹⁵ Parakkiraha ñanna a gevge ate samaya, ge maàraà parakkire aàsete haha. Una ñanna keni a gevhe.

¹⁶ Dadaamiya a magaa parakkiraha sadadde buwa: Palle waà, yaikke jipu, ñane aà maga sleksiraara am vaàha, cekwaara keni aà maga sleksiraara an vayiya antara terlyakwaha.

¹⁷ Dadaamiya a puwateraa ate samaya ge maàraà parakkire aàsete haha,

¹⁸ geni taà maga sleksiraatare vayivacika, antara ganakini taà teganaà itare dagave aà tara

parakkire, antara tabedammire. Dadaamiya a naa una ɳanna shagera jipu.

¹⁹ Magaamaga icawaya, a werehe ge ekse, una ɳanna hare ge ufadfire.

²⁰ A ba Dadaamiya: A demda yawe ba ɳga am naàzena an shifa, a ngyairngye yiyyaha àà dem samaya. Una ɳanna keni a naba gevhe.

²¹ Dadaamiya a ndere dabbaha sadaddfe antara naàzu an shifa àà zlala am yawe bademme. Daaci yawe a fantau ge yaà jeba duksaha gergere baaka zlaktaara. A nderehe zlabe aàdaliye yiyyaha taà an lyakwahaatare, jebahaatare keni gergere bademme. Dadaamiya a naa una ɳanna shagera jipu.

²² A gaterar barka, a ba ɳane: Yawtiya, gawevge ba kwakya, hyaiwemhye am hayaha bademme. yiyyaha keni hyairemhye am hude àà duniya bademme.

²³ Magaamaga icawaya, a werehe ge ekse, una ɳanna hare ge ilyebire.

²⁴ A ba Dadaamiya: Haha a sansese naàzena an shifa ate haha bademme. Dabbaha, naàzena àà hulmba am haha ira naàzena an shifa ate haha bademme, ma uwe keni jeba gergere bademme. Una ɳanna keni a naba gevhe.

²⁵ Dadaamiya a magaa estuwa dabbaha àà kaamba jeba gergere bademme, dabbaha àà haà keni jeba gergere ira naàzu àà hulmba am haha keni jeba gergere bademme. A naa una ɳanna shagera jipu.

²⁶ Daaci a ba Dadaamiya mazlaara waà, nderaumindera urimagwe ate nderaamiya, àà gaàraàva an miya. Daaci àà kwaranaà ɳane

kelfaha am haye, yiyyaha aà samaya, dabbaha, naàzu aà hulmba am haha ira duksaha umele na ate haha bademme.

²⁷ Daaci Dadaamiya a nderehe urimagwe, a nderanaa ate nderaara, aà gaàraàva an ñane. A nder zhele antara mukse.

²⁸ Dadaamiya a gaterar barka, a ba ñane aà elvan ge itare: Yawtiya, gawevge ba kwakya, hyawtehye ate haha bademme, fawansarfe keni. Magawmaàga sleksiraakure ate kelfaha am haye, ate yiyyaha aà samaya, ate dabbaha na ate haha bademme.

²⁹ A ba Dadaamiya aà elvan ge itare: Bademme a naàzena a kyesaa am haha, antara wulfahaatare bademme, antara nafaha na aà yaà egdzere antara wulfahaatare bademme, una ñanna naàza zaakure.

³⁰ Ge dabbaha na ate haha bademme, ge yiyyaha aà samaya bademme, ge naàzena aà hulmba am haha bademme ira naàzena ni aà puwa shifa bademme na, ya vaterte masa aàñwasla, una ñanna naàza zaatare. Una ñanna keni a gevhe aà ba ate una ñanna.

³¹ Dadaamiya a naa nazena a maganaa ñane bademme shagera jipu. Magaamaga icawayá, a werehe ge ekse, una ñanna hare ge unjkwhahire.

2

¹ Dadaamiya a zlanaa estuwa slera a ndera samaya antara haha ira naàzu am itare bademme.

² Am hare ge vuyire, am bademme a slera-haara zlauzle, a puwansehe vacite ñanna.

3 Dadaamiya a gaa barka am hare ge vuyire, a ganve cudefde. Adaba a puwanse vacite ɳanna am sleraha bademme ge ndera duksa badémme.

Urimagwe am fe àà Adnin

4 Kwaya ɳane labare àà tara samaya an haha am sarte na a nderaterndera Dadaamiya. Am sarte na ni Dadaamiya nder samaya antara haha waà,

5 zlabe ndza baaka nafa ate haha emtsaadé, ndza baaka slapaha àà kaamba emtsaadé, adaba zlabe Dadaamiya Yaakadada fantauka ge hya yawe aàsete haha. Am sarte ɳanna zlabe ndza baaka urimagwe ge herda haha.

6 Amaà ndza aŋkwa yire àà yawe àà segashe am haha, a remanaa ɳane haha bademme.

7 Daaci Dadaamiya Yaakadada a nder urimagwe an berbere àà haha, a fem effeya àà shifa am ɳane àà kya ektare, daaci urimagwe a gev estuwa an shifa.

8 Am igaara maa, Dadaamiya Yaakadada a de icese fe am Adnin, àà dem dalbe àà gedfi, a de njanaahe aàhuwa urimagwe na a nderanaa ɳane.

9 Dadaamiya Yaakadada a fantau ge sanse nafaha jeba gergere am haha, àà yaà egdzere shagera, emtake ge ezza. Am dagave àà fe ɳanna maa, a sanse nafa àà shifa, antara nafa àà diya shagerire antara shagerkire.

10 Am Adnin ɳanna maa, a naba sesehe ge yawe, a magaa guwa yaikke antara yawe aàtekwa, àà vantaà ɳane lailaidfire ge fe ɳanna. Fantau àà ba am tate ɳaana, guwa

yaikke na a naba tagire, a magaa guwaha umele ufade.

¹¹ Zhera aà zunjwire aà guwaha ɳanna Pisaun. A jantaava ɳane ge haha aà Hawila, anjkwa dindar am haha ɳanna.

¹² Dindar aà larde ɳanna an daradza jipu. Anjkwa zlabe naàzase navawaara am haha ɳanna, antara jeba nakwa umele an daradza jipu, zhera aà nakwa ɳanna aunikis.

¹³ Zhera aà buwire aà guwaha ɳanna Gihau. Guwa ɳanna keni maa, a de jantaave ge haha aà Kus katakappe.

¹⁴ Zhera aà keyire aà guwaha ɳanna Hidakail. ɳane una aà kela am larde aà Asura am dalbe aà gedfi. Zhera aà ufadire aà guwaha ɳanna Afratis.

¹⁵ Daaci Dadaamiya a eksetaa urimagwe ɳanna, a njanaahe am fe ɳanna am Adnin na, geni aà ehherda, aà effufa.

¹⁶ Naàwa naàzena ni a faara Dadaamiya Yaakadada ge urimagwe: A ba ɳane aà elvan ge ɳane: Nafaha na am faha na bademme, ezza ba seke una aà katana ervaunjfaanja.

¹⁷ Amaà nafa aà diya shagerire an shagerkire na waà, zeka. Adaba vacitu maà de zakuze, emtsaanja keni ba vacite ɳanna.

¹⁸ A ba Dadaamiya Yaakadada: Urimagwe maàki baaka ura taà nja kerde waà, shagerka. Yaà maganaamaga slemelanumele, aà garava aà ba antara ɳane.

¹⁹ Dadaamiya Yaakadada a ndere dabbaha aà kaamba bademme, antara yiyyaha aà cena daha na ni watse aàdahatera ɳane. Bademme a

nazena an shifa, ma a d'ante estara keni aà gev ba zheraara.

²⁰ Urimagwe afafete zheraha aà dabbaha aà haà, antara dabbaha aà kaamba ira yiyyaha bademme, amaà shanka una ta kalkale antara ñane ge melanumele.

²¹ Daaci Dadaamiya Yaakadada a naba far jeba paàhaàre na jauje ge ndzeda ge urimagwe, a naba pu hare. Dadaamiya Yaakadada a tefese hyaihye aà slerpaara palle, a hedete sledaara an hyuwa.

²² Dadaamiya Yaakadada a magaa mukse an hyaihye aà slerpa ñanna a sanse am urimagwe na, a danaàn ge urimagwe.

²³ Ba a puwete icaara ate ñane urimagwe waà, a ba ñane aà ba an kaà kwara: Yawwaa, kwaye una kwa waà, palle aà hyaihyahaaruwa antara hyuwa aà vuwaaruwa. ñane waà, taà d'ahana an mukse, adaba ta sanse am zhele.

²⁴ Adaba una ñanna zhele aà yaà tara eddenjaara an emmejaara, taà maàslava antara muksaara, taà gev vuwa palle.

²⁵ Urimagwe antara muksaara bukerde taà an ukhiyiye dey, amaà waterka zherwe.

3

Urimagwe fansarka ge Dadaamiya

¹ Am dabbaha aà kaamba na a nderanaa Dadaamiya Yaakadada bademme waà, a jaterwa ba zahe an yaimyaimire. Zahe a de ndavanu ge mukse, a ba ñane: Ba jirire a banba Dadaamiya geni zauka egdzara aà nafaha na am fahe na bademme?

² A ɳwanante ge mukse, a ba ɳane: Egdzara aà nafaha na am fe bademme ɳaà ezza.

³ Sey ba egdzara aà nafa na kwa ya ɳane am dagave aà fe na waà, a ba Dadaamiya zauka, fauka erva ate nafa ɳanna geni emtsaweka.

⁴ A ba zahe aà elvan ge mukse na: Fida kwaà emtseka cfekidzeki.

⁵ Dadaamiya diyaadiya ganakini maà zakuruze egdze aà nafa ɳanna waà, aà de wera icaakure, kwaà de gev ba seke ɳane, kwaà de dzegwaàndzegwa dise shagerire antara shagerkire.

⁶ Mukse na aà zhara egdze aà nafa na waà, aà ba am ice keni zariya jipu, watse emtake ge ezza. Shagerire aà egdze aà nafa ɳanna aà naba vante eŋkale ge ura. Daaci a naba eŋzlevaahe egdze aà nafa ɳanna, a zuhe, a vante ge zhelaara na atevege ɳane na, ɳane keni a naba zuhge.

⁷ Daaci a werte ge icaatare, ta naba diyeddiye geni taà an ukhyiye dey. Adaba una ɳanna ta ka-zlevaa slape aà nabugda, ta hede nasheriraatare an ɳane.

⁸ An icavaciya waà, taà cena ba maga aà duksa, Dadaamiya Yaakadada aŋkwa aà jaà daba am hude aà fe. Tara zhele antara mukse shebareshebe am ice aà nafaha, taà shebe aàtuge Dadaamiya Yaakadada.

⁹ Dadaamiya Yaakadada a naba daha urimagwe, a ba ɳane aà elvan ge ɳane: Kaà aàma ka?

¹⁰ A ɳwanante ge urimagwe, a ba ɳane: Ya cenaakwaraanja am fe, iya yaà an ukhyiye dey, adaba una ɳanna jiya lyawa shebanebshebe.

11 A ba Dadaamiya Yaakadada aà elvan ge ñane: A ndaaka ware ganakini kaà an ukhyiye dey na? Emtu zakuze egdze aà nafa na piyanaktepiya zeka aà ba iya na?

12 A ñwete ge urimagwe, a ba ñane: Ba mukse ñanna ka vitaa ka na waà, a vitaa ba ñane egdze aà nafa ñanna, iya keni ya naba zuhe.

13 A ba Dadaamiya Yaakadada aà elvan ge mukse: Ka magan ge uwe una? A ñwete ge mukse a ba ñane: A kedsiyaa ba zahe ate eñkale lauktu ya zu egdze aà nafa ñanna.

14 Am iga aà una ñanna, a ba Dadaamiya Yaakadada aà elvan ge zahe: Ekka ni magakanamaga tsawe una waà, kaà an nyainye am dagave aà dabbaha, antara naàza kaambaha bademme. Sey kaà zlala ate hudaanja, kaà zaà ba haha haà a zlauwa estuwa shifaanja am duniya.

15 Yaà femfa kelaadire am dagavaakure antara mukse na, am dagave aà wulfahaanja, antara wulfahaara. Wulfe aà mukse na aà de hakaah ire ba kacakaca. Ka keni naba uwua ate nadegadegaara.

16 A ba ñane aà elvan ge mukse: Yaà kwakyakanvekwakya zladfa aà yaà, kaà yaà egdzaraanja am palasa. Sey kaà de kumte aà ba an kuma nja antara zhelaanja, amaà ñane aà de maga ba sleksiraara ate ka.

17 A ba ñane aà elvan ge urimagwe: Ka yaa ba elvaaruwa, ka cenvaa elva aà muksaanja, ka naba zu egdze aà nafa na piyanaktepiya, ya bakaa zeka na! Kwaye yaà nyainyainvenyainye haha adaba ka. Sey kaà shushe zladfa cuuwe,

lauktu kaà shaà nazu kaà ezza ate haha na, haà àà zlauwa estuwe shifaanja.

¹⁸ Haha àà sakanse ba dakaha antara masaha na baaka paydaara na, kaà de za ba slapaha am kaamba.

¹⁹ Sey àà sesse ñgudeffire cuuwe ate wafkaanja, lauktu kaà shaà nazu kaà ezza. Njaanja ba una, dem sarte na maà eptsekpetsa zlabe adaliye àà dem haha, adaba ndza ya sakse àà ba am haha. Ekka iraanja ka haha, kaà eptsä àà ba dem haha ñanna.

²⁰ Aadama a fete zhera àà muksaara Hawwa, adaba ñane gevge emmarge emnde na taà an shifa bademme.

²¹ Dadaamiya Yaakadada a magateraa naàza hedfa nasherire an gwagwa ge tara Naadama antara Hawwa muksaara, daaci a tsekwateremhe.

²² A ba Dadaamiya Yaakadada: Kina waà urimagwe gevge ba seke pallaamiya mazlaara, diyaadiya shagerire antara shagerkire. Shagera mi piyantepiya, àà feteka ervaara zlabe adaliye ate egdze àà nafa àà shifa. Maàki zauze una ñanna àà de nja an shifa dem ba ge dekideki.

²³ Adaba una ñanna Dadaamiya Yaakadada a ngyanse urimagwe am fahe àà Adnin geni a ezlzlala àà de herdaara ate haha na ta sanse am kwa na.

²⁴ A ñgyanse urimagwe, a tsatsaa Kairubaha am dalba àà gedî ge fahe ñanna, taà an katsakar am erva, àà mbe pelpele ba seke nara àà kara, taà ankwa ufa barama a dem tate àà nafa àà shifa na.

4*Kayinu antara Habila*

¹ Am iga à una ñanna maa, Naadama a deza muksaara Hawwa, a shaa hude, a ye egdzere zhele, zheraara Kayinu. A ba Hawwa: A shiyantaa ba Yaakadadaaruwa egdzere zhele na.

² A yehe zlabe adaliye umele, zheraara Habila, egdze a emmeñaara ge Kayinu. Habila gevge suni, Kayinu ñane gevge sleherda.

³ Vacite umele, Kayinu a sanaa sadake ge Yaakadada am naàzena a vantaa uzaara.

⁴ Habila keni a de sanaa sadake ge Yaakadada am dabbahaara, a de sanaa ba emnde na ta zuñjwe ge mamahaatare, taà an ñasla jipu na. Dadaamiya Yaakadada hayanhaya Habila lyevaalya sadakaara kani.

⁵ Amaà Kayinu waà, Yaakadada hyanka ñane, lyiyaaka sadakaara keni. Daaci jaaja ervaunje Kayinu na, àà kwasha feke.

⁶ A ba Yaakadada àà elvan ge ñane: Labara àà jaka ervaunje kaà kwasha feke na?

⁷ Maà shagera maàgaanja, watse ka kanteka ire. Maà shagerka maàgaanja, kwaye haypa njanunje ge wakyiyaanja, bademme a wederaara àà ba ate ka. Amaà naàzena yaà bakanaà ya waà, gegga ba ka ndzedfa arge ñane.

⁸ Daaci a ba Kayinu àà elvan ge egdze a emmeñaara Habila: Sawa mi zlala àà dem kaamba. Daraada am kaamba maa, Kayinu ñanna a naba darge egdze a emmeñaara na an waàva, a je shifaara.

9 A ba Yaakadada àà elvan ge Kayinu: AÀma egdze a emmeña Habila? A ñwanante a ba ñane: Diyanka ya, ya sle ufa egdze a emmerwa emtu?

10 A ba Yaakadada àà elvan ge ñane: Azara una ka maganaa ka na? Eccena ba ñgaa: Se shisha kyuwa àà uzhe àà egdze a emmeña àà sawa am haha.

11 Kina waà, kaà an nyainye, baaka barkaanja, ambane ba ka baaka ate haha ñanna a shu uzhe àà egdze a emmeña na, ka puwanvaa ba ka an ervaanja na.

12 Kaà de herda, amaà watse àà yaiveye haha naàmpire na àà magateraàn ge emnde na. Kaà de jaà ñsaba seke ba kuye, dammaru kaà de shanka tate na ni àà de ekhyekhya ervauñdaanja ààtekwa na.

13 A ba Kayinu àà elvan ge Yaakadada: Elva na ñemdeme jauje ge ndzedaaaruwa, yaà tsa sepanteka.

14 Vatena ñgyaikisenjye am sledé aà herda, ñgyaikisenjye aà katafkaanja keni bademme. Ganevge ba seke kuye, baaka tate aà tsaaruwa dekideki ate haha na. Una aàbi ma a shiyya ware keni aà de jaà ba shifaaruwa?

15 A ñwanante ge Yaakadada, a ba ñane: baaka ura jagja dekideki. A ba ñane: Ma ware una a je Kayinu, aà pelava an shifa vuye. Daaci Yaakadada a magaa nalaama ate Kayinu, geni ma ta jaa ire antara ware keni, eddaara a fanfeka erva dekideki.

16 Am iga aà una ñanna maa, ba ezlzlalaara ge Kayinu yiyyiye an Yaakadada, kwaye a de nja am haha aà Naudi, aà dem gediyaara ge Adnin.

Eggyahajaara ge Kayinu

¹⁷ Kayinu a deza muksaara, mukse shansha hude, a yese egdzere zhele zheraara Hanauk. Kayinu a ndere berni, a fete zhera aà berni njanna Hanauk, zhera aà egdzaara.

¹⁸ Hanauk a yese Iraf, Iraf a yese Maihuya'el, Maihuya'el a yese Maitsusa'el. Maitsusa'el a yese Lamaik.

¹⁹ Lamaik njane a halante ñwasha buwa. Palle zheraara Adda, palle na keni zheraara Jila.

²⁰ Adda a yese egdzere zhele, zheraara Yabal. njane eggyetare ge emnde a kumkum, taà nja aà ba am beraha aà kacakaca, taà an waldaatare.

²¹ Zhera aà egdze a emmenaara Yubal, njane eggyetare ge emnde a jaà gadzavera antara emnde a ferta nalgaita.

²² Jila keni a yese egdzere zhele zheraara Tubalkayinu, njane slejaà ekzla, aà jaànaà njane kazlaña aà slera bademme, an verzhagane antara ire dañjwe. Añkwa egdze a emmenaara mukse, zheraara Naama.

²³ A ba Lamaik aà elvan ge ñwashahaara, tara Adda antara Jila: Cenaucena naàwa yaà bakura elvaaruwa, kwa ñwashahaaruwa ya Lamaik aàbi! Yawwaa, faufa hyema ba ñgaa ge cena elvaaruwa na. Iya Lamaik waà, maàki garifege ververe, iya yaà jaà shifa aà zhele palle. Maàki zariyuze an jaà, iya yaà jaà shifa aà egdzere zhele palle.

²⁴ Maàki ta cebaa zaala vuye ge pela hume a Kayinu waà, naàzaaruwa iya Lamaik zaala kul vuye ju vuye.

²⁵ Naadama a duhe zlabe aàdeza muksaara, muksaara a shaa hude zlabe adaliye, a ye egdzere zhele, Hawwa a fante Saitu ge egdzaara, adaba a ba ñane: A vitaa ba Dadaamiya egdzere zhele umele am slede aà Habilna jaaja Kayinu.

²⁶ Saitu keni a shaa egdzere zhele, a fete zheraara Ainaus, ta fantau aà ba am sarte ñanna emndimagwaha ge d'aha zhera aà Yaakadada am maduwa.

5

Eggyahanaara ge Naadama dem Nuhu

¹ Naàwa wakita na waà, aà tsaka wulfaha aà Naadama. Am sarte na Dadaamiya aà nderaaà urimagwe, a nderanaa ate nderaraa ge ñane.

² A nderaterhe tara zhele an mukse, a gaterar barka, a vaterte zhera aà urimagwire ba vacite na ni a nderaterndera.

³ Yawe aà Naadama dermeke an kul keye am sarte na a shaa Saitu, egdze na ni a de eksa ba ñane mazlanaaka ba tatara kini ate ñane.

⁴ Am iga aà iva ñanna a ye Saitu aàtekwa na waà, Naadama a magaa iva dermeke tise zlabe adaliye. A yayaa egdzar zaala umele antara egdzar ñwasha.

⁵ Yawe aà Naadama bademme lauktu aà emtsa waà, dermeke maselmane an kul keye

⁶ Saitu a magaa yowe dermeke an ilyebe lauktu a ye Ainaus.

⁷ Am iga aà iva ñanna a ye Ainaus aàtekwa na maa, Saitu a magaa yowe dermeke tise an vuye. A yayaa egdzar zaala umele antara egdzar ñwasha.

⁸ Yawe aà Saitu bademme, dermeke maselmane an kelaawa ju buwa lauktu aà emtsa.

⁹ Ainaus a magaa yawe kul maselmane kalkale lauktu a ye Kaynan.

¹⁰ Am iga aà iva ḥanna a ye Kaynan aàtekwa na, Ainaus a magaa yawe dermeke tise an kelaawa jilyebe, a yayaa egdzar zaala umele antara egdzar ḥwasha.

¹¹ Yawe aà Ainaus bademme, a magaa demeke maselmane an ilyebe lauktu aà emtsa.

¹² Kaynan keni a magaa yawe kul vuye kalkale lauktu a ye Malaliyail.

¹³ Am igaara, a magaa yawe dermeke tise an kul ufade zlabe adaliye. A yayaa egdzar zaala, umele antara egdzar ḥwasha.

¹⁴ Yawe aà Kaynan bademme a magaa dermeke maselmane an kelaawa lauktu aà emtsa.

¹⁵ Malaliyail keni magaamaga yawe kul unjkwahe jilyebe lauktu a ye Yarat.

¹⁶ Am igaara, a magaa yawe dermeke tise an kul keye, a yayaa egdzar zaala umele, antara egdzar ḥwasha.

¹⁷ Iva aà Malaliyail bademme, dermeke tise an kul maselmane jilyebe lauktu aà emtsa.

¹⁸ Yarat a magaa yawe dermeke an kul unjkwahe ju buwa lauktu a ye Anuhu.

¹⁹ Am igaara zlabe adaliye, Yarat a magaa yawe dermeke tise kalkale. A yayaa egdzar zaala umele antara egdzar ḥwasha.

²⁰ Yawe aà Yarat bademme, dermeke maselmane an kul unjkwahe ju buwa lauktu aà emtsa.

²¹ Anuhu magaamaga yawe kul uŋkwahe ji-lyebe lauktu a ye egdzere zhele zharaara Matusala.

²² Am iga aà iva ɳanna a ye Matusala aàtekwa na maa, Anuhu a magaa yawe dermeke keye kalkale zlaþe adaliye, ankwaa aà daba Dadaamiya. A yayaa egdzar zaala umele antara egdzar ɳwasha.

²³ Yawe aà Anuhu bademme, a magaa dermeke keye an kul uŋkwahe jilyebe lauktu aà emtsa.

²⁴ Anuhu dabetedaba Dadaamiya. Emnde taà zhaàraà ba ɓaaka am dagavaatare, adaba eksanteksa Dadaamiya aà ba an shifa aàdezenjaara.

²⁵ Matusala a magaa iva dermeke an kul tise ju vuye, lauktu a ye Lamaik.

²⁶ Am igaara, Matusala a magaa yawe dermeke vuye an kul tise ju buwa. A yayaa egdzar zaala umele antara egdzar ɳwasha.

²⁷ Iva aà Matusala bademme, a magaa yawe dermeke maselmane an kul uŋkwahe ju maselmane lauktu aà emtsa.

²⁸ Lamaik keni a magaa iva dermeke an kul tise ju buwa, lauktu a ye egdzere zhele.

²⁹ A fete zhera aà egdze ɳanna Nuhu. A ba ɳane: Edgze na waà, watse aà ekhyajera ɳane ervaunje am slerahaanjera bademme, adaba ɳgedepa na ɳaa ankwaa aà magana ɳere ate haha na. Adaba Dadaamiya nyainyainvenyainye haha.

³⁰ Am iga aà iva ɳanna a ye Nuhu aàtekwa na, Lamaik a magaa iva dermeke ilyebe an kul maselmane jilyebe zlaþe adaliye. A yayaa egdzar zaala umele antara egdzar ɳwasha.

³¹ Iva àà Lamaik bademme, a magaa dermeke vuye an kul vuye ju vuye, lauktu àà emtsa.

³² Nuhu keni maa, a magaa yawe dermeke ilyebe kalkale, lauktu a fantau ge yaà egdzara. Tara Saim, antara Haamu ira Yafait.

6

Mandzawire àà emndimagwaha jasseje am ire àà Dadaamiya

¹ Am sarte na emndimagwaha farantaufe àà ba an ndzedfa taà anjkwa huya ate haha, taà anjkwa àà yaya gyaalahalaha zarizariya keni.

² Emnde àà Dadaamiya taà anjkwa a zhaàraà gyaalahalaha àà emndimagwaha na ta zariyaha jipu, daaci ta naba dzerese gyaalahalaha ñanna, ta gaterve ñwashahaatare.

³ Daaci a ba Yaakadada: Mazlaara yaà yanka Shedekwaaruwa àà nja am urimagwe dem ba ge dekideki. Adaba urimagwe an vuwa, a ñaa ba emtsa. Yaà gulanagula sladdfire àà shifaara, a juka am yawe dermeke palle an kul buwa taà nja an shifa.

⁴ Am zamane ñanna, emnde a samaya ta ge gyaalahalaha àà emndimagwaha, ta gaterve ñwashahaatare na waà, ba egdzara àà ñwashaha ñanna ta ge emnde a samaya na una ndza ta emnde a ñganga, yaikkire keni ndza ba naàzaatare.

⁵ Daaci Yaakadada àà zhaàraà mandzawire àà emndimagwaha a far ba wala ate haha, naàzena taà dzamana am ervaunðaatare bademme ba mandzawiri

6 Yaakadada demda am ambane ge ndera urimagwe ate haha, zlad̄evzlađe ervaunđsaara jipu.

7 Ad̄aba una ɻanna, a ba ɻane: Emnde ɻanna ya nderateraa ba iya na waà, sey yaà jaàteraàja ate haha ba d̄ekideki. Dete dabbaha, naàzu aà hulmba am haha ira yiya aà samaya bademme. Ad̄aba danemda am ambane geni ambane ma nderanaterka ba d̄ekideki.

8 Amaà Nuhu waà, ɻane shansha ɻgurna aàza Yaakadada.

Dadaamiya aà kwaranse maàga paàre aà yawe ge Nuhu

9-10 Naàwa una waà, labare aà Nuhu, ed̄darga dawalaha keya: Tara Saim, antara Hamu ira Yafait. Nuhu ndza ur jirire, ndza baaka duksa maàndzawe ate ɻane, ndza aà d̄aba ba Dadaamiyara.

11 Amaà emnde bademme waà, duniya bademme sepse am ice aà Dadaamiya, a juwaa ba kelaadire baaka dukse umele.

12 Dadaamiya aà ezhzhaàraà waà, duniya ɻanna bademme badzavbadze. Ad̄aba bademme a emndimawaha baaka ura aà zlala ndedđe am duniya.

13 Daaci a ba Dadaamiya aà elvan ge Nuhu: Maàga aà emndimawaha ɻanna hyaahya, ad̄aba duniya bademme badzavbadze ad̄aba maàgaatare. Ad̄aba una ɻanna yaà jaàteraàja ba d̄ekideki ate haha na.

14 Amaà ekka waà, maganaamaga paàre aà yawe yaikke ge iraanja, kaà maganaà an nafa aà gaufir. Kaà maga hude ma gergere waànyara

keni am hudaara. A jerka tate aàtekwa, kaà vanyavanya bademme an naàvawe, tara hude an iga bademme.

¹⁵ Paàre aà yawe ñanna naàwa kaà de magana ate una: An sladfire kaà kura dza dermeke keye kalkal, an huya waà, dza kul ilyebe. Sladdirara aà dem samaya keni dza kul keye keslsle.

¹⁶ Maà kaà maga pare ñanna waà, kaà maga bere arge bere, bere arge bere haà keye. Wakyiyaara am dalbe palle, kaà maganaà am dagavaara ge dalbe ñanna. Sey kaà mazlanaamazla wabiye aàtekwa aà ba an niya deydey dza palle, am dagave aà tara vuwa aà pare an mbakye.

¹⁷ Adaba uwe, kwaye watse yaà hya yawe yaikke jipu ge kedfa duniya bademme, naàzena an shifa bademme ate haha na bademme aà kedfa.

¹⁸ Amaà ekka waà, yaà añkwa maga namaàna am dagavaamiya antara ka, kaà kedfeka cfekideki. Naba dawumda am pare aà yawe antara muksaanja, egdzaraakure ira shawla-haakure.

¹⁹ Iyau halatertehala zlaþe adaliye aà dem pare antara ka, duksa bubuwa tara zhele an mukse am naàzu an shifa bademme geni itare keni a kedfeka shifaatare, a eñzlarseñzle antara ka.

²⁰ Ma am iyiyaha, ma am dabbaha, ma am naàzu aà hulmba am haha keni, am naàzena an shifa bademme, kaà tsaka bubuwa tara zhele an mukse, watse taà sawa ba itare aàsezeña geni taà eñzleseñzle antara ka.

²¹ Ekka waà, ejjaàhaà ka ba naàza za, jili aà

naàza za gergere fanufe hyema aàzenja, watse kaà ña iraanja an ñane, antara aàzaha ñanna bademme.

²² Nuhu a maganaahe aà ba ate una ñanna, a magaa ba naàzena ni a faara Yaakadada bademme.

7

Yawe aà zla duniya

¹ Daaci a ba Yaakadada aà elvan ge Nuhu: Dawumda am pare aà yawe antara emndaanja bademme. Adaba ya ber ba ka palle edda aà jirire am dagave aà emnde a zamane na.

²⁻³ Am dabbaha na cudedde waà, tsakvaatsaka aàdezenja zaala vuye, ñwasha keni vuye aà ba am jeba palle. Am yiyyaha keni ba estuwa, kaà tsaàkaà zaala vuye, ñwashahaara keni vuye aà ba am jeba palle, geni a jauje wulfaatare am hude aà duniya. Amaà am dabbaha na haraàm waà, kaà tsaàkaà ba bubuwa tara zhele an mukse tara zhele an mukse zlauzle.

⁴ Adaba a juwaa ba hare vuye njerainjé, yaà de hyaà yawe yaikke, vayivacika, hare kul ufade watse aà hya ba yawe ñanna, bademme naàzena ya nderanaa ya ate haha na aà de jauka ba palle keni.

⁵ Daaci Nuhu maganaamaga naàzena a faara Yaakadada na bademme.

⁶ Am sarte na Dadaamiya a hyaa yawe yaikke ge keda duniya bademme na waà, iva aà Nuhu dermeke uñkwahe kalkale.

⁷ Daaci ta demhe ge tara Nuhu am paàre aà yawe antara muksaara, antara egdzaraatare ira

ŋwashaha àà egdzaraatare bademme, geni a kedateraaka yawe yaikke ŋanna.

⁸ Dabbaha cudedde, antara dabbaha na garevka cudedde, antara yiyyaha ira naàzu àà hulmba am haha,

⁹ bademme saremsa aàseza Nuhu am pare bubuwa bademme, ma uwe keni ba tara zhele an mukse tara zhele an mukse, ba seke una a ndahana Dadaamiya ge Nuhu na.

¹⁰ Am magaamaga hare vuye ŋanna waà, tsekwaatsekwa yawe yaikke àà sawa am samaya aàsetarge haha bademme.

¹¹ Ate iva na ni iva àà Nuhu magaamaga dermeke uŋkwahe na waà, ate tere ge buwire, haraara keni kelaawa ju vuye na waà, vacite ŋanna a naba sesehe ge yawaha, bademme heraahera sledé, ate samaya keni a weretaa ba biyara ge yawe,

¹² Maà a de fantau ge hya yawe àà sawa am samaya waà, ba ka hedu we. Vacivayika hare kul ufadé àà hya ba yawe na.

¹³ Vacite ŋanna tara Nuhu ta demhe am pare àà yawe antara muksaara, egdzaraara, tara Šaim antara Hamu ira Yafait, antara shawlahaara keye.

¹⁴ Àà dem pare àà yawe ŋanna ta demhe ba kerde antara dabbaha àà kaamba jeba gergere, dabbaha àà haà jeba gergere, naàzu àà hulmba am haha jeba gergere, antara yiyyaha keni jeba gergere.

¹⁵ Bademme àà naàzena an shifa, ta semhe bubuwa aàseza Nuhu am pare àà yawe na.

¹⁶ Am jeba duksaha na bademme, ta semaa

tara zhele an mukse àà ba ate una a bannaa Dadaamiya ge Nuhu na. Am iga àà una ñanna maa, ba Yaakadada an iraara a hedanu ge Nuhu am pare àà yawe.

¹⁷ Hare kul ufade kalkale vacivayika àà hya ba yawe yaikke na àà sawa am samaya, haha bademme walarwaàla yawe, anjkwa àà kaà pare àà yawe na àà detire, gevge waà, pare àà yawe na àà jaà daba ba estuwa arge yawe bademme.

¹⁸ Yawaha na ba a farfe a ba an ndzedfa, gevge haha yiyyiye jipu ge sledsfire a yawe argine, pare àà yawe na a ja daba arge yawaha.

¹⁹ Adaba yawe ñanna anjkwa àà far ba waàla àà dem samaya, antare ba ire àà waha sadadde keni àà naaka mazlaara ndawnde.

²⁰ Yawe ndawnde waha bademme. Àà ba arge ire àà waha keni waàlaà àà yawe dza kelaawa jilyebe.

²¹ Bademme a naàzena àà puwa ba shifa ate haha na jauka. Amaana: yiyyaha, dabbaha àà haà, dabbaha àà kaamba, naàzu àà hulmba am haha, antara ba emndimagwaha.

²² Bademme a naàzena àà puwa shifa àà kya ektare, àà nja ate haha dzayye emtsarempta.

²³ Yaakadada a janaahe estuwa naàzena ndza an shifa ate haha bademme. Tsante ate urimagwe, dabbaha sadadde, dabbaha mesheshe, yiyyaha, bademme a kedateraahe ba dekideki ate haha. Sey a jauwa ba Nuhu an shifa, antara emnde na ndza taà antara ñane am pare àà yawe.

²⁴ Waàla àà yawe ate haha gejaaka emtsaadé dekideki, a magaa hare dermeke an kul ilyebe.

8

*Dadaamiya a vante estuwa barama a segashe
am pare àà yawe ge Nuhu*

1-2 Daaci Dadaamiya viyanaaku Nuhu, antara dabbaha àà kaamba ira dabbaha àà haà na taà antara ñane am pare àà yawe na, a naba saa effeya, aŋkwa àà vata effeya na ate haha bademme, daaci yawaha na a segashe am hude àà haha na, antara biyaha na ndza ate samaya na bademme hadettehaàða, yawe na àà hya na keni a naba belehe, lauktu waàlaà àà yawe na ate haha na a fantau ge tsekwa.

3 Waàlaà àà yawe ate haha àà far ba gula an cekwa an cekwa, a magaa hare dermeke an kul ilyeþe lauktu gulaagula kwa waàlaà àà yawe ñanna ba ñga.

4 Ate tere ge vuyire am iva ñanna, ate hare kelaawa ju vuyire ate tere ñanna waà, de tsaatse pare àà yawe am hude àà wa àà Araraada.

5 Yawe na aŋkwa àà far ba gula ate haha. Ate tere kelaawire, am hare ge zuñjewire ate tere ñanna waà, marapsemaàre ire àà waha, naranna emnde.

6 A magaa hare kul ufade am iga àà una ñanna, Nuhu a naba werante we àà biye na a maganaa àà ba an niyaara ate pare na,

7 a belaa zalke, zalke na a naba ñgye, de janteja daba, a naba saahe. Zalke na aŋkwa àà zlala, àà saà adaliye, aŋkwa àà ja daba ba estuwa haa a zlu ge yawe ate haha, eptsaaka mazlaara.

⁸ Am iga à una ñanna maa, a belaa takala zlabe adaliye geni àà zharanaà ààtekwa maàki ba jirire gulaagula yawe ate haha.

⁹ Amaà takala ñanna shanka tate na ni a tsekwa ààtekwa ba geni àà puwansepuwe seraara keni. Am zlabe aŋkwa yawe ààte haha bademme, takala na a naba eptsaa aàsete vuwa àà pare àà yawe. Nuhu a velese ervaara, a eksante takala na a dem hude a pare àà yawe.

¹⁰ A pakvaa hara vuye zlabe adaliye am iga àà una ñanna, a belaa takala na zlabe adaliye àadegashe.

¹¹ Takala na a saa aàsezeñaara an icavaciya, antara hyema àà anyaranyara am mbuwe. Daaci diyeddiye Nuhu geni gulaagula yawe ate haha.

¹² Am iga àà una ñanna, a magaa hare vuye zlabe adaliye, a naba bela takala na adaliye. Amaà eptsaka takala na aàsezeñaara mazlaara.

¹³ Ate iva na ni Nuhu shanaasha iva dermekte an palle waà, ate zuñjwire àà tere, hare keni zuñjwire ate tere ñanna waà, yawe keni zlauzle ate haha bademme. Daaci Nuhu a naba fiyaa ire àà pare, a zharanaahe bademme waà, baaka, zlauzle yawe ate haha mazlaara.

¹⁴ Ate tere ge buwire, haraara keni kul buwa ju vuye waà, welaseweles haha kaŋjgelaŋje.

¹⁵ Mazlaara a ba Dadaamiya àà elvan ge Nuhu:

¹⁶ Sesse am pare àà yawe mazlaara. Muk-saaja, egdzaraaña, shawlahaaña, itare keni a saresse bademme.

¹⁷ Satersese aàzaha na taà aàzeña na keni bademme: yiyyaha, dabbaha ira naàzu àà

hulmba am haha. Naba satersese, puwater-aapuwa a zlarzlala ma aàdeme keni ate haha bademme, a yairteya, a hyartehye ate haha bademme.

¹⁸ Daaci a sesehe ge Nuhu am pare aà yawe, muksaara, egdzaraara, antara shawlahaara keni ta sesehe antara ñane am pare aà yawe na.

¹⁹ Am igaatare, ta sesehe ge dabbaha jeba gergere, yiyyaha jeba gergere, naàzu aà hulmba am haha keni jeba gergere ira naàzu an shifa aà zlala ate haha bademme jeba gergere, saresse am pare aà yawe.

²⁰ Daaci Nuhu a nderanaa tate aà fana sadake aàtekwa ge Dadaamiya Saksage. Am igaara, a eksevaal palpalle am dabbaha cudefde, am yiyyaha na cudefde keni a eksevaal palpalle, a vante sadakaara ge Dadaamiya ate tate ñanna, bademme a zuwaa ba kara.

²¹ Yaakadada sanaase emtakire aà sadake na waà, a ba ñane am ervaunðaara: Yaà dalika aà nyainya haha ñefekidi adaba urimagwe. Ge jirire waà, urimagwe aà ba am cekwire keni baaka duksa umele am ervaunðaara, sey ba dzama ire maàndzawe. Aley keni yaà naba yanya, yaà dalika aà ceña naàzu an shifa seke una ya maganaa ya kina.

²² Maàki zlabe aà ba añkwa haha na waà, jaà duksa, antara icanaà aà se mba iceka. Iyau sarte aà ñguðeffire antara sarte aà lailaiddire, viya antara erva a vaciya ira vaàha antara vayiya, baaka tsaatare ñefekidi.

Dadaamiya a ɳgudanaa namaàna ge Nuhu

¹ Dadaamiya a gar barka ge Nuhu antara egdzaraara, a ba ɳane àà elvan ge itare: Yai-wtiya, gawevge ba kwakya, hyawtehye ate haha bademme.

² Bademme a dabbaha, bademme a yiyyaha àà samaya, bademme àà naàzena àà hulmba am haha, bademme a kelfaha am haye, sey taà kuvakurkuva. Fanakuremfa aàzaha ɳanna bademme am erva ge kure.

³ Bademme a naàzena àà zlala ate haha, bademme a naàzena an shifa, vanakurteva aàzaha ɳanna ge ezza. Ba seke una ndza ya vakurte masaha bademme ge ezza na waà, una keni ba estuwa.

⁴ Sey ba hyuwa na ni saska shifa am hudaara na waà, una ɳanna zauka dekideki. Amaana: hyuwa na icaaka.

⁵ Uzhaakure keni, amaana: shifaakure, sey watse yaà enndaàva aàza eddawna a je shifaakure. Shifa àà urimagwe waà, ma a janaa dabba keni, sey yaà ndavanundave, ma a janaa ura keni eddawna a je shifa àà ukfeñaaara na sey yaà ndavanundave.

⁶ Ma ware una a pucaa uzhe àà urimagwe na, uzhaara ge ɳane keni àà de puwana ba ura seke ɳane. Adaba Dadaamiya a ndere urimagwe ate nderaara ge ɳane.

⁷ Kina kure waà, yaiwtiya, huyawhuya, hyawtehye ate haha baaka zlaktaakure ñekideki.

⁸ A ba Dadaamiya zlabe adaliye, àà elvan ge Nuhu antara egdzaraara:

⁹ Iya waà, naàwa yaà magakura namaàna ge kure antara eggylahaakure na ni watse taà sawa am igaakure,

¹⁰ ira naàzena aà ba an shifa aŋkwa ate haha antara kure. Amaana: yiyyaha, dabbaha, egdzar dabbaha mesheshe na aà zlala am haha na, bademme aà naàzena ni a segashe am pare antara kure.

¹¹ Naàwa namaànaaruwa na yaà ḥgudakur ge kure: dekideki yaà hyeka yawe yaikke na aàdete haha, aà zlaà naàzu an shifa bademme na. Jeba aà yawe ḥnanna aà dalika aà sawa dekideki ge zlaà naàzu ate haha bademme na.

¹² A farhe zlabe adaliye Dadaamiya, a ba ḥane: Naàwa nalaama aà namaàna na yaà ḥgudana iya am dagavaamiya, iya antara kure ira naàzu an shifa bademme dem eggyleggye maà ba taà aŋkwa emndimagwaha ate haha:

¹³ Yaà de fem kataliyavere am dagave aà kumbaha. Una ḥnanna nalaama aà namaànaaruwa, am dagavaaruwa antara emnde na ta ate haha bademme.

¹⁴ Ba kelaa maà maganaamaga kumba arge haha ni jesarje kataliyavere am hudaara waà,

¹⁵ sey ba yaà yehammeyehe namaànaaruwa na am dagavaaruwa antara kure ira naàzu an shifa bademme na, aà gevka ḥemme yawe yaikke mazlaara ge zlaà shifa ate haha bademme na.

¹⁶ Watse aà tsatse kataliyavere am dagave aà kumbaha yaà de zharanaà an icaaruwa, yaà de yehete aàtekwa namaàna saksage na ni am dagavaajere iya Dadaamiya antara naàzena an

shifa ate haha bademme.

¹⁷ Dadaamiya a fanarhe zlabe adaliye ndan-dahaara ge Nuhu, a ba ɻjane a elvan ge ɻjane: Una ɻjanna nalaama aà namaàna ya ɻgudanaa ya, am dagavaanjere antara naàzena an shifa ate haha bademme.

Nuhu an egdzaraara

¹⁸ Egdzara aà Nuhu egdzar zaala na ta segashe am pare aà yawe waà, ba tara Saim an Haamu ira Yafait. Haamu waà, ɻjane eddenjaara ge Kanaana.

¹⁹ Egdzara aà Nuhu keye ɻjanna waà, ta huya ba itare, bademme aà emnde na ta ate haha na ta segashe aà ba am itare.

²⁰ Ay Nuhu waà, ɻjane ndza sleherfa, a magaa fe aà inabauhi, zhera aà nafa ɻjanna.

²¹ Daaci vacite umele maa, a hyana mbazla aà egdza aà nafa aà inabauhi na, jaaja, a de zlavehe am beraara an ukhyiye dey.

²² Duwa aà Haamu eddenjaara ge Kanaana, a de zhareme am nasherire aà eddenjaara na, a de balateranse ge egdzar mamahañaara buwa taà àagashe.

²³ Daaci ta tsetehe ge egdzar mamahañaara na, tara Saim antara Yafait, ta haltaa zane, ta puwete zane na ate nahyaipaihyaipaatare, ta duwa an iga an iga aàdeza eddetare na geni a naraànka nasherire aà eddetare na an ukhyiye dey na, ta de shebanaa nasherire ge eddetare.

²⁴ Am sarte na tsetse Nuhu, kyanvaarkye mbazla bademme, a naba diyeddiye naàzena a magannaa egdzaara na bademme, kudere keni ba ɻjane am egdzaraara.

²⁵ Daaci a ba Nuhu: A nyainyainvenyainye Dadaamiyalla Kanaana! A gevge kataliya aà ba am naàvaha aà egdzar mamahanjaara keni!

²⁶ A farhe zlabe adaliye, a ba ñane: Dadaamiyaaruwa Saksage, barka aà njinja antara Saim, sey Kanaana aà gevge navaara.

²⁷ Huyanaahuya Yafait, njanaanja an hairire am mba aà egdze a emmenjaara Saim. Amaà Haamu waà, a gevge navaatare.

²⁸ Am iga aà yawe yaikke ñanna maa, Nuhu a magaa yawe dermeke keye an kul ilybe zlabe adaliye anjkwa aà zaà shifa.

²⁹ Ivaara bademme am duniya, a magaa dermeke maselmane an kul ilyebé lauktu aà emtsa.

10

Wulfaha aà egdzara aà Nuhu

¹ Am iga aà yawe yaikke na a kedaa naàzu an shifa ate haha bademme na waà, egdzara aà Nuhu, tara Saim an Haamu ira Yafait hu-yaraahuya, ta yayaa egdzar zaala.

² Naàwa egdzara aà Yafait: Tara Gaumair an Magaug an Maday an Yawan an Tubal an Maisaik ira Tiram.

³ Naàwa una keni egdzara aà Gaumair: Tara Askanas an Rifat ira Taugarma.

⁴ Naàwa egdzara aà Yawan: Tara Ailiza an Tarsis an Kiti ira Raudani.

⁵ Bademme a lardaha na taà am dagave a haye na, antara lardaha na taà ate we aà hayaha na, ta segashe aà ba am itare. Garevge jebaha gergere kwakya, taà ndaha elvaha keni gergere kwakya, zlamaha gergere kwakya, ma emndara keni taà

aà ba an lardaatare. Emnde ñanna bademme ba wulfaha aà Yafait.

⁶ Naàwa egdzara aà Haamu keni: Tara Kus an Mitserayim an Put ira Kanaana.

⁷ Naàwa egdzara aà Kus: Saiba an Hawila an Sabaita an Rama ira Sabitka. Naàwa emnde na keni ta egdzara aà Rama: Tara Saba an Daidan.

⁸ Kus waà, Nimrudu keni a yanaa ba ñane. A fantuwa ba Nimrudu ñanna maga hakuma ate haha.

⁹ Nimrudu ñanna waà, sledzega an haàkuma aà dzega keni jipu aàkatafke aà Yaakadada. Asaba una ñanna, ta baàntsaa: Sledzega seke Nimrudu na an haàkuma aà dzega aà katafke aà Yaakadada na.

¹⁰ Naàwa eksaha na Nimrudu a fantau ge maga sleksiraara am hudaara na: Am Baabila, am Airaik, am Akat, antara am Kalne. Eksaha ñanna bademme aà ba am larde aà Siniyar.

¹¹ A kezlese am larde ñanna, kwaye aà zlala aà dem larde aà Asuura. Nimrudu a de nder berniyaha gergere aàhuwa: Berni aà Niniwe, bernes aà Raikaubaut Ir, bernes aà Kalak

¹² antara bernes aà Raissain. Raissain waà, am dagave aà tara Niniwe antara Kalak bernes na yaikke jipu na.

¹³ Mitserayim maa, ñane eggyetare ge Lundiyaha an Anamiyaha an Laihabiyaha an Naftuwaha

¹⁴ an Paterusiyaha an Kasluwaha ira Kaftauriyaha. Filistiyaha keni ta segashe aà ba am emnde ñanna.

¹⁵ Kanaana a yese Sidaun makaajiyara antara Haitu.

¹⁶ Yaibusiyaha an Amauriyaha an
Gairgasiyaha,

¹⁷ Haiwiyaha, Arkiyaha, Siniyaha,

¹⁸ an Arwidiyaha, Jaimariyaha ira
Hamatiyaha, bademme a jebaha ɳanna, ta
segashe àà ba am Kanaana. Am iga àà una
ɳanna maa, emnde àà Kanaana ɳanna jeba
gergere na bademme zadarevzaàde hyaremnye
am tate ɳanna.

¹⁹ Emnde àà Kanaana waà, hahaatare yaikke
jipu. Tsante am Sidaun am dalbe àà Gairar,
dem Gaaja, dem Saudauma antara Gaumaura,
an Adama an Saibauyim, kwaye de shanaasha
Laisa, bademme ba hahaatare.

²⁰ Kwaya ɳane wulfaha a Haamu, garevge
jebaha gergere kwakya, ma emndara keni taà
ndaha ba elvaatare, taà am lardahaatare gerg-
ere, antara zlamaha gergere.

²¹ Saim maleñaara ge Yafait, ɳane keni a yaya
egdzar zaala, eggyetare ba ɳane ge emnde àà
Aibair bademme.

²² Naàwa egdzara àà Saim: Tara Ailam an
Assuuru, Arfasada, Luuda ira Aram.

²³ Egdzara àà Aram ɳanna maa, tara Us an Hul
an Gaitair ira Mas.

²⁴ Arfasada a yese Sala, Sala a yese Aibair.

²⁵ Aibair, ɳane a yaya egdzar zaala buwa:
Pallaatare Falaik. Ta fante zhera àà Falaik adaba
a tegava am zamanaara duniya. Zhera àà egdze
a emmenjaara Yaktaan.

²⁶ Yaktaan a yese tara Almaudat an Saitaif an
Hajamawait an Yairak

²⁷ an Hadauram an Usal an Dikila

²⁸ an Aubal an Abimayail an Saiba

²⁹ an Aufir, an Hawila ira Yaubaba.
Bademmaatare na ta ba egdzara àà Yaktaan.

³⁰ Hahaatare ge itare keni maa, tsante am Maisar, dem Safar, dete wa na àà dem gedfi na, bademme ba hahaatare.

³¹ Kwaya ñane wulfaha àà Saim, garevge jebaha gergere kwakya, ma emndara keni taà ndaha ba elvaatare, taà am lardahaatare gergere antara zlamaha gergere.

³² Kwaya ñane jebaha àà emnde gergere na ta yanaa egdzara àà Nuhu, ate kergema àà eggaya-haatare. Bademme a nalgaadama ta segashe àà ba am itare, lauktu ta hyete ate haha am iga àà yawe yaikke na a kedaa duniya bademme na.

11

Bere sladðe am Baabila

¹ Werre waà, bademme a duniya, emnde ndza taà ndaha ba elva palle, nara àà emnde ndza ba palle.

² Daaci tsaretse emnde ta daba baraàma àà gedfi maa, ta de beraa slede yaikke am haha àà Sinaiyar, ðaàmbake zlabe adaliye, ta naba nja am slede ñanna.

³ A ba itare am dagavaatare: Magaumimaga jalapa, deraumidera an kara geni àà gevge an ndzeda. Daaci ta magaa bere an ñane ba seke ta maganaa an nakwa, ta vecaa bere ñanna an haha an gya an gaderaunj.

⁴ A ba itare zlabe adaliye am dagavaatare: Dawamiyemda am slera, sey mi nderndera berni yaikke antara bere sladðe an tsaka ire an

hudaara, sey ire aà bere ɳanna a shanaasha samaya. Sey mi maganaamaga una ɳanna, geni a kedeka zheraamiya, zadaumiyemka aà dem duniya bademme.

⁵ Daaci a tsekwe ge Yaakadada aà sa am samaya, ge se zhara berni yaikke na ta nderanaa egdzara aà Naadama na.

⁶ A ba Yaakadada: Emnde na waà, naàwa ta emnde a jeba palle, elva na taà ndahana itare keni ba palle, emnde na, ma ta nderaa maàga uwe am ervaunðaatare keni, baaka naàzu aà de piyatertepiya dekideki. Una ta maganaa itare kina na zlabe ba emtakwaara.

⁷ Mindalawa, tsekwaumitsekwa, mi de weshaterantewesha elva na taà aŋkwa aà ndahana itare geni a cenaraaveka am dagavaatare dekideki mazlaara.

⁸ Daaci a de kyateraahe ge Yaakadada aàhuwa, aà dem duniya bademme, yaranya ndera berni yaikke na.

⁹ Adaba una ɳanna, ta fante zhera aà Baabila ge berni ɳanna. Adaba Yaakadada a weshante elva na ta ndahanaa emnde am berni ɳanna, a kyesaa emnde aà dem duniya bademme.

Wulfaha aà Saim

¹⁰ Naàwa kergema aà wulfaha aà Saim: Saim magaamaga yawe dermeke lauktu a ye egdzere zhele, zheraara Arfasada. Zlabe ba yawe buwa am iga aà yawe aà keda duniya na.

¹¹ Am iga aà a ye Arfasada keni, Saim a magaa yawe dermeke ilyebe zlabe adaliye, a yayaa egdzar zaala antara egdzar ɳwasha umele.

¹² Arfasada a magaa yawe kul keye jilyebe, a ye egdzere zhele, zheraara Sala.

¹³ Am iga aà a ye Sala maa, Arfasada a magaa yowe dermeke ufade an keye zlabe adaliye, a yayaa egdzar zaala antara egdzar ñwasha umele.

¹⁴ Sala magaamaga yowe kul keye waà, shan-sha egdzere zhele zheraara Aibair.

¹⁵ Sala a magaa yowe dermeke ufade an keye zlabe adaliye, a yayaa egdzar zaala antara egdzar ñwasha umele.

¹⁶ Aibair magaamaga yowe kul keye ju ufade waà, a ye Falaik.

¹⁷ Am iga aà a ye Falaik maa, Aibair a magaa yowe dermeke ufade an kul keye a yayaa egdzar zaala antara egdzar ñwasha umele.

¹⁸ Falaik magaamaga yowe kul keye, ñane keni a ye Ragaw.

¹⁹ Am iga aà a ye Ragaw maa, Falaik a magaa yowe dermeke buwa an maselmane. A yayaa egdzar zaala antara egdzar ñwasha umele.

²⁰ Ragaw magaamaga yowe kul keye ju buwa, a ye Saraku.

²¹ Am iga aà a ye Saraku maa, Ragaw a magaa yowe dermeke buwa an vuye zlabe adaliye, a yayaa egdzar zaala antara egdzar ñwasha umele.

²² Saraku magaamaga yowe kul keye, a ye Nakaur.

²³ Am iga aà a ye Nakaur maa, Saraku a magaa yowe dermeke buwa zlabe adaliye, a yayaa egdzar zaala, antara egdzar ñwasha umele.

²⁴ Nakaur magaamaga yowe kul buwa ju maselmane, a ye Taara.

²⁵ Am iga aà a ye Taara maa, Nakaur a magaa yawe dermeke an kelaawa ju maselmane zlabe adaliye, a yayaa egdzar zaala, antara egdzar ñwasha umele.

²⁶ Taara magaamaga yawe kul vuye, a ye Abraama, antara Nakaur ira Haran.

Labare aà Taara an emndaara

²⁷ Naàwa labare aà Taara an emndaara: Taara a ye tara Abraama antara Nakaur ira Haran. Haran a ye Ludu,

²⁸ mazlaara a naba emtsehe eddeñaara keni zlabe aà ba an shifa. A emtsaa aà ba am ekse na ta yanaa am hudaara na, am berni aà Ur, am Kaldiya.

²⁹ Tara Abraama antara Nakaur ta ge gyaalahaa. Zhera aà mukse aà Abraama Saray. Zhera aà mukse aà Nakaur Milka. Milka ñanna waà, egdze aà Haran eddetare palle an Yiska.

³⁰ Saray maa, ñjane dzire aà yeka baaka egdzaara.

³¹ Taara a naba tse antara egdzaara Abraama, antara eggyenaara Ludu egdze aà egdzaara Haran, antara Saray shawlaara, mukse aà egdzaara Abraama, a naba tsetehe am Ur, am kwara aà Kaldiya antara emndaara, kwaye ta zlala aà dem Kanaana. Daraada am Harran waà, de njarinja aàhuwa.

³² Iva aà Taara magaamaga dermeke buwa an ilyebé lauktu aà emtsa. A emtsaa am Harran ñjanna.

12

Naàwa Dadaamiya a dante estuwa Abraama

¹ A ba Yaakadada àà elvan ge Abraama: Sesse am lardaanja, sesse am jebaanja, sesse am mba àà eddeňa, ezlzlala àà dem larde na ni watse yaà kwaraksaà ya.

² Yaà de yaikteya, yaà de gagve larde yaikke. Yaà de gak barka, yaà de ganvege zheraanja zhera yaikke. Kaà de gev barka ge emnde bademme.

³ Yaà de gater barka ge emnde na ni taà de gak barka ge ekka. Yaà de nyainyai emnde a nyainyaiknyainye. Yaà de gaterar barka ge emnde na taà ate haha bademme afaba ka.

⁴ Daaci a naba tsetehe ge Abraama, a naba zlala ba seke una a bannaa Yaakadada na.

⁵ Abraama magaamaga yawe kul vuye jilyebe am sarte na a kezla am Harran. A eksetaa muksaara Saray antara Ludu egdze àà egdze a emmenjaara, antara navahaara na a shateraa am Harran ñanna bademme ira nalmanaatare bademme, ba zlalaatare àà dem Kanaana.

Daraada am larde àà Kanaana ñanna maa,

⁶ Abraama a naba degashe an hude àà larde àà Kanaana ñanna peraatte, haa a daahe àà dem tate na taà ñahana an Sikaim na, am tate àà nafa yaikke na taà ñahana an Maure na. Am sarte ñanna maa, emnde a larde taà añkwa am Kanaana.

⁷ A naba marapsehe ge Yaakadada àà katafke àà Abraama, a ba ñane àà elvan ge ñane: Larde na waà, yaà de vaterte ge wulfahaanja. Daaci Abraama a naba nderanaa tate àà fana sadake aàtekwa ge Yaakadada na a maranaa iraara na am tate ñanna.

⁸ A tsetehe am tate njanna maa, kwaye a zlala aà dem Baytila, aà dem gediyaara am hude aà wa. A de icese slalaara am tate njanna, a magaa berahaara an kacakaca am dagave aà tara berni aà Baytila am puti antara berni aà Ayu am gediyaara njane keni. AÀhuwa keni Abraama a nderanaa tate aà fana sadake aàtekwa ge Saksage, a magaa maduwa, a daha Dadaamiya an Saksage am maduwaara.

⁹ Mazlaara a naba kezla aàhuwa keni, a ekse-taa baraàmaara aà dem dalbe aà manem.

Abraama am larde aà Misera

¹⁰ Samsa waya aà sem larde, waya njanna keni yaikke jipu. Abraama a naba kezla aà dem Misera geni aà de shekwaashekwa aàhuwa cekwaangudi.

¹¹ Herzharantehenzhe haha aà Misera waà, a ba Abraama aà elvan ge muksaara Saray: Ka cenancena emtu, naàwa ekka, ka mukse zari jipu. Diyandiya geni

¹² maà de puwartepuwa icaatare ate ka emnde aà Misera, taà de baà: Muksaara degi una, daaci taà de ja shifaaruwa, amaà ekka waà, taà de janjka.

¹³ De bateranba ka egdze a emmerwa, geni a fariyufe hyema, a njaninja lapiya am barkaanja. Yaà enzlanaañezla shifaaruwa am barkaanja.

¹⁴ De tsekwtsekwa Abraama am Misera, emnde a Misera taà zhara zarire aà muksaara na jauje ge ndzedfa.

¹⁵ Galipaha aà Firawna keni naranna. Itare ta naba danaa zlebaara ge slekse, se daranda mukse na aà dem mba aà slekse.

16 Sleksu Firawna a maganaa shaigerire kwakya jipu ge Abraama adaba mukse na. A naba halanu dabbaha kwakya: kyawaha, eslaha, ezzeñwaha antara ezlegwamaha. A vante antara navaha ira kwatenaha.

17 Amaà Dadaamiya Saksage a belanar ma-siba yaikke ge sleksu Firawna antara emndaara bademme adaba elva aà Saray, mukse aà Abraama.

18 Mazlaara Firawna a naba dante Abraama, a ba ñane aà elvan ge ñane: AÀzara una ka magita ka na? Labara bakiyanka geni muksaanja?

19 Labara ka bantsa egdze a emmeña geni yaà naba eksanteksa, yaà ganvege muksaruwa? Kwaye muksaanja mazlaara eksanteksa, ezlzlala!

20 Firawna a vaterte elvaara palle ge emndaara, geni a varanteva baraàma ge Abraama, a ezlzlala. A eksaneksa muksaara antara kazlaara bademme, a ezlzlala.

13

Tegava aà tara Abraama an Ludu

1 Tsetse Abraama am Misera, aŋkwa aà eptsaa à sem Kanaana am Puti, ñane antara muksaara, antara kazlaaatare bademme. Ludu keni aà aàzenjaara.

2 Abraama ñanna ndza sleberba jipu. Kwakya dabbahaara, kwakya gursaara antara dindar bademme.

3 Abraama aŋkwa aà maga ba shula. A tsetehe am manem ñanna, kwaye a zlala aà dem Baytila, am tate na ni ndza a magaa beraha aà kacakaca aàtekwa na, am dagave aà tara Baytila an Ayu.

4 A baà am tate na ni ndza a nderaanaa tate aà fana sadake àatekwa ge Dadaamiya werre na. Abraama a magaa maduwa, a cfante Dadaamiya an Saksage am maduwaara.

5 Ludu na aàzenjaara na maa, njane keni an waldaha aà elsahaara antara kyawahaara, antara nawahaara halal. An beraha aà kacakacaara keni bademme.

6 Nalmane aà tara Abraama antara Ludu kwakya jipu. Cekwa kaambaatare geni taà nja aàtirpalle.

7 Adaba una njanna tsetse wava am dagave aà suniyaha aà Abraama antara suniyaha aà Ludu. Emnde a haha am sarte njanna, emnde a Kanaana antara Pairaisiyaha, itare keni taà aà ba am haha njanna.

8 Daaci a ba Abraama aà elvan ge Ludu: Taslaanja a jerka dagala am dagavaamiya antara ka cekideki, ma am dagave aà suniyahaamiya keni. Adaba ma ba emnde a haà palle.

9 Naàwa haha bademme aà katafkaanja. Mi naba tegave. baaka laàmbaanja dekideki naba eksesekse dalbe na kaà katana ka. Maki ka eksese dalbe aà nadafa, iya yaà dem nazlaba. Maàki ka eksese dalbe aà nazlaba, iya yaà dem nadafa.

10 Ludu a kante ice, a naa kaamba aà Urdun shaigera jipu, kaamba bademme ba slerekke. Adaba am sarte na zlabe Yaakadada kadanaaka tara Saudauma antara Gaumaura, dem Jauwar ndza ba seke zlanna aà Yaakadada, ndza ba seke haha aà Misera.

11 Daaci Ludu a eksananse kaamba aà Urdun njanna bademme ge iraara, mazlaara a naba

kezla aà dem gedi. Ta tegava estuwa tara Abraama antara Ludu.

¹² Abraama ñane njaanja am haha aà Kanaana, Ludu, ñane a de icese slalaara am hude aà kaamba, a velanaa aà dem Saudauma. A magaa berahaara an kacakaca.

¹³ Amaà waà, emnde a Saudauma ñanna ta maàndzawaha jipu. Kwakya haypaatare aà katafke aà Yaakadada

¹⁴ Am sarte na Ludu yanaaya Abraama, zlaazlala, a ba Dadaamiya aà elvan ge Abraama: Kanteka icaanja, ezhzhara aà dem yala antara aà dem gedi, aà dem puti, antara aà dem manem bademme.

¹⁵ Haha ñanna kaà aŋkwa aà zharana ka na waà, yaà vakte ge ekka antara wulfahaanja bademme, dem ba ge dekideki.

¹⁶ Yaà yaktiya ba seke berbere aà haha. Ba seke una ni kaà dzegwanka kezla berbere aà haha na waà, wulfahaanja keni taà hyanuka ba estuwa.

¹⁷ Tsetse, naba jemje daba am haha na bademme, nanaana walaara antara yaikkiraara an vuwa bademme. Adaba ya vakte ge ekka.

¹⁸ Abraama a naba kezla, a de magaa slalaara an beraha aà kacakaca am ekte aà nafaha am Mamre, herzhe an Haiburuun. A nderanaa tate aà fana sadake aàtekwa ge Yaakadada am tate ñanna keni.

14

*Abraama gaaga ndzedä arge sleksaha, a
ñezlaa Ludu*

¹ Am zamane aà sleksu Amrafail slekse aà Sine'ar, antara Ariyauk slekse aà Ailasar, antara Kaidaulayaumair slekse aà Ailam, antara Tidal slekse aà Gauyim,

² sleksaha ñanna ta naba dateraa waàva ge sleksaha umele ilyebe: ta dateraa waàva ge tara sleksu Baira, slekse aà Saudauma antara Birsa, slekse aà Gaumaura, antara Siniyabu, slekse aà Adama, antara Saimaibair, slekse aà Jaibauyim ira slekse aà Baila, Jau'ar keni ba zhera aà kwara ñanna.

³ Sleksaha ilyebe na keni ta naba magaa waada, ta jamme am kaamba aà Siddim, daàmbake zlabe adaliye. Kina waà, tate ñanna gevge haye bademme, taà ñahana an haye aà izhe.

⁴ Yawe kelaawa ju buwa taà aàñkwa aà fansarfe ge sleksu Kaidaurlayaumair. Amaà ate iva kelaawa ju keyire waà, basharka mazlaara.

⁵ Ate iva kelaawa ju ufadire maa, sleksu Kaidaurlayaumair antara sleksaha umele na yaatare palle na, ta naba se gaa ndzeda arge emnde a Raifa am Astairaut Karnayim, ta de gaa ndzeda arge emnde a Suni am Hama, ta de gaa ndzeda arge emnde a Aimi am kaamba aà Kiriyatayim.

⁶ Ta de gaa ndzeda arge emnde a Hauri zlabe adaliye aà ba ate ire aà waatare, am Sai'ir. Ta dabemhe peraatte dem Ail Paran herzhe an we aà kaamba, zaruze bademme.

⁷ Daaci ta naba eptse kwa. Saraasa am Ain Mispat, an Kaadais keni taà ñaha ba ekse ñanna aàhuwa keni ta se gaa ndzeda arge

Amalaikiyaha am hahaatare bademme, ta zateruhe mette an naàza erva. Amauriyaha na taà am Hasasau Tamar keni ba estuwa, itare keni zarateruze an naàza erva bademme.

⁸ Daaci duwa àà sleksaha, slekse àà Saudauma, slekse àà Gaumaura, slekse àà Adama, slekse àà Jaibauyim ira slekse àà Baila, amaana Jau'ar. Sleksaha ñanna ta naba sesaa emndaatare bademme, ta se tsatsaa waàva am kaamba àà Siddim.

⁹ Daaci se daremda am waàva yaikke antara sleksaha na, itare keni taà an emndahaatare: Sleksu Kaidaurlayaumair ñane slekse àà Ailam, antara Tidal slekse àà Gauyim, antara Amrafaail slekse àà Sine ^ar, antara Ariyauk slekse àà Ailasar, amaana: sleksaha ilyebe taà wava an sleksaha ufade.

¹⁰ Ay mbate, kaamba àà Siddim ñanna bademme an yaà evvegaha. Ta de zhagade, de valyaremvalye àà dem evvegaha na tara slekse àà Saudauma antara slekse àà Gaumaura. Juggena àà emnde na, kyarekya, zhagadarzhagade àà dem waha.

¹¹ Daaci emnde na garega ndzedsa na ta naba halante nalmane àà emnde a Saudauma antara emnde a Gaumaura na bademme, antara ba naàza zaatare na ndza an shebe, habazarse-habaze bademme, zlarzlala an ñane.

¹² Ludu egdze àà egdze a emmenaara ge Abraama na ndza an Saudauma na keni eksarvaksa, ñane-ka, nalmanaara-ka, bademme zlarzlala an ñane.

¹³ Anjkwa edda àà sera umele ñezlanzla, a se balanansa ñane labare ge Abraama, ura

Ibraniŋkau, aà nja am ekta aà nafaha aà Maàmre ura Amauri, nafaha ɳanna sadadde jipu. Mamre ɳane egdze a emmetare ge tara Aiskaul antara Anair, ta emnde a namaàna jipu antara Abraama.

¹⁴ De cenaàncena Abraama geni kelaadaha eksarvaksa egdze aà egdze a emmenaara daraànda, a naba jemaa emndaara, dawalaha na mbarmbe waàva jipu na, zaala dermeke keye an kelaawa ju tise. Daaci yalla, a daa daba kelaadaha na dem Dan.

¹⁵ Abraama a de tegese emndaara gergere kwakya, daaci ɳane antara dawalahaara na a naba datererhe ge kelaadaha na an waàva an vayiya. A naba gaa ndzeda arge sleksaha ɳanna, a kyateraahe, a d'fabateremhe aà dem Hauba herzhe an Damas, am dalbe aà manem.

¹⁶ A lyevaa nalmanaatare bademme, a saahe an ɳane. Ludu egdze aà egdze a emmenaara na keni a naba sanaahe. Ludu ɳanna, ɳwashaha, emnde umele na ndza sluwaratervasluwe na, antara nalmanahaatare bademme sarateraasa.

Malkisadaka aà gar barka ge Abraama

¹⁷ Am sarte na Abraama gaaga ndzeda arge Kaidaurlayaumair antara sleksaha umele na yaatare palle na maa, a naba eptsu. A naba sesehe ge slekse aà Saudauma, a de yainuhe am kaamba a Sawe. Kaamba ɳanna waà, taà d'ahana an kaamba aà sleksaha.

¹⁸ Malkisadaka, slekse aà Salima, zlabe adaliye ɳane liman aà Dadaamiya na an nire ge emnde bademme na, ɳane keni a sesehe, a saa d'afa antara egdze a mbazla am erva.

¹⁹ A se gar barka ge Abraama, a ba ɳane: Abraama, a gagga Dadaamiya na an ire ge emnde bademme na barka. ɳane edda aà samaya antara haha.

²⁰ Zheraara a gevge an gaàlaà, Dadaamiya na ni an nire ge emnde bademme, a fakem kelaadahaanja am erva na. Daaci Abraama a sanse luser am nalmanaara bademme, a vante.

²¹ A ba slekse aà emnde a Saudauma na aà elvan ge Abraama: Taslaanja viteva ka ba emndaaruwa, ɳanaanja nalmane bademme.

²² A ɳwanante ge Abraama, a ba ɳane aà elvan ge ɳane: Naàwa ervaaruwa, kanakanteka aà katafke aà Yaakadada, Dadaamiya na aà nire ge emnde bademme, edda aà samaya antara haha na, yaà zaku ba wadaara:

²³ ba uwe keni yaà ekseka ya am nalmanaanja. Una ba zawa aà kimakaanja palle, ba hulma aà sluzhaanja keni. Kaà de baànka ka gananga nalmane ge Abraama.

²⁴ Ba naàzaraanja keni yaà ekseka ya maà ba una ta zuwaa dawalaha-ka. Amaà dza aà malaha na ta daa dabidaba na waà, yaà eksarekse, tara Anair, Aiskaul ira Mamre. Itare waà, a halarvaahala nubaatare.

15

Dadaamiya aà ɳguða namaàna an Abraama

¹ Am iga aà labare ɳanna maa, Abraama shan-sha waàhaya, anjkwa aà ndahan elva Saksage, a ba ɳane: Abraama, a waŋka lyawa ñekideki, ya gwelakwaanja ba iya an iraaruwa. Kwakya ladaanja aàzerwa.

² A ɳwanante ge Abraama, a ba ɳane: Ba estuwa Yaakadadaaruwa, Saksagaaruwa. Amaà watse kaà de vite uwe demme ka? Naàwa ankwa aà zla ndzedsaaruwa bademme, amaà egdzaaruwa yaà de yaànaà am iga keni baaka. Ba warataaruwa keni a de zaànaà ba Ailiyaijair egdze aà emnde a Damas.

³ A farhe zlabe adaliye, a ba ɳane: Saksagaaruwa, bashakika wulfe ma, eddawna ta yanaa am huàde aà haaruwa na waà, watse sleza warataaruwa ba ɳane.

⁴ Amaà a tsekwe ge kwara aà Yaakadada zlabe adaliye aàsezenjaara, a ba ɳane: ɳane ka sleza warataanja. ÀÀ de zaànaà ba eddawna aà de segashe am ka malle.

⁵ A sanse aàsegashe, a ba ɳane aà elvan ge ɳane: Ezhzhaàràà ice aà dem samaya, ekke-zla terlyakwaha na maà kaà dzegwaàndzegwa! Daaci a ba ɳane aà elvan ge ɳane: Wulfahaanja keni watse ba estuwa.

⁶ Abraama a naba fetarhe ate elva na a ndassaa Saksage na. Adaba una ɳanna, Yaakadada keni a fe ɳane ate edda aà jirire.

⁷ A ba Dadaamiya aà elvan ge Abraama: Ba iya una ya Yaakadada, ya sakse am Ur am haha aà Kaldiya, ya sakaa aàsehuna geni yaà vakte haha na ge ekka.

⁸ A ɳwanante ge Abraama, a ba ɳane: Yaakadadaaruwa, Saksagaaruwa, yaà de dise estara geni ba jirire haha na vakiteva ge iya?

⁹ A ba Yaakadada aà elvan ge ɳane: Kwaye, de tatayevaatataya gyaale sla aà yawe keye antara naàwe a yawe keye antara zhel kyawe a yawe

keye ira takala a masar palle antara takala a kaamba palle, siyansa bademme.

¹⁰ Abraama a naba tatayevaa dabbaha ηanna antara yiyyaha ηanna bademme, a datsanme bubuwa am dagave kalkale. Sey ba yiyyaha waà, datsaaka am dagave na. Amaà ba kelaa dabba waà, ba a icanme kalkale waà, a ba zlateraahe ma urara keni an ndajnjire a una.

¹¹ Waàva ge zaatataha arge hyuwaara, amaà a bakaterbaka Abraama.

¹² Herzhe àa eblyya vaciya maa, Abraama ηanaanja hare jipu, lyawa keni àa wanwa adaba gevge ba tabedfamme an tsaka ire.

¹³ Daaci a ba Saksage àa elvan ge ηane: A njinja am vuwaanja ganakini wulfahaanja taà de nja am larde àa emnde. Watse taà de gev navaha àa emnde ηanna, taà de magatera palasa am iva dermeke ufade.

¹⁴ Amaà watse ya pelsepele ya ate emnde ηanna taà de magateraà navire ηanna. Am iga àa una ηanna maa, taà de sesse am larde ηanna an nalmane kwakya jipu.

¹⁵ Ekka maa, kaà de bere eggylahaanja am faya àa ba an hairire. Kaà de gev emgyegwe kurcumme lauktu kaà de emtsa.

¹⁶ Wulfahaanja taà de eptsaa ààsehuna waà, sey am zamane ge ufadfire. Adaba kina zlabé haypa àa Amauriyyaha jawka ge ndzeda geni yaà bakatersebake.

¹⁷ Eblyablya vaciya ba cekideki, gevge vayiya bademme maa, taà zhaàraà ba gahe àa kaàraà, tara nara àa kaàraà antara yire àa kaàraà taà

segashe am hudaara, aà zlala gahe na am dagave aà dabbaha na an ñatsa na.

¹⁸ Dadaamiya Saksage keni a ñgwede namaàna ba vacite ñanna an Abraama, a ba ñane aà elvan ge ñane: Haha na waà, vanaterteva ge wulfahaanja, tsante ate haye aà Misera, dete haye yaikke na taà ñahanaà an Aifratis na bademme.

¹⁹ Larde aà Kainiyaha, larde aà Kainijiyaha, larde aà Kadmauniyaha,

²⁰ larde aà Haitiyaha, larde aà Pairaisiyaha, larde aà Raifaha,

²¹ larde aà Amauriyaha, larde aà Kanaaniyaha, larde aà Girkasiyaha ira larde aà Yaibusiyaha bademme, yaà de vakte ge ekka.

16

Hajara a yan Ismayïila ge Abraama

¹ Saray, mukse aà Abraama yaneka egdzere ge zhelaara dekideki. Añkwa kwateraara egdze aà emnde a Misera, zheraara Hajara.

² A ba Saray aà elvan ge zhelaara Abraama: Naàwa iya, fiyarfe Dadamiya yaà yeka. Naba njawinja antara kwateraaruwa na, ambane watse yaà shansha ñeme egdzere ate ñane. Lyavaalya ervaunjde aà Abraama elva aà Saray na.

³ Daaci Saray a naba eksante Hajara kwatenaara, a vante ge zhelaara Abraama geni aà ganvege muksaara. Iva kelaawa una a maganaa Abraama am haha Kanaana.

⁴ Daaduwa Abraama aàdeza Hajara, Hajara a naba shaa hude. Ba a naa a shaa hude na waà,

a naba fantau ge zhaàraà zanwaara Saray an ice a epsawa.

⁵ Daaci a ba Saray aà elvan ge Abraama: Emtanjkire na ni ndza arge iya na waà, kina eptsakaareptse ge ekka. Hajara kwateraaruwa ge iya, ya eksante ba iya ervaaruwa ya fakem am huviyen ni, gevge ni aà zhari ba seke ya kere am icaara adfaba a shaa hude! Miya antara ka waà, aà hyephye Dadaamiya Yaakadada dagavaamiya.

⁶ A ba Abraama aà elvan ge Saray: Kwaye kwateraanja, ba kina keni aà ba am ervaanja. Emmaga naàzena ni kaà katana ka an ñane. Daaci Saray a naba maranaa zlada kwakya ge Hajara, Hajara zhagadaazhagade aàtuge ñane, a naba kedeme am kaamba.

⁷ Malika aà Yaakadada a de bere Hajara am kaamba, aà nja ate we aà yawe. Yawe ñanna herzhe an barama a dem Sura.

⁸ A ba malika na aà elvan ge Hajara: Hajara kwatera aà Saray, ka sawa ame? Kaà deme kina? A ñwanante, a ba ñane: Yaà anjkwa aà zhagade aàtuge zanwaaruwa Saray.

⁹ A ba malika na aà elvan ge ñane: Ba kina eptsepta aàdeza zanwaanja. De ganaaga iraanja aà dem aha aàkatafkaara.

¹⁰ A ba malika aà Yaakadada aà elvan ge ñane zlabe adaliye: A ba Yaakadada yaà de yateruya egdzaraanja, taà de gev kwakya jipu, baaka kezlakulaatare.

¹¹ A ba malika aà Yaakadada aà elvan ge ñane: Naàwa kaà aà hude, watse kaà yaà egdzere zhele, kaà fana zhera aà Isemayiila, adfaba

Yaakadada cenancena zladaanja bademme.

¹² Amaà egdzaanja ñanna waà, watse slemaàndzawa ba seke ezzeñwa a kaamba. Ervaara àà de sha emnde bademme, emnde keni bademme watse ervaatare àà de sha ñane. Watse àà nja ba ñane palle àà de gaterapteka ge egdzar mamahanjaara dekideki.

¹³ Am iga àà una ñanna maa, a ba Hajara: Abi iya keni ya nanna ñane eddawna a nina na? Adaba una a daha Yaakadada na a ndahan elva na an: Dadaamiya na àà nina.

¹⁴ Adaba una ñanna, suwa ñanna taà ankwa àà ñahana an suwa àà Dadaamiya ankwa àà nina. Suwa ñanna am dagave àà tara Kaadais antara Baarait.

¹⁵ Daaci Hajara a yan egdzere zhele ge Abraama. Abraama a fete zhera àà egdzaara na a yanaa an Hajara na Isemayiila.

¹⁶ Iva àà Abraama shanasha kul tise junjkwahe am sarte na Hajara a yan Isemayiila.

17

Dem shedekwe gevge nalaama àà namaàna àà

Dadaamiya an Ibraiima

¹ Abraama shanaasha yawe kul maselmane, Yaakadada a naba marapsehe àà kataftkaara, a ba ñane àà elvan ge ñane: Ba iya una ya Dadaamiya, hakuma bademme àà ba am ervaaruwa. Njinjaanja ààkatafkaaruwa, a jerka duksa maàndzawe ate ka am njaanja.

² Naàwa yaà aŋkwa aà maga namaàna am dagavaamiya antara ka: Yaà vakte yaà, yaà de yaàkteyaà kwakya jipu.

³ Daaci Abraama a kezlan ugje ge Dadaamiya, wafkaara ba teppe ate haha. A ba Dadaamiya aà elvan ge ñane zlabe adaliye:

⁴ Elvaaruwa ge ekka waà, namaànaaruwa vanakteva zlauzle, kaà de gev eddarge nalgaha kwakya.

⁵ AÀsalikataliya na waà, taà dalika aà dahaàkaà an Abraama mazlaara, amaà Ibrahiima. Adaba ganagvege eddarge nalgaha aà emnde kwakya.

⁶ Yaà de gagvege eddawna ni jebaara kwakya jipu na, yaà de yakteya kwakya jipu, kaà de gev eddarge nalgaha aà emnde, sleksaha gergere taà de segashe am emndaanja.

⁷ Namaànaaruwa na ya ñgudakan ge ekka na waà, antara ge egdzaraanja keni bademme, dem eggyleggye. Namaànaaruwa ñanna saksage geni ya Dadaamiyaanja, ya Dadaamiya aà egdzaraanja keni am igaanja.

⁸ Haha ñanna naàwa ka wayve am hudaara na waà, yaà vakte ge ekka antara egdzaraanja bademme, naàza ba ge ðekideki. Haha aà Kanaana bademme aà de gev naàzaanja, antara egdzaraanja am igaanja, watse ba iya una ya Dadaamiyaatare.

⁹ A ba Dadaamiya aà elvan ge Ibrahiima zlabe adaliye: Ekka waà, ðemanvedeme ka ba namaànaaruwa, ekka antara egdzaraanja bademme dem eggyleggye.

¹⁰ Naàwa naàzena kwaà de magana kure ge tsufa namaàna na ya ŋgudana ya antara kure: Ba kelaa ma yakuraya egdzere zhele kwaà belana am shedekwe.

¹¹ Dawemda am shedekwe. Una ɻanna nalaama àà namaàna na am dagavaamiya na, iya antara kure.

¹² Ba kelaa maà yakuraya egdzere zhele am jebaakure, kwaà belana am shedekwe am hare ge tisire. Dete ba una gavka jebaakure keni ma ta yanaa àà ba am hude àà haà àà kure tsawe.

¹³ Ma una ta yanaa am hude àà haà àà kure, ma una kwa shekweve an shekwe keni bademme puwawaterempuwa am shedekwe baaka shaige. Una ɻanna nalaama àà namaànaaruwa ge kure, an puwa ate vuwaakure. Namaàna ɻanna saksage.

¹⁴ Amaà zhele na baaka am shedekwe, icaaka zheliraara dekideki na waà, a jaranaaja shifaara ba cdekideki am jebaara. Adaba ɻane ebzubze namaànaaruwa.

¹⁵ Daaci a ba Dadaamiya àà elvan ge Ibrahiima: Kina waà, csaheka muksaanja an Saray mazlaara. ÀÀ salikataliya na waà, zheraara Saratu.

¹⁶ Yaà de ga barkaaruwa ate ɻane, yaà de vakte egdzere zhele an ɻane. ÀÀ de gev emmarge nalgaha gergere. Sleksaha gergere antara jebaha àà emnde gergere àà de segashe am ɻane.

¹⁷ Ibrahiima a kezle ugje, wafkaara ba teppe ate haha, amaà waà, ambera àà dzaka. Adaba a ba ɻane am ervaunđaara: Emgyegwe a zhele yawe dermeke ni kwasau zlabe àà de yaà

egdzere? Ma Saratu keni emgyegwe a mukse yawe kul maselmani ni aè de ya egdzere?

¹⁸ Daaci a ba ñane àà elvan ge Dadaamiya: A shifeteshifa ñane ba Isemayiila aàkatafkaanja, baaka naàzu yaà yekana umele.

¹⁹ Amaà a ñwanante ge Dadaamiya a ba ñane: Baaka shaigaara d'ekideki, muksaanja Saratu aà de yaka egdzere zhele, kaà de cfahana an Isiyaaku. Yaà de ñguda namaànaaruwa antara ñane ira egdzaraara am igaara ge ñane. Namaànaaruwa ñanna saksage.

²⁰ Duksa palle waà, lyanvaalya yekaanja ate Isemayiila. Yaà de ga barkaaruwa ate ñane, yaà ganve ura kwakya jebaara. Yaà huyanahuya kwakya jipu, sleksaha kelaawa ju buwa una taà de segashe aà ba am ñane. ñane ñanna waà, yaà de ganvege nalga yaikke.

²¹ Amaà namaànaaruwa waà, yaà ñgudana antara Isiyaaku, egdze na ni aà de yakaa Saratu na. AÀ de yakaa egdze ñanna am shifa sarte ba seke una.

²² Zlauzle am tsakana elvaha na ge Abrahiima maa, a zlalehe ge Dadaamiya.

²³ Am iga aà una ñanna, Ibrahiima a eksante egdzaara Isemayiila, antara navaha na ta yateraa am hude aà haara ira emnde na a shekwatervé an nalmanaara, bademme a puwaterme am shedekwe vacite ñanna, ba seke una a ndahanaa Dadaamiya.

²⁴ Am sarte na Ibrahiima aà dem shedekwe, ivaara kul maselmane ju maselmane.

²⁵ Egdzaara Isemayiila an yawe kelaawa ju keye am sarte na aà fana am shedekwe.

²⁶ Tara Ibrahiima antara egdzaara Isemayila ta dem shedekwe àà ba ate vaci palle.

²⁷ Ba duksa palle ge emnde na taà am hude àà haara keni. Emnde na ta yateraa am hude àà haara, antara emnde na a shekwaterve an shekwa, zaalaha bademme, ta dem shedekwe àà ba am hare ñanna.

18

Dadaamiya a balese estuwa sarte a yaà Isiyaaku

¹ Yaakadada a naba marana iraara ge Ibrahiima am dagave àà nafaha sadafde am Mamre. Ibrahiima aŋkwa àà nja ate we àà wakyiyaara, beraara bademme a maganaa àà ba an kacakaca. Sarte ñanna keni erva a vaciya jipu.

² Ba estuwa a kante ice waà, àà zhara ba emnde keye, zaala taà aŋkwa àà tsatse. Hatstse àà bina a naba tsetehe, aŋkwa àà de yaiteruye ate we àà wakyiya, a kezle ugje ate haha,

³ a ba ñane àà elvan ge pallaatare: Yaakadadaaruwa, maàki ba zakivaareze waà, taslaanja deska ba estuwa, sawa tsatse am mba àà navaanja.

⁴ Daaci a ba ñane àà elvan ge itare: Sawmbare puwansepue cekwaanjude am ekte àà nafa aàhuna, taà sakura egdze a yawe kwaà baraabara serahaakure.

⁵ Yaà katakurva antara egdze a naàza za, kwaà shansha ndzedza, lauktu kwaà fanu ge baraàmaakure àà de katafke ba seke una kwaà katanaà kure. Daaci estuwa, dakureska ba dey arge haà àà slesleraakure. Ta ñwanante ge

wayvaha na, a ba itare: Shagera jipu, naba emmaàga sleraanja.

6 Ba watsewatse, a eptsu aà ba an hadzala Ibrahiima aà dem bere aàza Saratu, a ba ñane aà elvan ge ñane: Degevaadega ukpa na leppe jipu na keye ate daramaara, emmaàga gatau Watsewatse.

7 Ñane an iraara, zhagadaara aà dem walde a esla, a de eksese egdze a esla na shagera vuwaara, hyuwaara kudkude jipu na, a naba fanem am erva ge slesleraara, ñane añkwa aà ganve naàza ðaàle aà ba ate watsewatsire.

8 Gyepgye naàza ðaàle na maa, Ibrahiima a satera jeba naza za umele añkwa ta magana an uba, antara uba aà waya, a sateranhe aàtirpalle antara hyuwa na, a faterhe aà katafkaatare. Ñane keni a tsaahe aà ba aàzetare am ekte aà nafa ñanna haa ta zuhe.

9 Daaci ta ndavanuhe, a ba itare taà elvan ge Ibrahiima: AÀme muksaaanja Saratu? A ñwaterante, a ba ñane: Kwaye ñane añkwa am bere.

10 A ba palle aà wayvaha na aà elvan ge Ibrahiima: Sarte seke una am shifa watse yaà eptsu, una yaà ndak ba jirire baaka eptsankaara, watse yaà se bere Saratu an egdzere zhele am erva. Saratu keni aà tse aà ba am iga aà Ibrahiima ñanna ate we aà wakyiya, añkwa aà cena elva na.

11-12 Daaci dzaka ge Saratu an ila, adaba Ibrahiima antara ñane bukerdaatare garevge emgyegwaha. Ñane deme ba naàðaatare ñwashaha keni naàzaara icevice. Adaba una ñanna a

ba njane am ervaunđaara: Am njaaruwa na ni kwasau zlabe aŋkwa emtakire aà nja antara zhele? Edda aà haaruwa keni gevge emgyegwe a zhele kurcumme!

¹³ A ba Saksage aà elvan ge Ibrahiim: Labara aà dzaka Saratu? Labara a bantsa njane am ervaunđaara ganevge emgyegwe a mukse ni yaà yaà egdzere-he?

¹⁴ Una keni aŋkwa najipuwaara aàza Saksage emtu an sleksiraara? Sarte seke una am shifa, yaà aŋkwa aà eptsaa àsezeṇja, yaà se bere Saratu an egdzere zhele am erva.

¹⁵ Jaaja lyawa Saratu maa, a ba njane: Dzakanka. A ba Yaakadada keni ba parakke: Ka dzaka.

Ibrahiima aŋkwa aà yekateru shifa ge emnde a Saudauma

¹⁶ Am iga aà una njanna maa, tsaretse wayvaha na keye kerde, taà aŋkwa aà zlala waà, ta kurese ba ndaŋnjire aà Saudauma. Ibrahiima keni a zlala antara itare, a daa aà puwatersepuwe.

¹⁷ Daaci a ba Yaakadada: Yaà tsa shebanuweka ge Ibrahiima naàza na yaà de magana ya.

¹⁸ Adaba Ibrahiima aà de gev eddarge nalga yaikke, nalga na ni watse an hakuma jipu na. Bademme aà emnde na taà ate haha taà de sha barka adaba njane.

¹⁹ Ya eksese njane ganakini aà kwaratersekware ge egdzaraara antara wulfahaara am igaara ge njane geni a farfa zherwe ate shairiya-haarua, a magarmaàga jirire, a magarmaga duksa bademme an baramaara, lauktu yaà

gananje ge Ibrahiima naàzena ya banaa watse yaà vanteva na.

20 Daaci a ba Yaakadada aà elvan ge Ibrahiima: De shisha yawe aà kyuwa aà emnde kwakya, adaba naàzena taà aàñkwa aà maganaà emnde a Saudauma antara Gaumaura. Haypa aà emnde ñanna jauje ge ndzedfa.

21 Adaba una ñanna yaà añkwa tsekwa aàdehuwa, yaà de habaza magaatare ñanna maàki ba jirire ba estuwa. Maàki gavka estuwa keni watse ya ñaa ba diyeddiye.

22 Daaci emnde buwa am wayvaha na ept-saratervepts iga, zlarzlala am tate ñanna, taà añkwa aà zlala aà dem Saudauma. Amaà Yaakadada waà, zlalaaka, añkwa aà tse aà ba am tate ñanna, Ibrahiima keni añkwa aà ba aà tse aà katafkaara.

23 Ibrahiima a ganapte ge Yaakadada, a ba ñane aà elvan ge ñane: Kina emnde a jirire na taà aàhuwa keni kaà de kedaterakedfa aàtirpalle antara emnde a haypa emtu Yaakadada?

24 Àmbane taà ankwa emnde a jirire kul ilyebe am Saudauma ñanna, kaà de kedaterakedfa itare keni emtu? Kaà yaterareka ge emnde a ekse ñanna adaba emnde a jirire kul ilyebe na taà am hudaara na emtu?

25 Kay! Ekka kaà ta maganaaka jeba una. Emnde aà jirire ni kaà cebatera aàtirpalle antara emnde a haypa? Shairiyaatare kalkale? Una aà magaaveka. Eddawna watse aà kyana ñane shairiya aà duniya bademme ni aà kyanaka shairiya a jirire?

26 A ñwanante ge Yaakadada, a ba ñane aà elvan ge ñane: Maàki shanansha emnde a jirire kul ilyebe am hude aà berni aà Saudauma waà, yaà naba yateraareye ge emnde a ekse ñanna bademme adaba itare.

27 A ba Ibraiima: Taslaanja yyiareye Yaakadadaaruwa, adaba maganka lyawa aà katafkaanja cekideki ge ndakse elva parakke. Iya waà, ya berbere aà haha ba dey, ya kelpa aà kara ba dey.

28 AÀmbane watse baaka ura ilyebe am emnde a jirire kul ilyebe na, kaà de kedaterakeda bademme adaba emnde ilyebe na baaka am hudaara na emtu? A ba Yaakadada: Maki shanansha emnde a jirire kul ufade jilyebe am ekse ñanna waà, yaà kedeka ekse.

29 Aley, zlabe Ibraiima yaànka Yaakadada, a ba ñane aà elvan ge ñane zlabe adaliye: AÀmbane emnde a jirire ta ba kul ufade am ekse ñanna maa? A ñwete ge Yaakadada, a ba ñane: Maàki shanansha emnde a jirire kul ufade am ekse ñanna waà, yaà kedeka ekse.

30 A ba Ibraiima: Taslaanja Yaakadadaaruwa, a jañka ervaunđe, yaà aŋkwa aà ndavakundave zlabe adaliye: AÀmbane emnde a jirire ta ba kul keye am ekse ñanna maa? A ba Yaakadada: Maàki shanansha emnde a jirire kul keye am ekse ñanna waà, yaà gejeka ekse.

31 A ba Ibraiima: Taslaanja Yaakadadaaruwa yyiareye. Adaba kwakya elvaaruwa aà katafkaanja: AÀmbane emnde a jirire ta ba kul buwa am ekse ñanna maa? A ba Yaakadada:

Maàki shanansha emnde a jirire ni hyephye kul buwa am ekse ñanna waà, yaà gejika ekse dekideki adaba emnde a jirire kul buwa ñanna.

³² A ba Ibrahiima: Taslaanja Yaakadadaaruwa, ñanaanja ervaunjaanja an slakala, yaà ndavaku ba palle mazlaara, yaà farka umele. Àmbane emnde ñanna ta ba kelaawa njainje am ekse ñanna maa? A ba Yaakadada: Maàki shanansha emnde a jirire kelaawa am ekse ñanna waà, yaà gejeka ekse mazlaara adaba emnde a jirire kelaawa na.

³³ Am sarte na ni Yaakadada mbedanumbede elvaara bademme ge Ibrahiima, a naba yaa Ibrahiima, a naba zlalehe. Ibrahiima keni ba eptsaraa àa sem tataara.

19

A segashe estuwa Ludu am Saudauma

¹ Herzhe añkwa àa maga mangaripu waà, daraada malikaha buwa na keni am Saudauma. Ludu maa, ñane añkwa àa nja ate we àa walkame àa Saudauma ñanna. Ba a puwete ice ate itare waà, hatstse a naba tsetehe, a de yaiteruye, a kezle ugje àa kataftkaatare wafkaara ba teppe ate haha.

² A ba ñane àa elvan ge itare: Yaakadadaaruwa, taslawaakure, daweska ba estuwa arge haà àa naàvaakure. Sawmbare barawaabare serahaakure, harauhaàre, an enlya werre waà, lauktu kwaà tse, kwaà maga shulaakure adaliye. Amaà ta ñwanante, a ba itare: ñere ñaà duka àa dem mba àa ura, ñaà haraanjere àa ba aàgashe.

³ Amaà Ludu keni a tsaa aà ba ate naàzaara, aà magatera tasle estuwa, aà ñatertaà sera. Daaci ta naba duhe, ta demhe aà dem hude aà haara. A de magateraa munri antara depain na baaka shahi aà makala am hudaara na, ta zuhe.

⁴ Ba zlaàva keni zlavareka emtsaadé waà, saremsa emnde a ekse aà Saudauma, dawalaha antara emgyegwar zaalahaatare bademme sарesse am slalaha kaàtaàkaàppе se jarantaaveje ge haà aà Ludu.

⁵ Ta dante Ludu, a ba itare taà elvan ge ñane: Taà aàme dawalaha na ta tsekwaam mbaanja aà ba an vayiya vatena na? Satersese aàsezze ñere, ñaà kaàtaà zlava an itare.

⁶ A sesehe ge Ludu aàsezetare, a tsaahe ate we aà wakyiya, a hedanu ge wakyiya am igaara,

⁷ a ba ñane aà elvan ge itare: Estuweka emndaaruwa, magauka mandzawire na taslawaaakure.

⁸ Naàwa taà aŋkwa egdzarahaaruwa ta buwa, garevge gyaalahaa, zlabé diyarka zhele waà, yaà satersese itare, kwaà de maga naàzena kwaà katana kure an itare. Amaà zaala na waà, taslawaaakure yawaterya, adaba ta wayvaha, taà am hude aà haaruwa.

⁹ Amaà a ba itare taà elvan ge Ludu: Janjernaaja ka ate we aà wakyiya! Ka wa ka sawa an sawa, ka wayve ba dey degiya gakevge narkaliyaanjere? Use dawale, shagera kwa elvaanja. Ba kinamina ñaà magakanaamaga palasa, aà jauje ba ge naàza aà emnde ñanna. Ta naba puwana tsekweda ge Ludu, taà kata kezla paàre aà wakyiya maa,

¹⁰ malikaha buwa na ta naba velese erva, ta

tedante Ludu aà dem hude aà haà, ta hedanu ge wakyiya.

11 Ta naba wulfete emnde ñanna taà ate we aà wakyiya na, malaha dete egdzaraha bademme baaka ura aà nanna ice dekideki. Ta kuddevaa ba itare ge tataya we aà wakyiya geni taà demda.

12 Daaci a ba malikaha na taà elvan ge Ludu: Taà aŋkwa emndaanja umele am ekse na emtu? Ma egdzaraanja, ma shawlahaaanja, ma emndaraanja keni, maà ta varahaanja am hude aà ekse na waà, satersese.

13 Adaba ñaà kata kedanaakeda ekse na ba dekideki. Yaakadada cenancena kyuwa emnde kwakya adaba maàga aà emnde a Saudauma. Adaba una ñanna a belanjera Yaakadada geni ñaà se kedanaakeda ekse na.

14 A sesehe ge Ludu, a de mbedfateru ge shawlahaaara, emnde na ta aŋkwa aà sheba egdzaraara, a ba ñane aà elvan ge itare: Magaumaàga watsewatsire mi zlalawa am ekse na, adaba Yaakadada aà kata kede ekse ba dekideki. Amaà shawlahaaara ñanna ta ganve ba elva a shawya.

15 Kyaakya adaga waà, malikaha na ta bakante ge Ludu aà ba an ndzedä. A ba itare taà elvan ge ñane: Tsetse ba watsewatse antara emndaanja, muksaanja, antara egdzaraanja buwa, dawedde watsewatse, a zakuruka duniya adaba shariya aà haypa aà emnde a ekse na.

16 Am taà ezhzhara aà hadzaleka Ludu, ta naba ñanaahe ate erva, ta ñanaa erva ge muksaara, ta ñateraa erva ge egdzaraara buwa ñanna, ta daterse aà dete iga a ekse, ta yatera ahuwa, adaba Yaakadada wayaaka kedaara.

¹⁷ Am sarte na daratersede aàdete iga a ekse ñanna maa, a ba palle aà malikaha na aà elvan ge Ludu: Ezhzhagade shifaanja aà de cuwa waà, geni a kefeka shifaanja. Zhareka ice aà sem iga, tseka am kaamba keni.

¹⁸ Amaà a ñwanante ge Ludu, a ba ñane: Estuweka Yaakadada, yaà de dzegwaàンka.

¹⁹ Urara keni ya ba naàvaanja, shanansha ñgurna aàzenja magakiyanmaga shaigerire yaikke, ñezlakisenzle waà, yaà dzegwaàンka zhagade aà de cuwa wa. Yaà tama aà de shisha emtañkire, yaà de cuvaaka wa yaà emtsa.

²⁰ Kaà añkwa aà nanna egdze a ekse na kwaye ñane na emtu? Herzhe ba egdze a ekse ñanna, yaà dzegwaàndzegwa zhagade aà de cuwa tate ñanna, taslaanja viteva barama ge dehuwa. Egdze a ekse ñanna ba cekwaangudi, daaci yaà de sheba iraaruwa am hudaara.

²¹ Shagera, a ba malika na, yaà magakaà ñgurna zlabé adaliye, yaà yaka egdze a ekse ñanna, yaà gejeka.

²² Ezlzlala watsewatse, kaà de sheba iraanja am egdze a ekse ñanna, yaà mañka ba uwe keni sey maà dakaada am ekse ñanna. Adsaba una ñanna, ta fante zhera aà Jau'ar ge egdze a ekse ñanna.

Dadaamiya ndza a kedan estuwa Saudauma antara Gaumaura

²³ Sesse vaciya am haha waà, Ludu keni de tsekwaatsekwa am Jau'ar.

²⁴ Daaci Yaakadada a naba fantau ge hya kaàraà an wesha an baraudu aà sawa am samaya, aà setarge Saudauma antara Gaumaura.

25 Yaakadada a eptsante eksaha ɳanna, antara kaamba a tate ɳanna, antara nafaha bademme a ganve ba seke ndza tate ɳanna ka.

26 Mukse àà Ludu maa, ɳane a zharaa ice àà dem kataliya, ɳane keni a naba eptsapte a gev naàkwa àà izhe, amaà ba naàwa ura àà tse àà ba ka.

27 Maàkurallaara a tsetehe ge Ibrahiima an enlya werre, a duhe àà dem tate na ni a tsaa àà katafke àà Yaakadada na,

28 a kante ice àà dem Saudauma antara Gaumaura antara kaambaha àà tate ɳanna bademme waà, àà zhara ba yire àà kaàràà yaikke jipu, ba seke yire àà kaàràà kaamba yaikke.

29 Am sarte na Dadaamiya a kedaa eksaha àà tate ɳanna, a naba yehamme Ibrahiima, daaci a naba sanse Ludu ba lapilayye am masiba ɳanna. Amaà eksaha ɳanna ndza Ludu am hufaara na waà, a ganve ba seke ndza tate ɳanna ka.

Slalwe àà Mau'abiyaha antara Amauniyaha

30 Ludu maa, jaaja lyawa ge nja am egdze a ekse ɳanna taà dahanàà an Jau'ar na, adaba una ɳanna a naba kezla, kwaye a de nja am hwalakwa am hude àà waà, antara egdzaraara buwa egdzara ɳwasha.

31 Daaci a ba egdzere zuñwire àà elvan ge kudereñaara: Naàwa eddemiya keni gevge emmgyegwe, am haha na keni baaka eddawna àà shebamisheba seke una taà aŋkwa àà maganaà emnde bademme.

³² Sawa mi ejja eddemiya an mbazla waà, mi zlava an ñanna, watse mi fanefa wulfe ge eddemiya.

³³ An vayiya vacite ñanna, ta naba hyanhe ge eddetare na an mbazla telkusse, a de haàre male aàzenjaara. Amaà ma sarte na a zlavanuzlave na, ma sarte a zlalaara keni diyaaka eddetare dekideki.

³⁴ An enlyá werre, a dante kuderenjaara, a ba ñane àà elvan ge ñane: Yawwaa, zlawzle kwa naàzaaruwa, an vayiya vatena zlavanjerzlava antara edderwa. Sey mi hyanhya zlabe adaliye an mbazla, kaà de hara ka vatena. Estuwa, mi naba fanefa wulfe ge eddemiya.

³⁵ An vayiya, ta naba hyanhe zlabe adaliye ge eddetare an mbazla, a de hare sledabaara aàza eddetare na. Eddetare diyaaka dekideki sarte na a de zlavanuzlave na ma sarte a zlalaara keni.

³⁶ Egdzara àà Ludu bukerde sharaànscha hude an eddetare.

³⁷ Egdze a zujwiraara a ye egdzere zhele, a fate zheraara Mau'ab. ñane una eggyetare ge Mau'abiyaha sem vatena.

³⁸ Kuderenjaara keni ba estuwa, ñane keni a ye egdzere zhele, a fete zheraara bii'Ammi. ñane una eggyetare ge Ammauniyaha sem vatena.

20

Labare àà tara Ibrahiima antara sleksu Abimailaik

¹ A naba kezla Ibrahiima am tate ñanna, kwaye a de nja am Puti, a de icese slalaara am dagave àà tara Kadais antara Sura. Am iga àà

una ɳanna maa, kwaye a de nja am Gairar. Am sarte na taà am Gairar ɳanna maa,

² a ba Ibrahiima àà elvan ge emnde a ekse ɳanna ate muksaara Saratu: Egdze a emmerwa àà bina. Daaci a sariyansa mukse ɳanna a ba slekse àà emnde a Gairar, zheraara Abimailaik. A naba bela emndaara, ta de eksanvaah.

³ An vayiya waà, daàmda Dadaamiya àà deza sleksu Abimailaik am shene, a ba ɳane àà elvan ge ɳane: Kina waà, samsa emtsaanja, sey kaà emtsa. Adaba mukse na ka eksevaa ka na waà, mukse àà zhele.

⁴ Am sarte ɳanna maa, zlaþe Abimailaik dhaaka emtsaadfe mukse na aàdezeñjaara. A ba ɳane àà elvan ge Dadaamiya: Yaakadadaaruwa, ma emnde na baaka ba haypaatare keni kaà diya ba cebaterceba emtu?

⁵ Adaba a binaa ba Ibrahiima an waara, egdze a emmerwa àà bina. A ba mukse keni egdze a emmerwa. Ya maganaa àà ba an ervaunjdaaruwa palle, maganka niya a maga mandzawire dekideki.

⁶ AA ba am shene ɳanna, a ba Dadaamiya àà elvan ge ɳane: Ba iya keni diyandiya ganakini ka maganaa a ba an shagerire àà ervaunjse. Adaba una ɳanna piyanaktepiya maga haypa an ya, vanakteka barama ge nja antara mukse ɳanna.

⁷ Kina waà, danaada mukse na àà dem mba àà zhelaara, adaba zhelaara nabi. Watse àà yekakuwa ɳane shifa geni kaà eñzleseñzle. Amaà maàki dakannaaka muksaara waà, diyeddiye geni ekka iraanja antara emndaaanja bademme kwaà de njeka an shifa.

⁸ A tsetehe ge Abimailaik an eñlya werre, a

detaa galipahaara bademme, a tsakaterse elva
ηanna bademme, jaterja lyawa jipu.

⁹ A d'ante Ibrahiima keni, a ba ηane àà elvan ge
ηane: Labara ka magite una? Ya gaku uwe kena
estuwa ni, ka de magite una antara emndaaruwa
bademme am kwaraaruwa na? Naàzena ka
magita ka na waà, taà mañka emnde csekideki.

¹⁰ A ndavanuhe zlabe adaliye, a ba ηane àà
elvan ge ηane: A waktaa uwe demme ni ka naba
wayete magite una na?

¹¹ A ηwanante ge Ibrahiima, a ba ηane: Iya, ya
kurken emnde a larde na taà kuveka Dadaamiya,
watse taà kediyaaakeda arge muksaaruwa.

¹² demme keni waà, egdze a emmerwa ba
miyenne. Adaba gergera ba mama ka waà,
eddenjere palle. ηane, egdze a edderwa, gevge
muksaaruwa ge iya.

¹³ Am sarte na sisese Dadaamiya am hude àà
haà àà edderwa, ya ndaana ba iya, a ba iya yaà
elvan ge ηane: Maè mi de tsekwaa am eksara
keni, naba ndaterndaha ge emnde a ekse ηanna
geni ka egdze a emmerwa.

¹⁴ Daaci Abimailaik a eptsanaa muksaara
ge Ibrahiima, a ndakanaare antara duksaha
kwakya: kyawaha antara eslaha antara ba em-
ndimagwaha a vanteva, navaha antara kwate-
naha.

¹⁵ A ba Abimailaik àà elvan ge Ibrahiima:
Kwaye lardaaruwa bademme àà katafkaanja,
naba njinja am tate na ni àà katana er-
vaunjdaanja.

¹⁶ A ba ηane àà elvan ge Saratu: Naàwa
yaà vante gursa debu ge egdze a emmenja, una

ŋanna lafayaanja, naàza hedakaa nasherire aà katafke aà sleriyahaanja bademme. Estuwa, kaà an bara aà katafke aà emnde bademme.

¹⁷ Daaci Ibrahiima a magaa maduwa, maàzlaara Dadaamiya keni a naba ekhyaternaahe ge tara Abimailaik antara muksaara ira kwatenahaatare bademme, ta fantau ge yaà egdzere zlabe adaliye.

¹⁸ Adaba ndza Dadaamiya a hedete yaà egdzere ba dækideki am hude aà haà aà Abimailaik bademme adaba elva aà Saratu mukse aà Ibrahiima.

21

Laukte aà yaà Isiyaaku

¹ Yaakadada viyanaaka Saratu, a gananve naàzena ndza a ndanndaha, a ba nane watse aà magannaamaga na.

² Saratu a naba shaa hude, a yane egdzere zhele ge Ibrahiima. Daaci Ibrahiima a shansha egdzere zhele aà ba am emgyegwire. Saratu a ye egdzere aà ba am sarte na a tsanaa Dadaamiya na.

³ Ibrahiima a fete zhera aà egdzaara na a yannaa Saratu na, Isiyaaku.

⁴ Isiyaaku magaamaga hare tise am erva maa, Ibrahiima a beleme am shedekwe ba seke una a bannaa Dadaamiya na.

⁵ Ate iva ŋanna Ibrahiima a shaa egdzaara Isiyaaku na waà, iva aà Ibrahiima dermeke.

6 Daaci a ba Saratu: Dzakitedzaka Dadaamiya, emtake ervaunjdaaruwa jipu. Una ma a cennaae ware labaraaruwa keni sey aà dzaka, aà higiyuhige.

7 A farhe zlabe adaliye, a ba ñane: Ndza a tamanaa ware aà katafke aà Ibrahiima ni watse Saratu a yiya egdzere! Amaà kwaye ñane yaneya egdzere, ñane keni emgyegwe tsa.

8 Daaci añkwa aà wala egdzere, ta ñezlaa ate uba. Vací ñezla Isiyaaku ate uba, Ibrahiima a magaa muñri, a detaa emnde.

Ibrahiima a1 ñgyanse estuwa Hajara antara Isemayiila

9 Vacite umele maa, egdze na Ibrahiima a shanaa an Hajara egdze aà emnde a Misera na, taà añkwa aà gaà gusa antara Isiyaaku aà Saratu, naterna Saratu.

10 A ba Saratu aà elvan ge Ibrahiima: ñgyansengye kwatera na, a zlarzlala antara egdzaara bademme. Adaba wayanka, yanaaya ervaunjdaaruwa egdze aà kwatera taà de zaà warata kerde antara Isiyaakuwaaruwa.

11 Elva ñanna yanaaya ervaunjde aà Ibrahiima jipu, adaba Isemayiila keni ba egdze a hudaara.

12 Amaà a ba Dadaamiya aà elvan ge Ibrahiima: A guleka higaanja adaba kwatera antara egdze na ka shanaa an ñane. Naba maganan-maga ge Saratu naàzena a ndavakuwa ñane bademme. Adaba aà ba am jirire keni wulfahaanja na watse ta kwakya aà ba iya, ya ndakndaha na keni, bademme watse taà segashe aà ba am Isiyaaku.

¹³ Amaà egdze a kwatera na keni maa, yaà de huyanaahuya ñane keni, yaà de ganvege larde yaikke adaba ñane keni ba egdze a hudaanja.

¹⁴ Daaci ba makurallaara an eñlya werre, Ibrahiima a eksetaa naàza za antara kanyakanya yawe am hudaara, a far ge Hajara ate nahyapaihyapaara, a ekseva aegdzaara ñanna, a vante, daaci a naba ñgyanse, ezlzlalaanja aà ba ñane aà elvan ge ñane. Daaci ba zlala ge Hajara aà dem kaambaara, kwaya a de deriya am kaamba aà Birsaba.

¹⁵ De zlarzle yawe am kanyakanya maa, a naba eblyanve egdzere am ekte aà nafa.

¹⁶ Ñane an iraara a de njehe yiyyire an egdze na deydey aà zlala aà gurme palle, am ndañjiraara. Adsaba a bantsa ñane: Wayanka zhara egdzaaruwa aà emtsa ate icaaruwa. Daaci a de njehe, a kurese ba ndañjire aà tate na ni egdzaara aàtekwa na, a fantau ge kyuwa.

¹⁷ Daada kyuwa aà egdze na aàdeza Dadaamiya, a naba tsekwehe ge malika a Dadaamiya aà sawa am samaya, a ba ñane: A jaara uwe ge ekka Hajara? A wañka lyawa ciekideki, adsaba Dadaamiya cenancena hula aà egdzere am tate na aàtekwa egdze ñanna.

¹⁸ Naba tsetse, de eksanteksa egdzaanja, ñanaanja ba shagera, adaba watse yaà ganve larde yaikke an egdze ñanna.

¹⁹ Dadaamiya a naba weranante ice maa, Hajara a zhara ba suwa, hatstse a naba tsetehe, a de nante kanyakanyaara an yawe na, una a fanu ge egdzere.

²⁰⁻²¹ Dadaamiya icaaka antara Isemayiila

dekideki haa a waltehe. Waltewala maa, a naba nja am hude aà kaamba aà Paran, gevge zhel matsame, aà dzega naàza kaambaha an gume. Emmejaara a de eksanante gyaale am Misera.

Namaàna na am dagave aà tara Ibrahiima antara Abimailaik

²² Am sarte ñanna maa, a sawhe ge sleksu Abimailaik antara Pikaul male aà sawjiyyahaara aàseza Ibrahiima, a ba ñane aà elvan ge ñane: Ekka waà, aŋkwa Dadaamiya antara ka am naàzena kaà magana ka bademme.

²³ Kina waà, sey kaà ziyuze wada an Dadaamiya geni kaà de magiteka keladire ddekideki, ma ge iya, ma ge egdzarahaaruwa, ma ge eggyyahaaruwa keni. Ba seke una ni iya ya magakaa shagerire, hudaaruwa palle ate ka na waà, ka keni maginaamaga ba estuwa. Kaà magiya shagerire ge iya antara ge larde na naàwa njakinja am hudaara na.

²⁴ Yaà ezza, aà ba Ibrahiima.

²⁵ Daaci Ibrahiima a naba sananse parakte ge Abimailaik shagerkire na ni ta maganaa emndaara, ta naba lyevaa suwa aà ba an ndzedfa beresse na.

²⁶ A ñwanante ge Abimailaik, a ba ñane: Diyanka una ddekideki ma a maganaa ware keni. Ekka keni mbedsakiyuka, iya keni cenananka ddekideki maà vateneka.

²⁷ Am iga aà una ñanna, Ibrahiima a naba haltaa nawaha antara kyawaha ira eslaha, a naba vante ge Abimailaik, bukerdaatare gevge namaàna dagavaatare mazlaara.

²⁸ Ibrahiima a naba dzerese kyawaha na deydey deydey na vuye, a tsateraahe an iraatare.

²⁹ A ba Abimailaik aà elvan ge Ibrahiima: Labara ka dzerese kyawaha na vuye, ka tsateraahe an iraatare na?

³⁰ A ñwanante ge Ibrahiima, a ba ñjane aà elvan ge ñjane: Una waà, lyevaalya am ervaaruwa ba ge iya, ge seydire a katafkaanja, geni suwa na waà, ba jirire ya yanaa ba iya.

³¹ Adaba wada aà emnde buwa ñjanna ta zanaa am tate ñjanna, ta ðaàhaà tate ñjanna an Birsaba kina.

³² Kwaye ñjane, ta ñgudanaa estuwa tara Ibrahiima antara Abimailaik namaàna am dagavaatare. Am iga aà una ñjanna maa, a tsetehe ge Abimailaik antara Pikaul male aà sawjiyyahaara, ta eptsaa aà dem eksaatare aà ba am Filisti ñjanna.

³³ Daaci Ibrahiima a dzebe nafa aà ðaale am Birsaba. A magaa maduwa, a fantau ge ðaàha Dadaamiya Saksage an Yaakadada am maduwaara.

³⁴ Ibrahiima haraahare jipu am larde aà Filisti.

22

Dadaamiya arjkwa aà gyaà hala aà Ibrahiima

¹ Am iga aà unaha ñjanna maa, Dadaamiya a naba gyaa hala aà Abrahiima. A dante: Ibrahiima! A ñutehe: Naàwa ya Yaakadada, a ba Ibrahiima.

² A ba Dadaamiya aà elvan ge ñjane: Eksanteksa egdzaanja Isiyaaku, egdzaanja na palle ba ñjane wayakwaya jipu na, ezlzlala an ñjane aà

dem larde aà Mauriya ate ire aà wa na watse yaà de ŋgyekwakanvaa ya, de iciyantica sadakaara am tate ŋjanna, sadake na ni taà epshana an kara na.

³ Ba makurallaara, a tsetehe ge Ibrahiima an enlyya werre, a tataa hazla na watse aà de epsha sadake an ŋjane na, a puwete serde ate ezzenjwaara, daaci daredde antara egdzaara Isiyaaku, aà dem tate na ni a ŋgyekwannaa Dadaamiya na. A detaa emnde buwa am waladiyahaara, ta duwa antara ŋjane.

⁴ Am hare ge keyire waà, Ibrahiima a kante ice, a nanna tate ŋjanna amaà zlabe yiyyiye jipu.

⁵ A ba ŋjane aà elvan ge waladiyahaara buwa na: Kure waà, njawinja aàhuna antara ezzenjwa. Amaà ŋjere antara egdzere waà, kwaye ŋjaa de kezlan ugje ge Dadaamiya ate ire aà wa na kwaye ŋjane na. Maà zlanjeruzle ŋjaa se berakurbera.

⁶ Daaci Ibrahiima a eksante hazla na taà epsha naàza sadake an ŋjane na, a farhe ge egdzaara Isiyaaku na. ŋjane an iraara maa, a eksante kara antara washe, daredde taà aŋkwa aà zlala ba itare ta buwa mazlaara.

⁷ Daaci Isiyaaku a ndavanu elva ge eddenjare taà aàtire a zlala ŋjanna, a ba ŋjane: Eddaye! A ŋwanante ge Ibrahiima, a ba ŋjane: Naba enndaha elvaanja egdzaaruwa, yaà aŋkwa aà eccena. A ba Isiyaaku aà elvan ge ŋjane: Naàwa maà an hazlaha antara kaàraà badsemme, aàme egdze a zhil kyawe na mi de maga sadake an ŋjane na?

⁸ A ŋwanante ge Ibrahiima, a ba ŋjane: Watse aà de jansaare ba Dadaamiya ŋjanna an iraara

ge egdze a kyawe ɳanna egdzaaruwa. Daaci taà anjkwa àà zlalaatare àà ba aàtirpalle.

⁹ Daraada am tate ɳanna a ɳgyekwanna Dadaamiya ɳanna maa, Ibrahiima a de ndere naàzena taà icanaà sadake aàtekwa ge Dadaamiya na, a kazlante hazla, daaci a naba takwasaa egdzaara Isiyaaku na, daaci a belete ate hazla na ate tate àà fana sadake ge Dadaamiya na.

¹⁰ Daaci a velese erva, a eksante washe, àà kaàtaà ica egdzaara waà,

¹¹ Ibrahiima, Ibrahiima, anjkwa àà dñahanaà malika àà Dadaamiya àà sawa am samaya. A ɳutehe ge Ibrahima: Na'am.

¹² A ba malika: Fanfeka ervaanja ge egdzere dñekideki, maganaànka ba uwe keni. Kina waà, dyaneddiye mazlaara ganakini kaà anjkwa àà kuva Dadaamiya, adaba yaikiveka egdzaanja palle ba ɳane.

¹³ Ibrahiima a kante ice waà, àà zhara ba zhel kyawe am igaara am gwezla àà dake tabedamme, dermahaara an ɳanja am gwezla ɳanna. A naba duhe ge Ibrahiima suuwe, a de lyevaa zhel kyawe na, a maganaa sadake ge Dadaamitya an ɳane am sledje àà egdzaara.

¹⁴ Ibrahiima a fete zhera àà tate ɳanna: Dadaamiya anjkwa àà nanna. Sem vatena keni, emnde taà dñaha tate ɳanna a ba an: Dadaamiya anjkwa àà nanna ɳanna.

¹⁵ Malika àà Yaakadada a dñante Ibrahiima ge buwire àà sawa am samaya,

¹⁶ a ba ɳane àà elvan ge ɳane: Naàwa elva àà Yaakadada. A ba ɳane: Ba seke una ni ekka

eksakarekse magiya una, yaikiveka egdzaanja palle a ba ɳane na waà, yaà zaku ba wadaara an zheraaruwa ba ge iya:

¹⁷ ba jirire yaà aŋkwa aà gakar barkaaruwa, yaà yaàktyea, egdzaraanja taà de gev ba seke terlyakwaha ate samaya, ba seke shili na am guwa na. Ma vatara keni sey taà de gaànaà ba emndaanja ndzecfa arge kelaadahaatare.

¹⁸ Bademme a nalgaha am duniya taà de shaà barka ɳanna yaà de gaterar ge emndaanja na, adaba ka na ebzaŋka elvaaruwa.

¹⁹ Daaci a eptsehe ge Ibrahiima aà sezä dawala-haara na, ta naba daatare aà dem Biirsabe. Adaba Ibrahiima aà nja am Biirsaba ɳanna.

Egdzara aà Nakaur

²⁰ Am iga aà labare ɳanna bademme na maa, ta se mbedanu shawya umele ge Ibrahiima, ta baàntsaa: Milka, mukse aà egdze a emmenja Nakaur a yayane egdzar zaala.

²¹ Naàwa zherahaatare: Uus, ɳane maàkaajiyara, taà an Bus sledabaara, antara Kamuyail ɳane waà, eddañaara ge Aram,

²² sledaba Bus maa Kaisaid antara Hazau antara Pilda antara Yidlaf ira Baitu'iila.

²³ Baitu'iila ɳane a ye Raibaika. Kwaye ɳanne egdzara aè Milka tise ɳanna, egdzar zaala bademme, a yayannaa ge Nakaur egdze a emmenjaara ge Ibrahiima.

²⁴ Aŋkwa mukse aà Nakaur umele a gaàn ge burwire, zheraara Raiwma, ɳane keni a yaye egdzara. Naàwa zharaahaatare: Taibak, taà antara Gaham, antara Tahas ira Maaka.

23

A shekweve estuwa Ibrahiima tate na a hedaken muksaara Saratu

¹ Saratu a magaa iva dermeke an kul buwa juvvuye lauktu àà emtsa.

² A emtsaa am haha àà Kanaana, am ekse àà Kiriya Arba, ba ɳane una taà ñfaha an Haiburun na. Ibrahiima a naba jemaa emnde, a kyuse Saratu.

³ Am keda muksaara ɳanna maa, Ibrahiima a naba yaa emtsa na am bere, a tsetehe, a duhe àà deza Haitiyaha, a ba ɳane àà elvan ge itare:

⁴ Naàwa iya, ya sawa an sawa, ya wayve am dagavaakure. Vatena na waà, shisha mandzawe, yaà kata egdze a sledé aàza kure taslawaakure, geni yaà de heda muksaruwa am sledé ɳanna.

⁵ Ta ɳwanante ge Haitiyaha, a ba itare taà elvan ge Ibrahiima:

⁶ Estuweka ààmbarkaaanja. Ekka ka ura ɳgaa am dagavaanjere a gakaara Dadaamiya barka. Naba edduwa, de zharanaazhara irekhyahaanjere, eksesekse ba una baaka argina cefekideki na, kaà heda muksaanja am huifaara. Àà jerka ura am dagavaanjere àà de yaikve irekhyaaara ñeàkideki.

⁷ Daaci a tsetehe ge Ibrahiima, a tsaahe àà katafke àà Haitiyaha, emnde a haha ɳanna, a gaa iraara àà katafkaatare,

⁸ a ba ɳane àà elvan ge itare: Maàki ba jirire lyavaalya ervaunñdaakure ganakini yaà heda muksaruwa aàhuna waà, taslawaakure, ndavawisendave aàza Aifruna egdze àà Jauhar,

9 maàki aà bashibasha waà, hwalakwa aà Makpaila na ate we aà fahaara na, adsaba tate ñanna naàzaara. A viteva aà ba ate gane na ni aà zlayaàn ge tate ñanna, yaà shekwana aà katafkaakure bademme, geni iya keni yaà shansha tate aà irekhyaruwa halal am dagavaakure.

10 Mbate, Aifruna ñanna keni aà ba nja am dagave aà emndaatare Haitiyaha, taà aà fada ate we aà walkame na. A ba Aifruna aà elvan ge Ibrahiima aà ba an kaa kwara aà katafke aà zlamakelaawa:

11 Estuweka aàmbarkaaña, baaka elva a vela am hudaara. AÀ katafke aà emndaaruwa bademme, ma fe ñanna, ma hwalakwa ñanna keni vanakteva ba dey ge hedha muksaanja am hudaara. Nada eccena ka naàzena yaà anjkwa aà ndaka ya na.

12 Ibrahiima a gaa iraara zlabe adaliye aà katafke aà emnde a haha ñanna bademme,

13 a ba ñane aà elvan ge Aifruna aà katafkaatare bademme: Taslaaña, yanaaka elvaaruwa na: Gane aà fahaaña waà, yaà ebbiya bademme, naba lyevalya nalmanaaña am ervaaruwa, lauktu yaà de hedha muksaruwa.

14 Amaà a ba Aifruna aà elvan ge Ibrahiima:

15 Labara kwa aàmbarkaaña, ka yanaa ge uwe ka elvaaruwa na? Naàwa gane aà sledë ñanna gursa dermeke ufadà, amaà yaikke ba dagavaamiya ka emtu arge nalmane? Naba ezlzlala de ehheda muksaanja seke!

16 Daaci Ibrahiima a ekserhe aà ba an higa gane aà fahe ñanna a ndaasa Aifruna aà ba an waara aà katafke aà Haitiyaha bademme, lipela

dermeke ufade aà ba ñane na. Ibrahiima keni a naba kezlanaa gursa dermeke ufade ñanna tuwesse am erva. Una ñanna shunjuwaatare na taà tsakala an ñane.

17-18 Mazlaara, fantau aà ba am sarte ñanna, fahe aà Aifruna am Makpaila, aà dem gediyara ge Mamre, damda am rezege aà Ibrahiima aà katafke aà Haitiyaha bademme am kendekiya yaikke ate we aà walkame; fe ñanna antara hwalakwa na, antara nafaha na am fe ñanna ira nafaha na ate nakwaha aà tate ñanna bademme.

19 Zlaruzle am una ñanna bademme, lauktu Ibrahiima a de hedfa muksaara Saratu. A hedanaa am hwalakwa, am fe am Makpaila, am gedi aà Mamre am tate na ta ñahana an Haiburun na, am haha aà Kanaana.

20 Kwaye ñane, a gev estuwa fe ñanna antara hwalakwa na am hudaara na, am rezege aà Ibrahiima. A shekwanaa am erva a Haitiyaha, a ganve tate aà hedfa emndaara bademme.

24

Nika aà tara Isiyaaku antara Raibaika

1 Ibrahiima ndza gevge emgyegwe a zhele kurcumme, Dadaamiya garga barka am duksa bademme.

2 ñane ndza an navaha antara waladiyaha kwakya. Vacite umele, a ba ñane aè elva ge ed-dawnaanjana ñane hude aà haara bademme na: Sawa femfa ervaanja am dagave aà serahaaruwa, aà bina,

3-4 adaba yaà kata kaà ziyyuze wada. Ganeka gyaale ge egdzaaruwa Isiyaaku am dagave aà

emnde aà Kanaana na naàwa yaà am dagavaatare na dekideki. Sey kaà zlala aà ba aà dem lardaaruwa, kaà de gan gyaale ge egdzaaruwa Isiyaaku am dagave aà varahaaruwa. Watse kaà emmaàga he? Ziyuze wada an zhera aà Yaakadada, Dadaamiya na a nderanaa ñane samaya antara haha na.

⁵ A ñwanante ge slesleraara, a ba ñane aà elvan ge ñane: AÀmbane aà de eksarka gyaale ge dabidaba aà sem larde na maa? Maàki de gevge estuwa yaà naba eptsanaptsa emtu Isiyaakyuwaanja aà dem larde na ndza ka sawa am huðaara na?

⁶ A ba Ibraiima aà elvan ge ñane : Effa hyema, mañka una. Daànka egdzaaruwa aàdehuwa.

⁷ Yaakadada Dadaamiya na a nderanaa ñane samaya na, a sisaa ba ñane am huðe aà haà aà edderwa, a sisaa ba ñane am lardaaruwa na ta yiiaa am huðaara na. A biyantsa ba ñane, aà de vaterte larde na bademme ge eggyahaaruwa, a ziyu wada geni baaka gafkaara. Daaci aà de belana ba ñane malikaara aà katafkaanja ge dem lardaaruwa, kaà de sana gyaale ge egdzaaruwa aà sawa aàhuwa.

⁸ Maàki a kwalvaa ba gyaale waà, wada na ka ziwa ka ge iya na keni aà dabanjka mazlaara. Amaà duksa palle waà, daànka egdzaaruwa aà dehuwa dekideki.

⁹ Daaci, ane a ba waladi na, a naba fanem erva am dagave aà serahaara, a zanu ge zaànwaara geni aà emmaga a ba ate una ñanna.

¹⁰ Am iga aà una ñanna maa, waladi aà

Ibrahiima a naba dzerese kelaawaara am ezlegwamaha aà zanwaara, antara kazlaña umele an daàraàdza jipu, a naba maga shula aà dem ekse aà Nakaur am Misaupautamiya.

¹¹ Shanaasha ekse ñanna maa, de shansha suwa ate iga a ekse ñanna. Daaci a naba kazlateraa ugje ge ezlegwamahaara, reppe njarinja ate we aà suwa ñanna. Sarte ñanna keni gevge icavaciya, sarte a dem yawe ge ñwasha.

¹² A magaa maduwa, a ba ñane: Yaakadada, Dadaamiya aà zaànwaaruwa Ibrahiima, taslaaña giyanvege naàzena ni ya sawa adaba ñane vatena na. Magannaamaga ñgurna ge zanwaaruwa Ibrahiima.

¹³ Naàwa yaà tse ate we aà suwa, gyaalahna taà am ekse na taà de sawa, taà se kaà yawe am suwa na.

¹⁴ Watse yaà ndavanundave ge gyaale palle am itare: Ginaaga hwamaanjaà yaà shushe yawe, maà baànba gyaale ñanna naàwa shushe eddaye, yaà kateruke ge ezlegwamahaanja keni maà taà esha waà, ba ñane gyaale na ni ka eksanansaa ka ge slesleraaña Isiyaaku. Yaà de dise ate una ñanna ñgurna na ka maganaàn ge zanwaaruwa Ibrahiima.

¹⁵ AÀ ba am tsaka elvaara aà katafke aà Dadaamiya keni zlabe zlawka waà, aà zhara ba sesse Raibaika an hwama ate nahyapaihyipaara. Raibaika ñanna maa, zhera aè eddeñaara Betu'iila egdze a Milka, mukse aà Naàkaur, egdze a emmenaara ge Ibrahiima.

¹⁶ Raibaika gyaale zariya an tsaka ire, zlabe diyaaka zhele dekideki. Kacawkacawkacawé

sesse, a de tsekweme am suwa, a kem yawe am hwamaara, kerten a ferhe aŋkwa aà zlala.

17 Daaci zhagade ge male aà waladiyaha aà Ibrahiima na, a de ica ba wafkaara, tsaatse, a ba ɻane aà elvan ge ɻane: Tasle a ɻa ganaaga seke hwama yaà shushe yawaanja na cekwaanjgudfi?

18 A ɻwanante ge Raibaika, a ba ɻane: Labara? Naàwa shushe eddaye! Kerten a gannaah, zhel na a shu yawe na a yanaa ba ɻane.

19 Hyanhya ge zhel na, a ba Raibaika aà elvan ge ɻane: Yaà payateraapaya ge ezlegwama-haanja keni maà taà esha, taà yaànaaà ba itare yawe.

20 Kerten a puwese yawe na ndza am hwama na aà dem kyaale, ba watsewatse a de kem umele, a se puwese adaliye, a payateru yawe na ge ezlegwamaha aà zhel na bademme, ta yanaa ba itare yawe na.

21 Am sarte na Raibaika aŋkwa aà maga slera na waà, waladi aà Ibrahiima na a dhuhe tseriiye aà ndaka elva, aà zharanaà aà ba an ice. Amaà aà maga ba najipuwaara. A ba ɻane am er-vaunjdaara: Una giyanvege Yaakadada naàzena ya se katanaa ya na emtu estara?

22 Hyaterhya yawe ge ezlegwamahaara bademme waà, zhel na a naba vante jade aà dindar ge Raibaika. Jade ɻanna ganaara kwakya jipu. A naba fante ate ektare, a vante zlabe adaliye naàdaŋwaha buwa, una ɻanna keni ta janaa aà ba an dindar ɻanna zlabe adaliye, a naba puwante ate erva.

23 A ba ɻane aà elvan ge ɻane: Taslaanja ndindaha, ka egdze aà ware am ekse na? A

naba jerje emtu sledé am mbaakure geni yaà de tsekwa am mbaakure antara emnde na taà ankwa puwisperuwe na bademme?

²⁴ A ñute ge gyaale, a ba ñane: Ya egdze aà Betu'iila, ya eggyetare ge tara Naàkaur antara muksaara Milka.

²⁵ A farhe zlabe adaliye, a ba ñane: Anjkwa sledé ge tsekwa wayvaha am mbaanjere. Dete ba kandiske antara masa ge dabbahaakure keni anjkwa kwakya am mbaanjere, tate aà hare a wayvaha keni anjkwa bademme.

²⁶ Daaci zhel na a naba kezle ugje am aha, a kezlan ugje ge Yaakadada, a slafan waara,

²⁷ a ba ñane: Yaà anjkwa aà slafaka waaruwa Yaakadada, Dadaamiya aà zaànwaaruwa Ibrahima. Yaà slafakaà we, adaba marakiyaànmara parakke ñgurna, antara jirire na kaà anjkwa aà maganaàn ge zaànwaaruwa. Naàzaaruwa ge iya waà, diyandiya mazlaara geni a siya ba Yaakadada an iraara aà sem hude aà haà aà egdze a emmenjaara ge zanwaaruwa suuwe.

²⁸ Raibaika a naba kante sera aà daà, a de balananse labare ge emmenjaara.

²⁹⁻³⁰ Anjkwa egdze a emmenjaara zhele ge Raibaika, zheraara Laban; ñane keni nanna jade na am ektare aà egdze a emmenjaara na, antara naàdañwaha na ate ervaara na bademme. Cenancena keni aà etsaka Raibaika naàzena a bannaa zhel ñanna bademme. Daaci a naba sessehe ge Laban am mba, zhagadaara aà dete we aà suwa na, a de bere zhel na antara ezlegwamahaara ate we aà suwa.

³¹ A ba Laban aà elvan ge ñane: Labara ka

tsaa am kaamba! Sawa aà se mbaanjere eddaye! Ekka, ka eddawna Yaakadada a gakar barka an tsaka ire na, tsatsannaatsatse ba iya an iraaruwa tate aà tsekwa wayvaha am mbaanjere, slede ge ezlegwamaha keni aŋkwa bademme.

³² Daaci ta duhe, ta de tsekwaas gwatamaha ate iga aà ezlegwamaha, ta vaterte kandiske antara masa ge ezlegwamaha na, ta sateraa yawe aà bara sera ge ŋane antara emnde na ta daa aà puwansepue na bademme.

³³ Ta sateraa naàza za, ta faterhe aà katafkaatare waà, a ba waladi aà Ibrahiima: Yaà zeka duksa maà ndanakurseka labare na ni a sisaa na. A ba Laban: Naba endaha elvaanja edda!

³⁴ A ba ŋane aà elvan ge itare: Iya waà, ya waladi a Ibrahiima.

³⁵ Dadaamiya Saksage a gar barka an tsaka ire ge zanwaaruwa Ibrahiima, a ganve ur ŋgaa. A vante nawaha antara kyawaha, eslaha, lipela antara dindar, antara navaha antara kwatenaha, ezlegwamaha antara ezzeŋwaha, bademme a duksa.

³⁶ Muksaara Saratu a naba yane egdzere aà ba am emgyigwire. Zanwaaruwa a yanaa reze-gaara bademme ge egdze ŋanna kina.

³⁷ A ba zanwaaruwa aà elvan ge iya: Yaà kata kaà ziyye wada. Kaà ganka mukse ge egdzaaruwa am dagave aà emnde a Kanaana na ŋaà am dagavaatare na cekideki.

³⁸ Sey kaà zlala aà ba aà dem lardaaruwa, aà dem dagave aà egdzar mamahaaruwa, antara emnde a jebaaruwa, kaà de gan gyaale ge egdzaaruwa aàhuwa. Watse kaà emmaga he ate

una ḥanna? Sey kaà ziyuze wada, aà bina.

³⁹ A ba iya yaà elvan ge zanwaaruwa: AÀmbane watse aà dhabika gyaale aà sem larde na maa?

⁴⁰ A ba zanwaaruwa aà elvan ge iya: Dadaamiya, Yaakadada na yaà ankwa aà kezlan ugje kelaazare na waà, aà de belana ba ḥane malikaara aà katafkaanja, aà de gakanvege ḥane shulaanja ate una ni kaà de hayaànhaya na. Daaci kaà sannaasa gyaale ge egdzaaruwa aà sawa am jebaaruwa, aà sawa am dagave aà egdzar mamahaaruwa.

⁴¹ Maàki ba dakaada ka aà dem jebaaruwa waà, wada na yaà fakar ezzaara na keni aà dabanya ka mazlaara. Una ma de shakanaànka gyaale ge egdzaaruwa, varakteka keni tsekwaat-sekwa ate ka, aà dabanja ka wada na kaà zaànaà ka na mazlaara.

⁴² Kwaye ḥane daliila a shulaaruwa vatena, ya se tsekwaat ate we aà suwa. Tsekwantsekwa ate we aà suwa waà, ya magaa maduwa, a ba iya: Yaakadada, Dadaamiya aà zanwaaruwa Ibrahiima, maà lyavaalya ervaunṣaaanja waà, taslaanja hyiyanfehye shulaaruwa vatena na.

⁴³ A ba iya zlañe adaliye am maduwaaruwa: Naàwa iya, yaà tse ate we aà suwa, maà sesse gyaale am hude aà ekse, a se ka yawe am suwa na, ya banaa: Taslaanja viteva yawe yaà shushe cekwaanjgudi am hwamaanja ni, yiveka,

⁴⁴ maà banba gyaale ḥanna: naàwa shushe eddaye, yaà payaterapaya ge ezlegwamahaanja keni maà taà esha, maà baànba gyaale ḥanna estuwa waà, daaci ba gyaale na ni ka eksesaa ka

geni aà gev mukse aà egdze aà zanwaaruwa.

⁴⁵ Iya keni zlabe yaà aàtira tsaka elva ñanna am ervaujdaaruwa, yaà zhara ba sesse Raibaika an hwama ate nahyapaihyapaara, a de tsekweme am suwa, a kem yawe, a ferhe. A ba iya yaà elvan ge ñane: Taslaanja viteva seke yawaanja na yaà kuke?

⁴⁶ Kerten eksaksa yawe ate nahyapaihyapaara: naàwa eddaye, yaà kateruke ge ezlegwama-haanja keni aà bina. Iya ya shu yawe na, a payateraa ge ezlegwamaha, itare keni ta yanaa ba itare yawe.

⁴⁷ A ba iya yaà elvan ge ñane: Ka egdze aà ware? A ba ñane: Ya egdze a Batu'iila, ya eggyetare ge tara Nakaur antara muksaara Milka. Daaci ya naba fanem jadé am ektare, ya puwante nadanjwaha ate erva.

⁴⁸ Daaci ya kezle ugje am aha, ya kezlane ugje ge Yaakadada, ya slafan waaruwa ge Yaakadada, Dadaamiya aà zanwaaruwa Ibrahiima, adsaba a kwarisaa ba ñane barama a shulaaruwa, zlalavezlale baaka argina, geni yaà ganega egdze aà egdze a emmenjaara ge zanwaaruwa ge egdzaara.

⁴⁹ Kina waà, elva a juwaa aà ba aàze kure. Maàki eksaarekse iraakure maganaa shaigerire antara jirere ge zanwaaruwa, kwa ndahihe. Maàki aà gevka keni ba kwa ndahihe parakke, daaci yaà zlalaaruwa aè dem tate umele.

⁵⁰ Ta ñwanante ge tara Laban antara Batu'iila, a ba itare taà elvan ge ñane: Duksa waà, ba naàzena ni a ganvaa Dadaamiya na. baaka elva na ni ñaà ndaaka ñere, ña tsa bakanka shagera

elvaanja, ḥa tsa bakanka keni shagerka elvaanja.

⁵¹ Kwaye Raibaika aà katafkaanja, eksanteksa daànda, a de gevge mukse aà egdze aà zanwaanja ba seke una a ndaaka Yaakadada na. Dawaada aà ba an hairire.

⁵² Ba a cenaa una ḥanna male aà waladiyaha aà Ibraiima, a kezlan ugje ge Yaakadada am aha.

⁵³ Am iga aà una ḥanna, a sanse kazlaña aà gyaale zarizariya bademme, umelahaara ta janaa an lipela, umelahaara ta janaa an dindar, antara nañgyuwaha, a vante ge Raibaika. A sanse kazlaña umele zlabe adaliye an daradza jipu maa, una ḥanna a vaterte ge tara La-ban egdze a emmenjaara ge gyaale antara emmenjaara ge gyaale.

⁵⁴ Zlaruzle am shawyaatare bademme, lauktu male aà waladiyaha aà Ibraiima antara emnde na ta daa aà puwansepue na ta zu duksa, ta sharhe, lauktu ta de zlava ta hare.

Maàkurallaara an enjya werre waà, ta tsetehe, a ba male aà waladiyaha na aà elvan ge emnde a haà: Vawiteva kwa baraàma, yaà daà aà deza zanwaaruwa.

⁵⁵ A ba tara egdze a emmenjaara ge gyaale antara emmenjaara taà elvan ge ḥane: Amaà gyaale waà, aè shekwashhekwa emtsaadé deydey hare kelaawa palle lauktu watse kwa daà.

⁵⁶ A ba ḥane aà elvan ge itare: ḥanjawika seke taslawaakure. Naàwa shulaaruwa a tsatsanaa ba Yaakadada an iraara. Kure waà, vawiteva kure ba baraàma, yaà eptsaa aà deza zanwaaruwa.

⁵⁷ A ba itare taà elvan ge ḥane: Una waà, sey ḥaà dhaa ba gyaale an iraara, aà se ḥuta ba

ŋane.

⁵⁸ Daaci ta dante gyaale, a ba itare taà elvan ge ŋane: Kaà eddaba he zhel na aà kata aà daàkaàda ba vatena? A ŋute: Yaà eddaba, aà bina.

⁵⁹ Daaci ta sawhe ge egdzar mamahajaara ge Raibaika, antara emnde haatare bademme, ta magateraa aàjaàmimaà shifa ge tara Raibaika antara slejana egdzere antara male aà waladiyaha aà Ibrahiima ira emnde na ta saa aà puwansepue na bademme.

⁶⁰ Egdzar mamahajaara ge Raibaika ta gan barka ge egdze a emmetare, a ba itare ma waraatare keni: A vakteva Dadaamiya egdze a hude egdze a emmerwa. Egdzaraanja a garevge ma debu waànyarwaànyara keni. Kelaadaha a ña taà de gevge ba ŋwashaha aà katafke aà egdzaraanja.

⁶¹ Daaci a tsetehe ge Raibaika antara kwatena-haara, ta dafalte ate iga ezlegwamaha, a dabete male aà waladiyaha aà Ibrahiima. Male aà waladiyaha aà Ibrahiima a gan estuwa Raibaika, a zlalehe an ŋane.

⁶² Am sarte ŋanna maa, Isiyaaku zlabe ba unjule a saara, ndza a dete we aà suwa. Zhera aà suwa ŋanna Lahay Ruwa. Amaana: Dadaamiya Saksage aŋkwa aà nina. Adaba ŋane an iraara a njá am haha ŋanna am puti.

⁶³ Vacite umele an icaviciya maa, Isiyaaku a de tataya tate aà tsekadfire am fe, a kante ice waà, aà zhara ba ezlegwamaha taà aŋkwa aà sawa.

⁶⁴ Raibaika keni kanteka ice, nanna Isiyaaku na, a naba tsekwehe ate ezlegwamaara.

⁶⁵ A ndavanu ge male aà waladiyaha aà Ibrahiima, a ba ñane aà elvan ge ñane: Ware ñane zhel na kwaye ñane am fe, aà se jaà ire an miyna? A ñwanante ge zhel na, a ba ñane aà elvan ge ñane: Una ñanna degiya zanwaaruwa. Ba watsewatsé Raibaika a haltaa lafayaara, a puwar ge iraara.

⁶⁶ Male na a se ndahanhe ge Isiyaaku naàzena a maganaa ñane am shulaara bademme.

⁶⁷ Daaci Isiyaaku a daa Raibaika ba suuwe aà dem bere aà emmenjaara Saratu. Raibaika gevge mukse aà Isiyaaku, wayaawaya jipu an muksaara. A ekhya estuwa ervaunjé aà Isiyaaku, adaba ndza a kedaa emmenjaara.

25

Egdzara aà Ibrahiima a yanaa an Kaitura

¹ Ibrahiima a naba ge mukse umele zheraara Kaitura.

² Mukse ñanna a yayane egdzar zaala ge Ibrahiima. A yese Simran, antara Yauksan antara Maidan antara Madiyan antara Yisbak ira Suhak.

³ Yauksan, ñane keni a ye tara Saiba antara Daidan. Daidan keni a yese emnde a Asuri antara emnde Laitusi ira emnde a Laiwmi.

⁴ Naàwa emnde na keni egdzara aà Maidiyan: Tara Aifa antara Aifair antara Hanauk antara Abida ira Aildaba. Bademme a emnde na ba egdzara aà Kaitura.

⁵ Warata waà, Ibrahiima a vante warata aà nalmanaara bademme ba ge Isiyaaku palle.

6 Amaà egdzara aà ñwashaha umele na waà, zlabe ñane an shifaara, a tegateraa nalmene aà ba an ervaara, a ñgyekwateraa sledaatare aà dem gedfi, yiyyiye jipu an Isiyaaku, una ñanna keni larde umele.

Emtsa aà Ibraiima antara tate a ehheداara

7 Ibraiima a magaa iva dermeke an kul vuye jilyebe,

8 lauktu a zluwaa hairiraara, gevge emgyegwe an tsaka ire, ndza a jesanje am iraara nja an shifa. Amaà a emtsaa am ñgahire, zlazlala aà deza eggayahanaara.

9 Ta hedanaa ba egdzaraara, tara Isiyaaku antaa Isemayiila am hwalakwa aà Makpaila, am fahe aà Aifruna egdze a Jauhar ura Haiti, fe ñanna aà dem gediyaara ge Mamre.

10 Amaà fe ñanna waà, Ibraiima shek-wefshekwe am erva aà Haitiyaha. Daaci ta hedateraa aà ba am hude aà fe ñanna tara Ibraiima antara muksaara Saratu.

11 Am iga aà keda Ibraiima maa, Dadaamiya a gar barka jipu ge egdzaara Isiyaaku. Isiyaaku a njehe, haara ba herzhe an suwa ñanna taà ñahana an Dadaamiya añkwa aà nina na.

Egdzara aà Isemayiila antara sledaatare

12 Naàwa kergema aà egdzara aà Isemayiila, egdze aà Ibraiima na a yanaa Hajara egdze aà emnde a Misra, ndza kwatena aà Saratu.

13 Naàwa zheraha aà egdzara aà Isemayiila an dabava an ñabava: Naibayaut, ñane makaaji aà Isemayiila, sledabaara Kaidar, lauktu Adbair, lauktu tara Maipsaam

¹⁴ antara Misma antara Duma antara Masa

¹⁵ antara Hadat antara Taima antara Yaituru
antara Maafis ira Kaiduma.

¹⁶ Kwaye ɳane egdzara àà Isemayiila kelaawa
jubuwa antara zherahaatare bademme. Ma
waraatare keni huyaahuya gevge jeba. Ba
zherahaatare una a gev zheraha àà eksahaatare
antara zheraha àà sledaha na taà de tsekwa itare
am huðaara am kezlakezlaahaatare.

¹⁷ Isemayiila magaamaga iva dermeke an kul
keye ju vuye lauktu àà emtsa, a daahe àà deza
eggyahaajaara am faya.

¹⁸ Egdzara àà Isemayiila ta nja am dagave àà
tara Hawila antara Sura, àà dem gedfi àà haha àà
Misera, ate baraàama a dem Sura. Am emnde àà
Ibrahiima bademme, ta de nja ba itare yiyyiye
an emnde bademme.

Isiyaaku a yeka egdzere a shaa wulhaha

¹⁹ Naàwa labare àà Isiyaaku egdze àà Ibrahi-
ima:

²⁰ Isiyaaku magaamaga yawe kul ufaðe kalkale
lauktu a ge Raibaika egdze a emmenaara mukse
ge Laban egdze àà Batu'iila, ura Paddan Aram.

²¹ Isiyaaku a ɳaàla Yaakadada, adaba
muksaara Raibaika yaaka egdzere, gevge dzire.
Dadaamiya Yaakadada lyavaalya ɳaàlaara,
muksaara a naba shaa hude.

²² Hude àà Raibaika ɳanna waà, wulhaha.
Egdzara taà aŋkwa àà dagala am hude, a naba
fu hula Raibaika, a ba ɳane: Maà ba estuwa,
ya shan ge uwe ɳane hude ɳanna ba dekideki?
Daaci a de ndava aàza Yaakadada.

²³ A ba Yaakadada àà elvan ge ɳane: Aŋkwa
zlamaha buwa, jeba buwa am huðaanja. Jebaha

buwa ḥanna taà ankwaa aà tegaava aà sawa am hudaanja. Am jebaha buwa ḥanna waà, ankwaa palle aà de jauje ge palle an ndzeda. Am egdzara ḥanna waà, male aà de gev waladfi aà kudere.

²⁴ De hyephye sarte aà Raibaika ge yaà, a de ye waà, a yese wulhaha buwa.

²⁵ Am egdzaraara ḥanna, una a sawa zuñjwe na veranne, an ugje ate vuwa ba seke naàza aà egdze aà sla. Ta fete zheraara Isuwa.

²⁶ A de sawa sledabaara waà, a ḥaa naàdsegadega aà Isuwa na am ervaara. ḥane keni ta fete zheraara Yakubu. Isiyaaku magaamaga yawe kul uñkwahe kalkale am sarte na ta ye egdzara ḥanna.

A veluwa estuwa Isuwa daradza aà makaajiyi-raara

²⁷ Daaci walartewaàlaà egdzara buwa na. Isuwa a gev matsame, aà eblyeka ervaara aà dem haha cekideki, ḥane gevge slekaamba. Amaà Yakubu waà, ḥane sletsekadde, aà nja aà ba am mba duksaara.

²⁸ Isiyaaku waà, ndza aà waya ba Isuwa kwakyaara, adaba aà sanaà hyuwa ba kelaazare. Amaà Raibaika waà, ḥane a hayaa ba Yakubu.

²⁹ Vacite umele maa, Yakubu keni gyanvegye naàza za kyanjne, Isuwa keni saasa am kaamba, kuñfukkude an tsaka ire.

³⁰ A ba Isuwa aà elvan ge Yakubu: Taslaanja iyanya naàza za na an gya kyanjne na, yaà ndabundabe ya emtsaadé, adaba baaka naàzu yaà maganaà ya mazlaara. Ta fante adaba una ḥanna zhera Aidaum ge Isuwa, amaana: Kyanjne.

³¹ A ñwanante ge Yakubu, a ba ñane: Veliyuvele daàraàdza àà makaajiyiraanja emtsaadé lauku kaà ezza.

³² A ba Isuwa: Yaà emtsa ni makaajiyire, watse àà magiya uwe ñane makaajiyire ñanna?

³³ A ba Yakubu àà elvan ge ñane: Maà eksakarekse waà, sey kaà ziyuze wada emtsaadé. Isuwa a naba zanu wada ge Yakubu, geni yanaànya makaajiyire. Isuwa a velu estuwa daàraàdza a makaajiyiraara.

³⁴ Daaci Yakubu a naba vanteva kwa naàza za na ge Isuwa, depainj antara jeba a yire umele ankwa daàlaara aàgire. A zuhe, a sharhe, a tsetehe duksaara ba ezlzlala. A epsawaa estuwa Isuwa daradza àà makaajiyiraara.

26

Isiyaaka am larde àà Failaistiyaha

¹ Daaci samsa waya yaikke a sem larde, amaà waà, waya na ndza am zamane àà Ibrahiima na ka. Daaci a naba duhe ge Isiyaaku àà deza sleksu Abimailaik slekse àà Failaistiyaha am Gairar,

² de marapsemare Yaakadada àà katafkaara, a ba ñane àà elvan ge ñane: Duka aà dem Misra d'ekideki, naba njinja am larde na yaà de bakana iya.

³ Gejeka emtsaadé seraanja am larde na, iya yaà anjkwa antara ka, yaà de gakar barkaruwa. Adsaba bademme a kwaraha na, yaà de vakte ba ge ekka antara wulfahaanja am igaanja. Yaà de ganve estuwa wadaaruwa na ya zanu ge eddenja Ibrahiima.

4 Yaà de huyateraahuya egdzaraanja, taà de gev ba seke terlyakwaha ate samaya, kwaraha na bademme watse yaà de vaterete ba ge wulfa-haanja. Bademme a jebaha na ate haha ta de sha barka adaba wulfaaanja.

5 Adaba Ibrahiima a cenaa elvaaruwa, a eddaba naàzena ya bannaa ya, a tsaa àà ba ate naàzena ya tsanaa ya, d'fabaadaba jipu naàzena ya puwetaa ya antara shairiyahaaruwa bademme.

6 A njanaa ba una ñanna Isiyaaku am Gairar.

7 Am sarte na emnde a ekse taà aŋkwa aà ndavanu elva ate muksaara Raibaika, egdze a emmerwa aà bina. A wana lyawa ge ba muksaara, adaba a kuva emnde a ekse ñanna jipu geni a jareka arge muksaara, adaba muksaara Raibaika zariya jipu, baaka arge ñane.

8 Am haraare Isiyaaku am ekse ñanna, vacite umele, naterna sleksu Abimailaik slekse aà Failaistiyaha aà kya we aà biye aà bere, taà aŋkwa aà gwagwesa tara Isiyaaku antara muksaara Raibaika.

9 Abimailaik a naba d'fante Isiyaaku, a ba ñane aà elvan ge ñane: Mbate mukse na muksaanja! Ka ndana estara kena egdze a emmenja aà ba ka na? A ñwanante ge Isiyaaku a ba ñane aà elvan ge ñane: A wiyaa ba lyawa geni a jarika adaba ñane.

10 A ba Abimailaik: AÀzara kena una ka maganjerta ka na? A yaa ba cekwaangudì ma andze ura umele aà ganvege muksaara am emndaaruwa, daaci ekka keni sakanceranka emtu haypa?

¹¹ Daaci sleksu Abimailaik a ndaase elvaara palle, a ba ɳane aà elvan ge emndaara: Ma ware una a ndanse elva yaiyaihe ge zhel na, ma a fete erva ate muksaara keni, eddaara aà njeka an shifa cekideki.

Tara Isiyaaku antara Abimailaik taà aŋkwa zaà wada am dagavaatare

¹² Ate iva ɳanna, Isiyaaku a herfa aà ba am haha ɳanna, amaà jaaja duksa baaka zlaktaara, adaba Yaakadada garga barka.

¹³ Nalmane Isiyaaku aŋkwa aà far ba saga, a gev sleberba baaka arge ɳane cekideki.

¹⁴ Ndza an waldaha aà sla kwakya, antara kyawaha antara nawaha, kwakya jipu. Emnde a maganaa slera keni ndza baaka zlaktaatare. Daaci Failaistiyaha ta naba shelha ate ɳanna.

¹⁵ Adaba shelha na maa, Failaistiyaha ta naba dashem suwaha na ndza a yayanaa eddeňaara Ibrahiima na bademme an haha. Adaba Ibrahiima keni ndza kwakya waladiyahaara, ta yayanaa ba itare suwaha ɳanna.

¹⁶ Daaci a ba Abimailaik aà elvan ge Isiyaaku: Gakevge kaà an hakuma jipu, jakuje ge ndzedaañere, ezlzlala am lardaañere.

¹⁷ A naba kezla Isiyaaku, a de icese slalaara am kaamba a Gairar, dambake zlabe adaliye, a njaara aàhuwa.

¹⁸ Isiyaaku a naba yayese zlabe adaliye suwaha na ta yayanaa am zamane aà eddeňaara Ibrahiima, ta daishemhe ge Failaistiyaha am igaara na. ɳane a naba yayese, afafete zheraha na ni ndza Ibrahiima a ñaha suwaha ɳanna an ɳane na.

19 Waladiyaha aà Isiyaaku keni ta yaye suwaha umele anwaslire, ta shaa yawaha na aà emtseka dekideki na.

20 Suniyaha aà emnde a Gairar ta naba daàgala an suniyaha aà Isiyaaku arge suwa. Adaba ta baàntsaa itare: Suwa na nazaanjere. Isiyaaku a naba fante zhera aà Aisaik ge suwa ñanna. Amaana: Daàgala. Adaba ta kaàtaà dagala an ñane arge suwa ñanna.

21 Waladiyaha aà Isiyaaku ta ye suwa umele, arge una ñanna keni ta naba tsa elva zlabe adaliye Failaistiyaha. Isiyaaku a fete zhera aà suwa ñanna Sitna. Amaana: Kelaadire.

22 A tsetehe am tate ñanna, a de ye suwa umele ge keyire; arge una ñanna waà, tsateka dagala. Isiyaaku a fete zhera aà suwa ñanna Raihaubaut. Amaana: Hwihiwyire. Adaba a bantsa ñane: Yaakadada sagamiyanvesage slede geni mi hwiya am larde na.

23 Am iga aà una ñanna, Isiyaaku a naba kezla zlabe adaliye am tate ñanna, kwaye a de nja am Birsaba.

24 AÀhuwa ñanna, Yaakadada a de maranaa iraara aà ba am hare ñanna, a ba ñane aà elvan ge ñane: Ba iya una ya Dadaamiya aà eddeña Ibrahiima. Gazleka dékideki, adaba iya yaà anjkwa antara ka, yaà de gakar barkaaruwa, yaà de yaàtertiya egdzaraaña adaba barka aà eddeña.

25 Daaci Isiyaaku a naba ndere naàzena taà fana sadake aàtekwa ge Dadaamiya na am tate ñanna, a magaa maduwa, a d'aha Dadaamiya an Yaakadada am maduwaara. A magaa beraara an

kacakaca am tate ɳanna, waladiyahaara ta naba ye suwa umele.

26 A sawhe ge Abimailaik aà sawa am Gairar aàsezenjaara, ta sawa antara uraara Ahusat ira Pikaul, ɳane male aà sawjiyahaara.

27 Isiyaaku a naba ndavateruhe, a ba ɳane aà elvan ge itare: Kina mu a sakuraa uwe aàsezerwa, aàbi ɳgyaikurisengye am dagavaakure yakuriyaaya?

28 Ta eptsanaa jawapa, a ba itare taà elvan ge ɳane: ɳaà ankwa aà ezhzhara ɳanna waà, ankwa Yaakadada antara ka ba parakke. A ba sawariyaanjere, shagera aà demda wada am dagavaamiya. Ekka antara ɳere waà, namaàna dagavaamiya.

29 Kina waà, kaà zanjeruze wada geni kaà de maganerteka kelaadire dekideki. Adaba ɳere keni fanerka zlaða ate ka, ɳa magakaa shaigerire jipu, ka segashe ba lapilayye am dagavaanjere. Kwaye ɳane gakevge ura aà Yaakadada kaà an barkaara am vuwa.

30 Daaci Isiyaaku a magateraa muñri ta zuhe, ta sharhe.

31 Makurallaara ta tsetehe an eñlya werre, ta zu wada ɳanna am dagavaatare. Am iga aà una ɳanna Isiyaaku a magateraa aàjamimashifa, ta daahe aà ba an hairire.

32 Ba vacite ɳanna, waladiyahaara ta sanaa labare aà suwa na taà ankwa aà eyya, a ba itare: Shañeransha yawe.

33 Isiyaaku a fete zhera aà suwa ɳanna Saba. Amaana: Wada. Adaba una ɳanna zhera aà ekse ɳanna Birsaba sem vatena. Amaana: Sawa aà

wada.

ŋwashaha àà Isuwa

³⁴ Isuwa maa, ŋjane magaamaga yawe kul ufadé, a naba ge ŋwasha buwa. A ge tara Yaihudit egdze àà Bairi, antara Basmat egdze àà Ailaun. Bukerdaatare ta ba egdzara àà Haitiyaha.

³⁵ ŋwashaha àà Isuwa ŋjanna ta zladfateranve ervaunjde jipu ge tara Isiyaaku antara muksaara Raibaika.

27

A gaare estuwa Isiyaku barka ge Yakubu

¹ Isiyaaku gevge emmgyegwe kurcumme, ba ice keni a nanka mazle-aara. A dante Isuwa makaaji-aara á dezenjara, a ba ŋjane á elvan ge ŋjane: Isuwa egdze-aaruwa. A ŋwanante ge Isuwa : Ná'am !

² A ba eddeñjara á elvan ge ŋjane: Iya na wá, ganevge emmgyegwe jipu, ba sarte a emtsa-aaruwa keni diyanka ya.

³ Daaci kina wá, halantehala náza erva á ŋja, kudeme á ŋja, antara leka á ŋja, ezlzlala á dem kaamba, de eksivaksa dabba a kaamba,

⁴ se gyiyanvegye hyuwa a dabba kaamba na ka de eksana ka na njebakke ate una ya katana ya, daaci siyansa yá zuze, yá gakar barka lauktu yá emtsa.

⁵ Cenancena Raibaika am sarte na Isiyaaku aŋkwa á tsakana elva na ge makaaji-aara Isuwa. Daaci zlazlala Isuwa á dem kaamba, a de tsagwada náza kaamba geni a sanansa ge eddeñjara maa,

6 a ba emmetare Raibaika á elvan ge Yakubu: Náwa ya cenancena a ba eddekure á elvan ge egdze emmenja:

7 Ezlzlala á dem kaamba de eksevakṣa dabba a kaamba, se gyiyanvegye njebakke, yá zuze, ya gakar barka á katafke á Yaakadada lauktu yá emtsa.

8 Daaci kina wá, náwa yá ndaaka elva-aaruwa, eccena ba shagera yanaaka elva-aaruwa ḥanna.

9 Naba duwa á dem walda, de siyansa egdzara usale-aha shagera shagera buwa wá, yá se gyananvegye ge eddeja njebakke ate una á katana ḥane,

10 ká se dananda a zuze, á gakar barka lauktu á emtsa.

11 A ba Yakubu á elvan ge emmenjara: Egdze a emmerwa an ugje ate vuwa, baaka náza-aaruwa maa,

12 máki tapiyatapa edderwa, diyisediye mu á de banka ya far uksaṇwirehe? Daaci máki gevge estuwa, á de kita barka edderwa yá de shanka barka na.

13 A ḥwanante ge emmenjara, a ba ḥane: A dabaṇka ḥekideki, á sem mbiye-aaruwa ge iya egdze-aaruwa. Yanaaka ka elva-aaruwa na, naba edduwa de siyansa egdzara usale-aha na.

14 Yakubu a naba de sanaa egdzaar usale-aha na ge emmenjara, ḥane a se tsatsaa náza za njebakke ate una á katana eddetare.

15 Am iga a una ḥanna, a demhe am bre á egdze-aara Isuwa, egdzere zuṇṇwire-aara, a dzarese naŋgyuwe-aara na an daradza jipu na, a tsekwanme Yakubu am hude-aara, egdze-aara ge buwire.

16 An gwagwa á nawe-aha ñanna maa, a mbuwanaa ye á erva-aha an ñane antara ye, adaba ye á Yakubu slerdakke jipu.

17 Daaci Raibaika a naba fanem náza za na a tsatsanaa ñane na am erva ge egdze-aara Yakubu, hyuwa angya njebakke antara depain.

18 Mazle-aara a naba duhe ge Yakubu adeza eddeñara na. Edda, a ba ñane á elvan ge ñane. A ñwanante ge eddeñara: Na'am. Ka ware egdze-aaruwa?

19 A ba Yakubu á elvan ge ñane: Ba iya makaaji á ña Isuwa, ya sakaa nazena ka ndavanaa ka na. Tsetse-kwa njinja, ká zuze hyuwa na ya sakánse na lauktu ká giyar barka.

20 A ba Isiyaaku á elvan ge ñane: Ka shanaa estara kena ba watsewatse na egdze-aaruwa? A ñwanante a ba ñane á elvan ge ñane: A sanaa ba Yaakadada, Dadaamiya á ña á se katafke-aaruwa.

21 A ba Isiyaaku á elvan ge Yakubu: Sawa emtsaade egdze-aaruwa, yá tapakaatapa an erva-aaruwa ba jirire ka ba Isuwa? Máki ka Isuwa ka keni ya diyeddiye.

22 Daaci a naba gaptehe ge Yakubu á deza eddeñara Isiyaaku na, á ettapa Isiyaaku an erva-aha-aara, a ba ñane: Ye-aara máki á ndaha elva wá, Yakubu, amá erva-aha-aara wá, Isuwa.

23-24 Diyaaka Isiyaaku dækideki, adaba baaka erva-aha á Yakubu agashe, bademme ba ugje ba seke náza á egdze a emmeñara Isuwa. A ndavanuhe ge Isiyaaku, a ba ñane: Ba jirire ka ba makaaji-aaruwa Isuwa? A ñwanante ge

Yakubu, a ba ɳane: Ba iya degiya Edda. Mazle-aara a naba fantau ge gar barka.

²⁵ A ba Isiyaaku á elvan ge ɳane: Siyansa hyuwa á náza kaamba na ka sinaa ka, ka makaaji-aaruwa, yá zuze lauktu yá gakar barka. Yakubu a vante, a zuhe, a de sanaa mbazla, a vante a sharhe.

²⁶ Am iga á una ɳanna, a ba Isiyaaku: Sawa kwa egdze-aaruwa takwaliyatakwala.

²⁷ Takwalle á ba Yakubu a de ɳanja eddeñara na. Cenancena Isiyaaku emtakkire á se á naŋgyuwe-aara, a garhe barka, a ba ɳane: Emtakkire á se á egdze-aaruwa na wá, ba seke emtakkire á se á fahe na Yaakadada garge barka jipu na.

²⁸ A vakteva Dadaamiya werhe á sawa am samaya antara dikele á nalmane na ni a vanta haha ge ura na. Tara hiya antara mbazla na emtakke na wá, sey tá ndavana á ba am mba á ɳa.

²⁹ Larde-aha gergeré tá de magakaa slera ge ka, jeba-aha gergeré ta de ganaaga ire-aatare á katafke á ɳa. Ká de geva ka zanwe á egdzara mama-aha a ɳa, ta de gana ba itare ire-aatare a katafke á ɳa. A de sha barka eddewna ni á de gak barka ge ekka. Amá á de gev an nyainye eddawna ni á de nyainye ka na.

³⁰ Isiyaaku keni zlauzle am gar barka ge Yakubu, sesse Yakubu áza eddeñara, vanjayye saasa egdze a emmañara Isuwa á sa am baka na.

³¹ ɳane a se gyanve hyuwa á náza a kaamba njebakke, a sanánhe kwa ge eddeñara na. A

ba ɻane á elvan ge eddeñara: Tsetse kwa edda, náwa sanakanmesa hyuwa á náza kaamba na, zuze lauktu ká gar barka ge egdze á ɻa.

³² A ba eddeñara á elvan ge ɻane: Ka ware ka? A ba ɻane: Ba iya egdze á ɻa Isuwa, ya makaaji á ɻa.

³³ Jaaja emtanjkire Isiyaaku, diyaaka ba názena á magana ɻane keni cekideki. A ba ɻane: Ware ɻane ni a duhe á dem kaamba, a de je náza kaamba, a siyaa hyuwa-aara ya zuhe, náwa a tsantaa ba sera á ɻa na! Barka wá, ganarga, shansha zlauzle.

³⁴ Isuwa ba á cennaa elva na á tsakana eddeñara na wá, ɻane keni jaaja ervaude jipu, a fu hula á ba á dem samaya. A ba ɻane á elvan ge eddeñara: Tasle á ɻa eddaye-aaruwa, iya keni giyarge barka.

³⁵ A ba Isiyaaku á elvan ge ɻane: Saasawa egdze a emmeña an zlerma, dánda ɻane barka na ma andze náza á ɻa na.

³⁶ A ba Isuwa: Nane na wá, Yakubuwire na sharanansha, egdze á zlerma. Werre keni, a berdu daradza á makaajiyire-aaruwa á ba an ndzeda beresse. Nawa vatena zlabe adaliye a se berdu barka-aaruwa gevge ser buwa kina. A ba ɻane á elvan ge eddeñara: Mazlakinaaki barka ɻanna ge iya emtu?

³⁷ A ba Isiyaaku á elvan ge Isuwa: Baaka elva-aara, gananvege ɻane zanwe a ɻa. Ya fanem egdzara mama-aha-ɻara bademme am erva ge ɻane, tá de magana slera. Vananteva ndzeda jipu an hiya kwakya, ma mbazla emtakke keni

tá de ndavana á ba am mba-aara. Yá magaká uwe kina mazle-aara egdze-aaruwa

38 A ba Isuwa á elvan ge eddeñjara zlabé adaliye: Ndza ká á ba an barka palle ñanna emtu edda, giyarge seke barka ge iya keni eddaye-aaruwa. Mazle-aara Isuwa a naba fu hula, ankwa á kyuwa a ba an ká kwara.

39 A ñwanante ge eddeñjare Isiyaaku, a ba ñane á elvan ge ñane: Sledé á nja ña ge ekka wá, watse ká yiyye an sledé na gelgela, werhe na á sawa am samaya na á de duka a dem dalbe á ña dækideki.

40 Ekka wá, á de vakta shifa ba masalam á ña, ká de magana slerga ba ge egdze a emmenja. Amá máki yak-ya hala wá, ká naba sansese ire á ña am erva-aara.

41 Daaci Isuwa jaaja ervaude jipu ate egdze a emmenjara Yakubu, adaba barka na ni a gaara eddetare na. A ba ñane am ervaunjde-aara: A ba á sawa ndza ñane vaci kyuwa eddemiya, má watse tá dá ba buwa antara Yakubu ñanna ma.

42 Balaranansebale ge Raibaika názena ni á kata magana Isuwa egdze a zuñjwire-aara na ate egdze a emmenjara. A dante Yakubu ádezenjara, a ba ñane á elvan ge ñane: Effa hyema ate ire á ña, adaba ankwa a tsagwadaktsagwada egdze a emmenja Isuwa, á kata ja shifa á ña ba dækideki.

43 Kina wá, eccena ka názena yá ndaka ya: Tsetse, ezlzlala á ña egdze-aaruwa á dem mba á egdze a emmerwa Laban am Harran.

44 Naba njanaanja ire á ña am mba-aara dem sarte na má ekhyakhya ervaunjde á egdze a

emmenja.

⁴⁵ Sey má viyanáviya ba dekideki am ire-aara názena ka maganta ka na, lauktu watse yá belakva we geni sawa a sa. Labara yá puwem egdzara buwa am evege am hare palle?

Isiyaaku a belanse erva ge Yakubu á dem mba á emnde a emmenja

⁴⁶ A ba Raibaika á elvan ge Isiyaaku: Mága á shawle-aha-aaruwa, egdzara á Haiti-aha na wá, jiseje gwaygway am ire ba dékideki. Máki Yakubu keni gaaga zlabe adaliye ba egdze á Haiti-aha ñanna seke náza á Isuwa na wá, názaaaruwa watse baaka daliila a nja an shifa ñanna mazle-aara.

28

¹ Am iga á una ñanna maa, Isiyaaku a dante Yakubu, a gar barka, a ba ñane á elvan ge ñane: Ya nda ba ka: Geka mukse á ña am egdzara á emnde a Kanaana na dekideki.

² Ekka wá, tsetse ezlzlala á dem mba á emnde á emmenja am Padda-Aram, á dem mba eggýenja Baitu 'ila. De eksanteksa gyaale am dagave á egdzara á Laban, egdze a emmenjara ge emmenja.

³ A gagga Dadaamiya Slekse barka-aara, a gagvege ura kwakya jeba-aara, a huyakaahuya Dadaamiya, a gagvege eggýetare ge emnde a jeba gergere kwakya.

⁴ A vakteva Dadaamiya ge ekka, antara ge egdzara á ña am iga á ña, barka na ni ndza a vante ge Ibrahiima na, geni haha ñanna náwa ka wayve am hude-aara na wá, á demde am rezege

á ña. Adaba vanteva Dadaamiya ge Ibraiima zlauzle.

⁵ A danse estuwa Isiyaaku Yakubu-aara á dem Padda-Aram, a de njá am mba á Laban egdze á Baitu'iila ura Arama. Laban ñanna keni maa, egdze a emmeñara ge Raibaika emmetare ge tara Isuwa antara Yakubu ñanna.

A sawa estuwa lauktu Isuwa a ge mukse umele

⁶ Cenancena Isuwa ganakini eddetare Isiyaaku a gar barka zlabe adaliye ge Yakubu, a belananse erva á dem Padda-Aram, geni á de gá gyaale áhuwa. Am sarte na aŋkwa á gar barka eddetare, a ba ñane á elvan ge ñane: Geka mukse am egdzara á emnde a Kanaana na dækideki.

⁷ Diyaadiya ba ñane keni geni Yakubu a magaterra ba fesarfíre ge tara eddeñara an emmeñara, zlazlala á dem Padda-Aram ñanna.

⁸ Isuwa keni a naba diyeddiye ganakini yanaaya ervaunđe á eddetare geni tá gá ñwasha-aha-aatare am egdzara á emnde a Kanaana ñanna.

⁹ A naba njante ga mukse umele maa, a de ndava egdze a Ismayiila, egdze á Ibraiima. Zhera á gyaale ñanna Makalat, egdze a emmeñara mukse ge Naibauyaut. A naba gehe, a se belar ge ñwasha-aha-aara am mba.

A maranse estuwa Dadaamiya ire-aara ge Yakubu am Baytila

¹⁰ Tsetse Yakubu am Birsaba, a dem Harran.

¹¹ De garga vayiya am tate umele, a naba hare am tate ñanna. A eksante nakwa a belete ire atekwa, a naba zlava.

12 Darde ba seke shene wá, á zhara ba ηálá yaike, sladse jipu ire-aara shanaasha samaya, malika-aha á Dadaamiya tá aŋkwa á dala, tá tsekwa an ηála ηanna.

13 A tsaahé ge Yaakadada átekwa, ate ire-aare, a ba ηane á elvan ge ηane: Ba iya una ya Yaakadada, Dadaamiya á eggyeña Ibrahiima ya Dadaamiya á Isiyaaku. Yá ndaaka ba iya una: Haha ηanna kwaye ká zlava átekwa na wá, vanakteva ge ekka, antara ge egdzara á ηa am iga á ηa bademme.

14 Egdzara á ηa tá de gev kwakya jipu ba seke berbere á haha. Sledse-aatare keni watse an nakweka. Tsante am gedí dem yala, tsante am manem dem puti, bademme. Jeba-aha á emnde bademme ate haha tá de sha barka ázerwa adaba ka, antara adaba egdzara á ηa.

15 Eccena ba shagera: Yá aŋkwa ba iya an ire-aaruwa antara ka, yá aŋkwa á tsufaktsufa ma ká deme keni. Sey yá sakasa zlaþe adaliye á sem haha na, yá yakaaka dekideki sey yá ganvege názena ya ndaka ya na.

16 Tsetse Yakubu am hare, a ba ηane: Baaka shaige-aara, aŋkwa Saksage am tate na, diyanskeba ba iya.

17 Gazlaagazla wá, a ba ηane: Kay! Tate na wá, baaka shage átekwa dekideki aŋkwa há á Dadaamiya áhuna. Walkame á samaya-aha áhuna degey!

18 Aŋkwa á wera ekse wá, a tsetehe ge Yakubu an enlya werre, a eksetaa nákwa na a fante ge ire-aara na, a dzeþehe ndedse una ηanna nákwa

á yiha Dadaamiya, a puwar waye ate ire-aara, a ganve nákwa cufedđe.

¹⁹ A fete zhera á tate ḥanna Baytila. Amá werre wá, zhera á ekse ḥanna ndza Luus.

²⁰ Yakubu a tsakanse názu am ervauŋđe-aara ge Dadaamiya, a ba ḥane: Máki ká aŋkwa ka Dadaamiya antara ya, tsufakitetsufa am shula-aaruwa, máki shanánsha názu yá ezza antara názu yá eshsha yá atsekwa,

²¹ máki danaada lapiya á dem mba á edderwa, daaci ká de gev Dadaamiya-aaruwa.

²² Nákwa ḥanna náwa ya tsanaa iya ndedđe ge yiha Dadaamiya na wá, á gevge bere á ḥa ka Dadaamiya. Yá de vakte luser am názena ká de vita ka bademme.

29

A daa estuwa Yakubu á dem mba á Laban

¹ Daaci Yakubu a fanu ge baráma-aara zlabe adaliye, aŋkwa a zlala á dem larde á emnde a gedfi.

² Vacite umele maa, a naa suwa am kaamba. Walde-aha á kyawe-aha antara náwe-aha gergere keye tá aŋkwa zlava ate we á suwa ḥanna. Adaba tate á fateru yawe ge dabba-aha-aatare una ḥanna. Suwa ḥanna keni an hedā we-aara an nákwa yaike.

³ Má jarammeje walde-aha bademe maa, lauktu tá berhanvuwe nákwa na ge we á suwa, tá fateru yawe ge dabba-aha-aatare bademe. Má zlaruzle ta eptsaa nákwa na zlabe adaliya á sete we á suwa.

4 Yakubu a naba ndavateruhe, a ba ɳane á elvan ge itare: Kwa emnde a ekse-ara kure egdzara mama-aha-aaruwa? Ta ɳwanante, a ba itare: Na emnde a ekse á Harran.

5 A ba ɳane á elvan ge itare: Diyakurdiya Laban á Nakaur emtu? A ba itare: Diyanjerdiya.

6 A ba ɳane á elvan ge itare: Awárá ɳane? A ba itare: Ba layye. Bayra kwaye Rahiilu-aara keni ankwa á sawa an kyawe-aha, egdzere mukse na kwaye ɳane na.

7 A ba Yakubu á elvan ge itare: Kwaye kapteke vaciya ba ɳgaa, sarte na sarte á jaha dabba-aha á dem tate palle ka maa, fawaterufe yawe, dawaterda á de piya.

8 Ta eptsanaa jawapa, a ba itare: A gevka sey má jarammeje dabba-aha bademe lauktu ɳá wera yawe, ɳá faterufe.

9 Nane keni zlaþe á ndaha ba elva antara suni-aha na, Rahiilu keni samsa antara kyawe-aha á eddeñara, adaba ɳane slepiya.

10 Yakubu a zharaa Rahiilu egdze á daslareñara Laban, a duhe á dete we á suwa na, a berhanvuwe nákwa ge we á suwa, a fateru yawe ge kyawe-aha á Laban egdze a emmenjara ge emmenjara.

11 Am iga á ɳanna maa, á de gan use ge Rahiilu. Takwalle a de takwalaa egdze na wá, aŋkwa á kyuwa á ba an yawe á kyuwa.

12 Daaci a palanaa varire-aatare antara eddeñara ge Rahiilu na geni ɳane egdze á Raibaika. Zhagade á dá ge Rahiilu, a danaa labare ge eddeñara.

¹³ De cenancena labare á Yakubu egdze á egdze a emmerjara mukse, zhagade ge ɻane keni a de yainuye. De jarje ire, tákwallé a de ɻanjaa Yakubu na, a danaahe á dem mba-aara. Daaci ɻane keni a de balananse názena ni a shaa ɻane na bademme ge daslarjara.

¹⁴ A ba Laban á elvan ge ɻane: Baaka shaige am una csekideki ka wulfe á ɻere ba parákke. Yakubu a magaa tere kalkale am mba Laban.

*Yakubu a magana slera ge Laban ge sheba tara
Lee'a an Rahiilu*

¹⁵ Daaci a ba Laban á elvan ge Yakubu: Adaba ka egdze a kwate-aaruwa ni ká magiyá slera á dey wá, una á gevka. Naba ndindaha názena ká katana ka ge mbera á ɻa ire na.

¹⁶ Laban maa, tá aŋkwa egdzara-aara buwa, egdzara ɻwasha. Una male na zhera-aara Lee'a, sledaba-aara, zhera-aara Rahiilu.

¹⁷ Lee'a, ɻane á nánka ice shagera. Amá Rahiilu wá, garlaka, zariya zlabe adaliye.

¹⁸ Daaci Yakubu a wayete ɻane, a ba ɻane á elvan ge Laban: Yá magaka slera yawe vuye adaba Rahiilu *egdze á ɻa ge buwire na.

¹⁹ Ane, a ba Laban, naba njaminja yá de vakteva. Ya keni ya hayaa ba una ɻanna arge una yá vante ge ura jeba umele.

²⁰ Yawe vuye kalkale Yakubu aŋkwa á maganá slera ge Laban adaba Rahiilu, amá ɻane a zharán ba seke hare cekwaangudí adaba wayetewa jipu an Rahiilu.

21 Am iga á una ḥanna maa, a ba Yakubu á elvan ge Laban: Yá kata mukse-aaruwa mazle-aara, adaba daada ate sarte na mi enndaha na ge magaka slera. Yá kata ḥana erva ge mukse-aaruwa.

22 Daaci Laban a naba magaa muñri á nika, a jemaa emnde a ekse bademme.

23 Magaamaga mañgaripu ba ḥgaa wá, Laban a naba eksante Lee'a, a de jatermehe an Yakubu. ḥnane a naba ḥnanaa erva, ta hare kerde.

24 Laban a eksetaa Jilpa kwatera-aara ge ḥane, a vante ge Lee'a, a gev kwate-aara.

25 Werawera ekse wá, Yakubu á zhara ba Lee'a ta hare kerde. A ba ḥane á elvan ge Laban: Labara ka magiya zlerma na? Abi ya magakaa slera adaba Rahiilu? Labara ka magite jeba una?

26 A ḥwanante ge Laban, a ba ḥane á elvan ge Yakubu: Shagerka am ekse á ḥere danse kudere zuñjwe á dem mba á zhele arge male.

27 Naba zlanaazle ka hare make na antara ḥane lauktu yá vakte sledaba-aara na keni. Amá wá, ká magiyá slera yawe vuye zlabe adaliye adaba ḥane.

28 Ane, a ba Yakubu, ta magaa make palle antara Lee'a, Laban a naba vante Rahiilu zlabe adaliye.

29 Laban a eksetaa kwatera-aara Bilha, a vante ge egdze-aara Rahiilu a gev kwatera-aara.

30 Yakubu a ḥnanaa erva ge Rahiilu keni, a ganve mukse-aara. Welawa ba Rahiilu ázenjara arge Lee'a. A naba demhe zlabe adaliye am slera á Laban, yawe vuye ankwa á emmága.

Nawa egdzara á Yakubu

31 Am nanna Yaakadada ganakini Lee'a gevge mukse keliya, a naba vante yá ge ḷane, amá Rahiilu wá, a ganve dzire.

32 Lee'a a shaa hude, a ya egdzere zhele, a fete zhera-aara Ruubain. Adaba a ba ḷane: Yaakadada nanna palasa-aaruwa, kina wá watse á wayiwaya zhele mazle-aara.

33 A shaa hude umele zlabe adaliye, a ya egdzere zhele adaliye. A ba ḷane: Cenáncena Saksage keliyire-aaruwa ba jire. Adaba una ḷanna a vite egdzere zhele umele. A fete zhere á egdze ḷanna Simaun.

34 A shaa hude umele zlabe adaliye, a ya ba una ḷanna. A ba ḷane: Kina wá, á de deska ba essaba keni am dagave á ḷere antara zhele-aaruwa, adaba ya yayan dawale-aha keye kalkale. Adaba una ḷanna a fete zhere á egdze ḷanna Laiwi.

35 A shaa hude umele zlabe adaliye, a yese ba egdzere zhele ḷanna. A ba ḷane: Kina wá, sey yá gala Dadaamiya Saksage. Adaba una ḷanna, a fete zhera á egdze ḷanna Yahuuda. Mazle-aara a naba yaa ya egdzere.

30

1 Nanna Rahiila geni ḷane yaneka egdzara ge Yakubu, a naba tsante shelha á dete egdze a emmenjara. A ba ḷane á elvan ge Yakubu: Sey ká viteve egdzara ge iya keni, má baaka una wá, yá njeka an shifa.

2 Tsetse ervaunjde á Yakubu á dete Rahiilu, a ba ḷane á elvan ge ḷane : lya ya Dadaamiya na a piyakte yá egdzere na emtu ?

³ A ba Rahiilu á elvan ge Yakubu : Nawa kwatera-aaruwa Bilha, naba njawinja antara njane tara zhele an mukse, a yiya njane egdzara ate ugje-aaruwa, iya keni yá shansha egdzara ate njane.

⁴ A nabe vante kwatera-aara Bilha ge Yakubu, njane a naba ganve i mukse, ta hare kerde.

⁵ Bilha a shaa hude, a yan egdzere zhele ge Yakubu.

⁶ A ba Rahiilu : Yawwa, jirivejire Dadaamiya, cena-cena Dadaamiya njala-aaruwa, adaba una njanna a vite egdzere zhele. Adaba una njanna a fete zhera á egdze njanna Dan.

⁷ Bilha kwatera á Rahiilu a shaa hude umele, a yan egdzere zhele adaliye ge Yakubu, egdzere ge buwire.

⁸ A ba Rahiilu : Kwakya wava na ya maganaa ya á dete egdze a emmerwa á katafke á Dadaamiye, kwaye njane ganega ndzeda. A fete zhera a egdzere Naftalim.

⁹ A ezhzhara Lee'a á shanka hude mazle-aara á yeka maa, a eksante kwatera-aara Jilpa, a vante ge Yakubu geni a ganve mukse-aara.

¹⁰ Jilpa kwatera a Lee'a, a yan egdzere zhele ge Yakubu.

¹¹ A ba Lee'a : Kay! Ya slerezge. A fete zhera á egdze njanna Gada.

¹² Jilpa kwatera á Lee'a, a yan egdzere ge buwire ge Yakubu.

¹³ A ba Lee'a : Una wá, barka-aaruwa. Bademme a njasha tá de biyanba geni shansha barka áza Dadaamiya. A fete zhere-aara Asair.

14 Am slakslakire, sarte á ica hiya, Rubain a dem kaamba, a sanaa egdzara á nafa ge emmenjara Lee'a. A ba Rahiilu á elvan ge Lee'a : Tasle á ñja, viteva seke egdzara á nafa na a sakanaa egdze á ñja na ?

15 A ñwanante ge Lee'a, a ba ñjane : Hyaaka ba una ka lyevaa zhele-aaruwa na, ká kata lyiya egdzara á nafa á egdze-aaruwa zlabe adaliye? Shagera, a ba Rahiilu : Máki estuwa wá, a de hare zhele ázenja vatena adaba egdzara á nafa à egdze á ñja.

16 An icavaciya aŋkwa á sa Yakubu am kaamba wá, a de yenu á ba an ye Lee'a, a ba ñjane á elvan ge ñjane : Vatena wá, ká se hare ázerwa, ya shekweve an egdzara á nafa á egdze-aaruwa. Daaci Yakubu a de hare ázenjara vacite ñjanna, tara zhele an mukse.

17 Dadaamiya lyavaalya yeka á Lee'a, a naba shaa hude, a yan egdzere zhele ge ilyebire ge Yakubu.

18 A ba Lee'a : Pelisepele Dadaamiya, adaba ya naba eksante kwatena-aaruwa, ya vante ge zhele-aaruwa, a ganve mukse-aara na. A fete zhera á egdze ñjanna Issaker.

19 Lee'a a shaa hude umele zlabe adaliye, a yan egdzere zhele ge uŋkwahire ge Yakubu.

20 A ba Lee'a : Dadaamiya a magiyaa shagerire yaikke. Kina wá, zhele-aaruwa de njia antara ya adaba ya yan egdzara zaala uŋkwahe kalkale na. A fete zhera á egdze ñjanna Jabulaun.

21 Am iga à una ñjanna, a yehe zlabe adaliye egdzere palle, une ñjanna wá, egdzere mukse, a fete zhera-aara Dina.

²² Daaci Dadaemiya a yehamme Rahiilu, lyavaalya yeka-aara, a naba vante yá.

²³ Rahiilu a shaa hude, a ya egdzere zhele, a ba njane : Yawwa! Lyivarlye Dadaamiya-aaruwa dzaka á emnde na.

²⁴ A fete zhera á egdze njanna Yusufa. A ba njane zlabe adaliye : Tasle á ga Yaakadada-aaruwa, umele keni viteva ba estuwa.

Tá zlerma tara Laban an Yakubu am dagave-aatare

²⁵ Yaaya Rahiilu, a ya Yusufa wá, a ba Yakubu á elvan ge Laban : Kina wá, beliyabela yá eptsá á dem ekse-aaruwa, á dem larde-aaruwa.

²⁶ Viteva njwasha-aha-aaruwa, antara egdzara-aha-aaruwa na ya magaa slera adaba itare na, yá dá á dem ekse-aaruwa. Adaba ba ka keni diyakdiya slera na ya magakanaa ya bademme.

²⁷ A njwanante ge Laban, a ba njane : Ba estuwa, amá tasle á ña zivarze. Adaba ya de na ha wá, ta biyaa barka na ya shanaa ya áza Dadaamiya na wá, ya shanaa adaba ka.

²⁸ Naba tsanaatse ka nazena ni ká kataná ka ge mbera á ña na, yá emmága bademme.

²⁹ A ba Yakubu a elvan ge njane : Diyakdiya slera na ya magakanaa ya bademme. Ma njá dabba-aha á ña na ya se beyanaa ya am erva á ña, antara dabba-aha á ña kina keni diyakdiya bademme ma ?

³⁰ Abi yá sawa ya á sem mba á ña dabb-aha á ña ndza ba cekwañgudi ? Ba sanemsa ya á sem hude á há ña, farfe dabba-aha á ña jipu Yaakadada garge barka. Kwaye kina baaka

zlakte-aara. Watse yá magá vaatara kena naza ire-aaruwa?

³¹ A ba Laban: Ekka wá, ndindaha ka ba nazena ká kata yá biyaka yá na baaka lambe á ña. Ká kata yá biyaka wányara?

A ba Yakubu : Kaà biyika ba uwe keni dékéki. Amaà anjwa naàzu yaà ndakndaha : Maàki eksakarekse una ñanna waà, yaà duwa zlabe àà de piya dabbahaanja, yaà fateru hyema ba seke werre.

³² Vatena yaà dedde am dagave àà walda-haanja peraatte, ba kelaa kyawe na ni ugjaara viyauviyawe jili gergere seke ubele antara ugje indale ira kyawe dañjwe, bademme yaà elle àà segashe. Am nawaha keni ba estuwa, nawe na ni ugjaara ugje ubela antara ugje indale, bademme yaà elle àà segashe, mberaaruwa una ñanna ge iya.

³³ Daaci kaà se zhara jiriraaruwa maàkuralla, ma watse kaà se zhara mberaaruwa. Ba maàki ka se berenaa am naàzahaaruwa ni gafka viyawewe, gafka ugje indale, gafka dañjwe waà, ma kyawe, ma nawe keni ya ba nayle.

³⁴ A ba Laban: Una waà, shagera, magami-maàga àà ba ate una ñanna.

³⁵ Amaà ba vacite ñanna, Laban a fantau ge ellaara usalaha antaraà njifa na ni ugjaara an mayaha ba seke gwambara antara viyauviyawe. Am mama àà nawaha keni ba estuwa, a dzerse viyauviyawe antara una ñguraslasle seke ubela antara jili na an usha an dzayye ira kyawe na dañjwe gyegweniyye na. A dzerse jiliyaha ñanna bademme maa, a naba puwateremhe am

erva ge egdzaraara.

³⁶ Daaci a naba tegaa dagavaatare deydey shula àà vaha keye. Yakubu waà, ñane aŋkwa àà piya ba jugena àà waldaha àà Laban.

³⁷ Daaci duwa àà Yakubu, a naba datsevaa ervaha àà nafa aŋwasla gergere keye, nafaha ñanna keni gergere keye. A faya iga ate nafaha na, tate na ni an faya na gevge dzayye telle, an mayaha nafaha bademme.

³⁸ Daaci a naba puwem nafaha na am kyaale. Taà aŋkwa a ezhzhara dabbaha maà taà se sha yawe. Adaba sarte a dala ate ñwashaha keni ba una ñanna ge dabbaha.

³⁹ Ba taà dala ñwashahaatare dabbaha na àà katafke àà nafaha na waà, ta naba fantau ge ya egdzere jili gergere, umele seke ba gwambara, umele ñgweraslasle seke ubela, umele keni mbazlaukmbazlaukkwe.

⁴⁰ Yakubu a naba dzerse dabbaha na an mayaha antara una danjwe na bademme am dabbaha àà Laban, a puwateraa an iraara. Yakubu a maganaa estuwa waldaha ge iraara, maslaaka una ñanna antara naàza àà Laban.

⁴¹ ßa kelaa maà taà aŋkwa dala dabbaha na taà an ñasla na ate ñwashaha waà, Yakubu àà puwaterem nafahaara ñanna am kyaale, daaci taà ezhzhara dabbaha na.

⁴² Ama maà taà aŋkwa dala gampaha ate ñwashaha waà, àà manka una ñanna. A ganve estuwa Yakubu dabbaha na taà an ñasla na bademme taà aàtuge ñane, amaà gampaha waà, taà aàtuge Laban.

⁴³ A gevaa estuwa Yakubu sleberba an tsaka

ire. Kyawaha antara nawahaara gevge kwakya jipu. An navaha antara kwateraha kwakya, ezlegwamaha antara ezzenjwahaara keni baaka zlaktaara.

31

Yakubu aŋkwa aà zhagade aà dem lardaara

¹ Yaw, cenancena Yakubu elva na taà aŋkwa aà tsakana egdzara aà Laban ate njane. Adaba ta bantsa itare: Yakubu zauze nalmene aà eddejere bademme, berbiraara na, bademme a ganaa aà ba an nalmene aà eddejere.

² Yakubu aà zhara elva njanna waà, Laban aà fanuka hyema seke werre.

³ Daaci a ba Yaakadada aà elvan ge Yakubu: Naba eptseptsa aà dem lardaanja, aà dem tate na ni ta yakaa aàtekwa na, iya yaà aŋkwa antara ka.

⁴ Yakubu a naba belaterve we ge njwashahaara, tara Rahiilu an Lee'a, geni a sarsawa aà sezenjaara am kaamba, am taàte na aàtekwa an waldahaara.

⁵ Saremsa, a ba njane aà elvan ge itare: Yaà aŋkwa aà ezhzhara kina na waà, eddekure aà fiyuka hyema seke werre. Amaà duksa palle waà, Dadaamiya na ni aŋkwa aà d̄abana edderwa na aŋkwa antara ya.

⁶ Abi ba kure keni diyakurdiya slera na ya magannaa ya ge eddekure? Ya magannaa slera an ndzedfaaruwa basemme.

⁷ Amaà eddekure a naba magiyaa zlerma an tsaka ire. Ser kelaawa aŋkwa fatsiyaa naàza

zlayaarluwa. Amaà Dadaamiya waà, velaaka barama geni àà shisha kelaadire ñanna.

⁸ Ndasendahe ba ñane, a ba ñane: Ba kelaab dabba na ñgweraslasle na ààtu ge ekka, naàza zlayaaña una ñanna, bademme àà dabbaha ta fantau ge yaà ñgweraslasle. Maà banba ñane ba kelaab dabba na an mayaha naàzaaña, bademme àà dabbaha taà yaà egdzere an mayaha.

⁹ A sananse ba Dadaamiya dabbaha am erva ge eddekure, a vite ge iya.

¹⁰ Vacite umele ya naba shaa shene, naàwa naàzu ya nanaa ya am shenaaruwa: Am sarte a saa dabbaha, taà ankwaa jarammeje ààtirpalle waà, usalaha antara zhel kyawaha taà ankwaa dala ñwashaha waà, bademme ba jili gergere. Umelahaara an maya, emnde umele keni taà ñgweraslasla, umelahaatare keni taà danjwe ba gyeguniye.

¹¹ A naba dìdaha malika àà Dadaamiya am shena ñanna : Yakubu! Ya ñutehe : A ba iya na'am.

¹² A ba ñane : Kanteka icaanja, ezhzhara, kaà ankwaa nanna emtu usalaha antara zhel kyawaha ta ankwaa dala ñwashha bademe jili gergere, umele an mayaha, umele ñgweraslasle, umele keni danjwe na? Una ñanna bademme na waà, adaba ya nanna naàzu na a magakta Laban.

¹³ Ba iya una ya Dadaamiya ya marakaa iraaruwa am Baytila, tate na ka tsaa naàkwaa, ka ganve waye ate iraara, ka tsakse naàzu am ervaunjaaña àà katafkaarluwa na. Kina waà, tsetse ezlala am larde na, eptseptse àà dem

lardaanja, aà dem tate na ta yakaa aàtekwa na.

¹⁴ Daaci ta ñwanante ge tara Rahiilu antara Lee`a, a ba itare taà elvan ge ñane: ñere waà, baaka dzaanjere am nalmame aà eddeñere, ña baaka am emnde a za warataara keni.

¹⁵ Eddeñere aà zharañer ña ba seke wayvaha am hude aà haara mazlaara, a valanjerwa ba ñane an ervaara, zauze nalmame am ñere bademme.

¹⁶ Nalmame na ni a sansaa ba Dadaamiya an ervaara am erva aà eddeñere waà, naàzaañere una ñanna antara egdzaraañere. Ekka waà, emmaàga ba naàzena ni a ndaaka Dadaamiya na bademme.

Añkwa aà zhagada Yakubu aàtu ge Laban

¹⁷ Daaci yalla, a ba Yakubu, añkwa aà maga niya a zlala, a puwete egdzaraara antara ñwashahaara ate iga a ezlegwamaha.

¹⁸ A jemaa waldahaara bademme antara kazlañaara umele na a ganaa am Paddan Aram ñanna bademme, añkwa aà eptsaa aà dem larde aà Kanaana, aàdeza eddeñaara Isiyaaku.

¹⁹ Am sarte ñanna maa, Laban baaka am mba, a de ica ugje ate kyawahaara. Daaci Rahiilu a naba ilu helaha aà eddeñaara, a zlalehe an ñane.

²⁰ A magannaa estuwa Yakubu baakire aà jirire ge Laban, adaba mbedfanuka ñekefeki a naba zlala.

²¹ A halese kazlañaara bademme, a naba zhagade, a de ebzu guwa yaikke, daaci ba zlalaara aà dem hude aà wa Giliyat.

²² Hare keye kalkale lauktu ni aà cenancaena Laban ganakini baaka zhagadaazhagade Yakubu.

²³ ñjane keni a naba jemaa egdzar mama-hanjaara, daaci ta daa aà d'faba Yakubu na. Haraatare vuye kalkale lauktu ni de sharnaasha am hude aà wa a Gile`at.

²⁴ Amaà an vayiya vacite ñjanna waà, Dadaamiya a naba maranaa iraara ge Laban am shene. Laban ñjanna waà, zhel Arama. A ba Dadaamiya aà elvan ge ñjane: Effa hyema ate iraanja, belanemka dekideki ge Yakubu, ma shagerire, ma shagerkire keni.

²⁵ Laban a de beye Yakubu maganaamaga beraara an kacakaca am hude aà wa Giliyat, ñjane keni a magaa naàzaatare antara egdzar mamahanjaara aà ba ate ire aà wa Gile`at ñjanna.

²⁶ Daaci Laban a ndavanuhe ge Yakubu, a ba ñjane aà elvan ge ñjane: Labara ka magiya baakire aà jirire na ? Kaà zhagade an egdzaraaruwa ba seke ka sluwatervaa an ndzedaaanja am wava!

²⁷ Labara kaà zlala an ila ndakika qekideki na? Kina ma andze ka ndindaha waà, aàbi ma andze ñjàà puwakse an gañka antara gadzavera antara lahe am ekte ge ekka, ma ñjàà puwakse an higa yaikke.

²⁸ Kina ba ge magatera ajamimashifa ge egdzaraaruwa antara eggylahaaruwa keni piyakitepiya na waà, shagera emtu? Ekka waà, baaka heñkalaanja.

²⁹ Yaà dzegwaàndzegwa magakura kelaadire. Amaà an vayiya ba vatena na a naba mariya

iraara Dadaamiya àà eddeña, a ba ñane: Effa hyema ate iraanja, maganaànka ba uwe keni ge Yakubu.

³⁰ Duksa palle waà, diyandiya geni baaka iraanja am kataykatay na mazlaara, zlalakzlala àà dem mba àà eddeña. Ama labara zlabe ka ilu helahaaruwa?

³¹ A ñwanante ge Yakubu, a ba ñane: Iya ya kurken watse kaà halivuwe egdzaraanja. Adaba una ñanna jija lyawa jipu.

³² Elva àà helahaanja maa, maàki shakaànsha aàza emndaaruwa waà, eddaara a njeka an shifa dekideki. Kwaye kazlaña, naba eppakya àà katafke àà emnde bademme. Yakubu diyaaka geni a iluwa Rahiilu helaha na.

³³ Laban a naba demhe am bere àà Yakubu, a demhe am bere àà Lee`a, a demde am bere àà kwatenaha buwa na, a pakyaa kazlañaatare bademme, amaà shanka ñekideki. Am iga àà una ñanna maa, a demhe am bere àà Rahiilu keni.

³⁴ A halantaa ba Rahiilu ñanna tsa helaha na amaà Laban a pakyaa beraara, shanka ñekideki, adaba a puweme am serde àà ezlegwamaara, a naba njetaa ààtekwa.

³⁵ A ba Rahiilu àà elvan ge eddeñaara: Taslaanja a jañka ervaunje eddayaarwa yaà tsa tseteka ààkatafkaanja, adaba anjkwa àà hyiya lyuwa bara ervaanjere ñwasha. Baaka tatu zharemka Laban ice àà dem hudaara, amaà shanka helahaara na.

³⁶ Jaaja ervaunjé an tsaka ire Yakubu, a naba fantau ge dagala an Laban, a ba ñane àà elvan

ge ɻane: Azara haypaaruwa? Ya gaku haypara kaà ɻabisaba estuwa na?

³⁷ Kina ka pakyaa kazlaŋaaruwa baðemme na ka beya emtu duksaanja ba palle keni am huðaara? Maàki shakansha waà, sheþeka ðekideki. Kwaye emndaaŋa, naáwa emndaaruwa keni, taà kyaminaàkya shairiya ge miya ma buwa na.

³⁸ Kina waà, aàbi magaamaga yawe kulbuwa kalkale yaà am mbaanja. Ma nawaanja, ma kyawaanja keni puwanaaka egdzere ser palle. Ser palle keni zanuka zhel kyawaanja dey ðekideki.

³⁹ Dete ba una a cebana naàza kaambaha na, ya sakanaasa emtu? aàbi nasaraaruwa ba ge iya? Antara ba una a iluwa nayle, una ma ta iluwa an vaciya, ma ta iluwa an vayiya keni baðeme ka fiyar ba ge iya sey yaà eppela.

⁴⁰ Nja aà kara aà vaciya na, aà pesha ba iya ya vaha deppe aàtekwa. An vayiya keni yaà haàre aà ba ate lailaidfire. Haàre, ate icaaruwa baaka ðekideki, ma taà paànaà estara emnde hare keni diyanka ya.

⁴¹ Kina waà, yawe kulbuwa kalkale ya magaa slera am mbaanja. Yawe kelaawa jufadaara waà, ya magakaa slera ge sheba egdzaraanja buwa. Yawe uñkwahe waà, ya magakaa slera aà dabba. Ama ekka ser kelaawa kaà añkwa aà fatsiya mberaaruwa.

⁴² Ma andze baaka Dadaamiya aà eggyerwa Ibrahiima antara iya, Dadaamiya na ni aà ukkuva edderwa Isiyaaku jipu na, aàbi kina ma andze ngyakisengye am mbaanja aà ba an erva dey. Amaà Dadaamiya nanna palasaaruwa

antara zladaaruwa am slera ɳa bademme, daaci a se dema ɳane am dagavaamiya àa waya.

Mela am dagave àa tara Yakubu an Laban

43 A ɳwete ge Laban, a ba ɳane àa elvan ge Yakubu: Ay waà, aabi egdzar ɳwasha na egdzaraaruwa ba ge iya, egdzaraatare na keni eggýahaaruwa ba ge iya, dete ba dabbaha na antara naàzena kaà ankwa àa zharana ka bademme na aabi bademme ba naàzaaruwa? Ankwa naàzu yaà dzegwana ya magaterte ge egdzaraaruwa antara eggýahaaruwa emtu?

44 Ekka waà, ɳgwedamingweda namaana am dagavaamiya. ɳere ɳa buwa na waà, baaka dagalaanjere a cenarancena emnde seydiraanjere.

45 Yakubu a naba eksante naàkwa a dzeþehe am tate ɳanna ndedðse, una ɳanna gevge nakwa àa yeha Dadaamiya.

46 Am igaara, a ba ɳane àa elvan ge emnde aara: Halawaarhala nakwaha umele. Emndaara ta naba halar nakwaha umele teremme. Daaci ta njehe ate nakwaha ɳanna, ta zuhe atekwa.

47 Laban a feta zhera àa tate ɳanna: Yaigar Sahaduta, amaana : Dikele àa seydire. Yakubu keni a fete zhera àa Galait.

48 A ba Laban : Vatena waà, dikele àa nakwaha na naàwa ɳane naà waà, gevge seydire am dagavaamiya, iya antara ka. Adaba una ɳanna taà dahan tate na an Galait.

49 Ta naba fete zhera àa tate ɳanna zlabe adaliye: Mispa. Amaana: Tate àa ufa. Adaba a ba Laban: Miya antara ka waà, ma kyamikya aàhuna keni sey ba Yaakadada una a de gevge sle ufa dagavaamiya.

50 Maàki ka de fa zlada ate egdzaraaruwa, ma ka de gaterar ñwasha umele keni diyeddiye geni sledagavaamiya ba Dadaamiya an iraara, urimagweka.

51 A ba Laban zlabe adaliye a elvan ge Yakubu: Ezhzhara ba dikele àà nakwaha na antara nakwa àà yeha Dadaamiya na naàwa ñjane an dzeba na.

52 Dikele a nakwaha na antara nakwa àà yeha na an dzebe na, bukerde gevge seydaha am dagavaamiya antara ka. Iya keni yaà ebzeka naàkwaha na àà dem dalbaanja ge magakte kelaadire, ekka keni kaà ebzeka naàkwaha na àà sem dalbaaruwa dekideki.

53 Miya antara ka waà, a`aa àà hyephye ba Dadaamiya a tara Ibrahiima antara Nakaur am dagavaamiya. Mazlaara Yakubu a naba zanu wada an Dadaamiya na a kuvanaa eddeñaara Isiyaaku jipu na.

54 Am iga àà una ñjanna maa, a magaa sadaka ate ire àà wa ñjanna, a naba detaa sleriyahaara ta zu dafa àà sadake na. Zaruze maa, ta naba hare ate ire àà wa ñjanna.

32

Yakubu anjkwa àà maga niya a de ja ire an Isuwa

1 Makurallaara a tsetehe ge Laban an enlyyawabere, a magatera aàjamimashifa ge egdzaraara antara eggayahaaara, a gaterar barka. Am iga àà una ñjanna, a naba eksetaa baramaara, a eptsaa àà sem eksaara.

² Daaci Yakubu keni a naba fanu ge baramaara, ta de ja ire antara malikaha aà Dadaamiya taà sezenjaara.

³ A puwete ice ate itare waà, a ba ñane: Kay! tate na waà, sledse a je ire antara Dadaamiya atekwa! Daaci a fete zhere aà tate ñanna Makanayim.

⁴ Am iga aà una ñanna maa, Yakubu a bele emnde a bela aàkataafkaara, aàdeza egdze a emmenjaara Isuwa am kwara aà Se`ir am haha aà Aidaum.

⁵ Lauktu aà belaterbela, a ba ñane aà elvan ge itare: Naàwa naàzu kwa de ndahan ge Isuwa: A ba slesleraanja Yakubu waà, ndza ya am mba aà Laban. Bademme a shekwashhekwaaruwa aà shula na ya njaa a ba am mbaara.

⁶ Ganega rezege kwakya, yaà an slaha antara ezzenjwaha antara kyawaha antara naàwaha, yaà an naàvaha antara kwateraha. Yaà anjkwa aà bela emnde a belaaruwa aàdekatafkaanja na edda waà, geni taà de balakse labare, kaà lyiyiya aà ba an higa.

⁷ Eptsareptsa emnde a bela na aàseza Yakubu, a ba itare taà elvan ge ñane: Sañerassa aàsawa aàza egdze a emmenja Isuwa, ñane keni anjkwa aà sawa an emndaara aà sezenja, anjkwa aà sawa an zaala dermeke ufadé.

⁸ Daaci jaaja lyawa Yakubu waà, gazlaagazla ba jipu na. A naba tegese emndaara, kyawahaara, naàwahaara, slahaara, ezlegwamahaara, gergere buwa. Daaci, emnde na keni taà maga shula an iraatare, emnde na keni taà anjkwa aà maga shula an iraatare.

9 Adaba a ba sawariyaara: Maàki Isuwa daterarde ge emnde na zlaterazle, taà de jauje emnde na.

10 Am iga àa una ñanna maa, Yakubu a magaa maduwa, a ba ñane am maduwaara: Yaakadada, Dadaamiya àa eggyerwa Ibrahiima, Dadaamiya àa edderwa Isiyaaku, ka binaa ba ka eptseptsia àa dem lardaanja, àa dem tate na ni ta yakaan àatekwa na, iya yaà anjkwa antara ka.

11 Hyanepka ba naàzara keni geni yaà shansha bademme, shagerire na ni ka beshiyaa ka an ervauñðaaanja palle na. Adaba slesleraaanja a segashe, a ebzu guwa àa Urdun waà, ba zadaara palle am erva, baaka duksa umele. Ama kina waà, kwaye ñane ñaà an tega gergere buwa, ma emndara keni taà maga shula an iraatara.

12 Taslaanja Yaakadadaaruwa, lyilya ba ka àatuge egdze a emmerwa Isuwa. Adaba jija lyawa jipu àatuge ñane, geni a se cebañerka bademme antara ñwasha antara egdzara.

13 Adaba ndza keni ka binaa ba ka an iraanja, a ba ka: Yaà anjkwa antara ka ma vaatara keni. Ya yaàkteya watse baaka kezlakula àa egdzaraanja, taà de gev ba seke shili na am guwa na.

14 Daaci Yakubu a hare àa ba am tate ñanna. Am bademme a naàzena anjkwa am rezegaara maa, a naba dzerse una ni watse àa vante ge Isuwa egdze a emmeñaara na.

15 A dzerse mama àa nawaha dermeke buwa antara njifaha kulbuwa, mamaha àa kyawaha dermeke buwa antara zhel kyawe kulgawa,

16 ezlegwamaha kul ufadé, taà an egdzara zlaba adaliye am ekte taà sha uba, mama àa

slaha kul ufade antara kawaha kelaawa, uàmaha aà ezzeñwa kulbuwa ira bidalaha kelaawa.

¹⁷ Daaci a naba vaterte duksaha ñanna ge emnde a sleraara, ma waraatare keni an walde aà duksa palle. A ba ñane aà elvan ge itare: Naba zlalauzlala kure aà katafkaaruwa, watse yaà ñabakura aà katalliya. Amaà waà, zlalauka atirpalle, ma walde a uwe keni aà ba an iraara.

¹⁸ A ba ñane aà elvan ge slesleraara na ni zuñjwe ñane na: Maàki kwa ja ire antara egdze a emmerwa Isuwa waà, maàki a ndavakundave ware eddaanja? kaà deme? aàza ware walde na? maàki a ndavaku ndavaha ñanna waà,

¹⁹ naba ndanndaha: Nazaà aà slesleraanja Yakubu, a ba ñane dawananda ge zanwaaruwa Isuwa. Ba ñane an iraara keni añkwa aà sawa am iga.

²⁰ Ga buwiraatare keni a banaa ba una ñanna, ge keyiraatare keni ba estuwa. Bademme a emnde na ta daa waldaha na a vaterte ba elva palle. A ba ñane aà elvan ge itare: Kwaà de bana ba una kure ge zanwaaruwa Isuwa, maà de jakurja ire.

²¹ Naba ndawanndaha a ba kure : Ba Yakubu an iraara keni añkwa aà sawa aàkataliya. Yakubu ñane, a ba ñane am ervaunjaara: Yaà ekhyanakhya ervaunjde ge Isuwa an kazlaña ñanna ta danse aà katafkaaruwa na waà, daaci watse aà lyiyiya aà ba an higa.

²² Daaci ta naba danse kazlaña zuñjwe aà katafkaara, ama ñane waà, vacite ñanna zlabé a hare aà ba am tate ñanna.

Yakubu añkwa aà slakala an eddawna diyaaka

²³ An vayiya waà, a tsetehe ge Yakubu, a tsaterte ñwashahaara buwa, kwatenahaatare buwa antara egdzaara kelaawa jumtekwe, a naba ebzu guwa àà Yabauk an itare àà de-huwaara.

²⁴ Am iga àà una ñanna a naba se jemaa naàzu am rezegaara bademme, a ebzu guwa an ñane.

²⁵ Yakubu a juwaa ba ñane mazlaara. A naba semhe ge ura umele, ta hare pacaa a slakala, a kyateraare adaga.

²⁶ Nanna eddaara àà danuka ge Yakubu an slakala maa, a naba tafsanu ja ge Yakubu ate egdañazlaara, a gurdese am egdañazla palle.

²⁷ A ba ñane àà elvan ge Yakubu : beliyabela aŋkwa àà wera ekse. A ba Yakubu : Yaà belakaaka dekideki sey maà gagiyarge barka.

²⁸ A ba ñane àà elvan ge Yakubu : Ware zheraanja? A ñwanante, a ba ñane : Yakubu.

²⁹ A ba ñane àà elvan ge Yakubu: Mazlaara waà taà dfehanjka an Yakubu, zheraanja Iserayi-ila, afšaba ka slakala an Dadaamiya, ka slakala an emndimagwaha bademme, ka ganaa ba ka ndzeda.

³⁰ A ndavanuhe ge Yakubu, a ba ñane : Ndindaha kwa zheraanja keni? A eptsana jawapa, a ba ñane: Labara kaà ndava zheraaruwa? Am iga a una ñanna a gar barka ge Yakubu.

³¹ A ba Yakubu : Ya naa Dadaamiya an icaaruwa parakke degey! Aley yaà àà ba an shifa! Afšaba una ñanna, a fete zhera àà tate ñanna Paniyail. Amaana: Wafke àà Dadaamiya.

³² Sesse vaciya am haha waà, Yakubu keni yanseye Paniyail. Aŋkwa àà zlala waà, àà

tsagada, adaba aà wana egdañazlaara na.

³³ Adaba una ɣanna, sem ba kina kini Iserayi-ilaha ta zeka hyuwa aà egdañazla, adaba Iserayiila a shaa ververe ate tate ɣanna shanaasha perda.

33

Yakubu aà de ja ire antara Isuwa

¹ A kante ice Yakubu waà, aà zhara ba aŋkwa aà sawa Isuwa an emndaara, zaala dermeke ufade na. A naba tegese egdzaraara gergere keye ate tara Lee`a antara Rahiilu ira kwatenaha buwa na.

² Kwatenaha na antara egdzaraatare waà, a puwaterna aà katafke, a d̄abatera Lee`a an egdzaraara, lauktu ta d̄abatera tara Rahiilu antara Yusufa aà kataliyaatare.

³ Amaà ɣane an iraara waà, aà katafkaatare bademme. Ser vuye aà kezla ugje am aha lauktu aà daada aà de katafke aà egdze a emmañaara na.

⁴ Isuwa ba a puwete ice ate Yakubu waà, zhagade aàdezenjaara, takwalle a de ɣema am uksuwe, daaci ma waraatare keni aà vante ba kyuwa, taà kyuwa aà ba an yawe aà kyuwa.

⁵ A kante icaara Isuwa waà, aà zhara ba egdzara antara ɣwasha. A ndavanu ge Yakubu: Emndara kena taà antara ka na? A eptsanaa jawapa, a ba ɣane: Egdzara na a vantaa Dadaamiya ge waladiyaanja.

⁶ Ta gapteha ge kwatenaha antara egdzaraatare, ta kezle ugje am aha.

7 Lee`a keni a gaptehe, taà an egdzaraara, itare keni ta kezle ugje am aha. Am igaatare bademme, ta gaptehe ge tara Rahiilu an Yusufa, itare keni ta kezle ugje am aha.

8 A ba Isuwa àà elvan ge Yakubu: Kaà kata danme ka waldaha àà duksa gergere na ña ja ire ate barama a sawa na? A ñwanante, a ba ñane: Ya belanaa àadeza zanwaaruwa geni a zivarze.

9 A ba Isuwa: Naba ñanaanja ka egdze a emmerwa ani iya keni ñaaka zlakte àà nalmannaaruwa.

10 A ba Yakubu : Estuweka ñekeñeke. Maàki ba zakivarze waà, taslaanja lyevalya kazlaña na am ervaaruwa. Adaba yaà anjkwa àà zharakzhara ate wafkaanja waà, seke ba ka Dadaamiya, lyakivalya an ervaunjdaanja palle.

11 Naba lyevalya kazlaña na taslaanja, a vaktaa ba ervaunjdaaruwa. ñaaka lambaaruwa ate nalmane, adaba Dadaamiya giyarge barka am duksa bademme. Yakubu anjkwa àà magana tasle jipu ge Isuwa ganakini sey ba àà lyevalya, daaci a naba lyevahe.

12 Am iga àà una ñanna maa, a ba Isuwa: Magaumaga niya mindalawa. Iya waà , yaà dakurda àákatafke.

13 Amaà a ba Yakubu àà elvan ge ñane : Ambarkaanja, ba ka keni diyakdiya zlazlada jipu tsufa egdzara. Iyau nawaha antara kyawaha antara slaha na taà an egdzara am ekte na keni sey a yaà datera an enjkale. Ba maàki yaà datera an ndzedà waà, una ba vaha palle taà ruwa.

14 Ekka waà, naba ezlala àà katafke àambarkaanja, anjkwa àà daakdaba

waladiyaanja aà kataliya. Iya waà, yaà zlala an enkale deydey aà zlala aà dabbaha na taà aà katafkaarua na antara egdzara na taà aàzerwa na, watse yaà de shakasha am Se`ir.

¹⁵ A ba Isuwa : Aley keni sey yaà yaterya emndaaruwa umele aàzerja kwaà zlala kerfe. A ñwanante ge Yakubu, a ba ñane: Labara? Iya ba maàki zakivarze lyakivalya waà, hyahya ba una ñanna ge iya.

¹⁶ Ba vacite ñanna, Isuwa a eptsehe aà sem Se`ir, a saa aà ñsaba ba baramaara zlañe adaliye.

¹⁷ Amaà Yakubu waà, tsaara am tate ñanna waà, kwaye a zlala aà dem Sukaut. Daaduwa aàhuwa, a de ndere bere, a magateraa beraha ge dabbahaara keni. Ñsaba una ñanna a fete zhere aà tate ñanna Sukaut. Amaana: Beraha.

¹⁸ Eptsaptsa Yakubu aà sawa am Padan Aram, a tsekwe ba lapilayye am Sikaim am kwara aà Kanaana. Daaci a magaa haara ate iga aà ekse.

¹⁹ A naba shekweve egdze a sledaara am erva aà emnde aà Hamaur, eddawna ni a tsekwe zujnwe am Sikain ñanna. A shekweve sledé ñanna an gursa dermeke, daaci a maga beraha aàtekwa an kacakaca.

²⁰ Am iga aà una ñanna maa, a ndere tate a fanaa sadake atekwa ge Dadaamiya am tate ñanna, a fete zhera: Dadaamiya Saksage waà, Dadaamiya aà Iserayiila.

34

Ta fem Dina am zherwe, pelarsepele egdzar mamahañaara

¹ Vacite umele, Dina aà Yakubu, egdzere mukse a yanaa an Lee`a, a de zhara ukfahañaara egdzar ñwasha na taà am ekse ñanna.

² De nanna Sikaim egdze aà Hamaur, slekse keni ba ñane, a naba eksevaahé ge egdze ñanna a ba an ndzedfa, a dana aà ba aà dem bere, a de badzanve, a fem egdzena am zherwe.

³ Amaà waà, wayetewaya jipu an Dina egdze aà Yakubu na baaka buwaara. Adaba una ñanna baaka nazu magaaka geni aà ekhyannakhya ervauñde ge gyaale.

⁴ A ba ñane aà elvan ge eddenjaara: Sey kaà giga gyaale ñanna.

⁵ Cenancena Yakubu ganakini faremfa egdzaara Dina am zherwe, amaà a du ba waara ndahaaka elva. Adaba egdzaraara egdzar zaala ta baaka am mba, taà aŋkwa aà piya am kaamba, sey maà saraasa.

⁶ Daaci a naba sawhe ge Hamaur eddarge Sikaim ñanna aàseza Yakubu eddarge Dina ganakini aà ndaha elva antara ñane.

⁷ Am sarte ñanna maa, egdzara aà Yakubu egdzar zaala na keni saraasa am piya na. Ba ta cenee lamare na waà, jaterja emtaŋkire ma waraatare keni ba seke aà segashe shifa am ñane. Adaba Sikaim maganaamaga naàzu zlayeka dfekidéki, a naba eksevaahé ge egdze aà Yakubu a ganve mukse. Jeba una ñanna aà magaaveka am Iserayiila dfekidéki.

⁸ A ba Hamaur aà elvan ge itare : Egdzaaruwa wayatewaya an egdzaakure baaka buwaara. Taslawaakure vawanteva a gegga.

⁹ Naba gawamiyevge shawlaha. Vawañerteva egdzaraakure ña gaterga ge egdzaraanjere, ñaà vakurte egdzara ñere kwaà gater ge egdzaraakure.

¹⁰ Naba njawaminji. Ba sledé na kwa katana kure na ñaà icakuru ba tate ñanna. Kwaà tsakalaakure, kwaà sheta nalmáne kwakya.

¹¹ A sawhe ge Sikaim an iraara, a ba ñane àà elvan ge eddarge gyaale antara egdzar mamahajaara ge gyaale: A maideheka ervauñdaakure dekideki naba yawiyarye, ba nazena kwa fiyare a kure na, yaà emmaga bademme.

¹² Magauka shaige dekideki, naba belawiyarbele. Ma kwa ndava wanyara naàza shebe keni antara una baaka am shebe ba dey na, yaà emmaga bademme maà ba kwaà viteva kure muksaruwa.

¹³ Egdzara àà Yakubu ta ñwaterante ge tara Sikaim an eddeñaara an nama ate we adaba ta fem egdze a emmetare Dina am zherwe na.

¹⁴ A ba itare taà elvan ge itare : ñere ñaà tsa vanteka ñere egdze a emmenjere ge zhel na belaaka am shedkwe na, adaba ñaà de geva an epsawa jipu.

¹⁵⁻¹⁶ Daaci ñaà tsa maganaaka ate una kwaà katana kure na, sey maà gakurevge estuwa waà, ñaà vakurteve egdzaraanjere kwaà naba gaterga, ñere keni ñaà naba ga egdzaraakure taà gev ñwashahaanjere, mi naba njaamiya aàtirpalle debiiye, mi gev ba jeba palle.

¹⁷ Amaà maà eksakurarka elvaanjere na waà, ñere ñaà tedesetede egdze a emmenjere, ñaà

zlalaanjere.

¹⁸ Elva njanna lyavaalya ervauñde aà tara Hamaur antara egdzaara Sikaim.

¹⁹ Dawale njanna de paaka hare an elva njanna dekideki, adaba wayaawaya jipu an gyaale egdze aà Yakubu na. Am hude aà haà aà eddenjaara keni njane an daradza jipu.

²⁰ Daaci tara Hamaur an egdzaara Sikaim ta naba dem jahava aà eksaatare ate we aà walkame an elva na. A ba itare taà elvan ge zlamakelaawa :

²¹ Emnde na waà, aà duwa elvaamiya, naba yawaterya a njarinja am lardaamiya, a mag-armaga tsakalaatare. Sledé aŋkwa aà hyami-yarhye. Mi naba ga egdzaraatare mi gaterve njwashahaamiya, mi vaterteva egdzaraamiya ge itare keni, taà naba gaterga.

²² Amaà, lauktu taà eksar gev palle antara miya, mi gev ba jeba palle antara itare na waà, sey maàki aàze miya keni zaala bademme taà demda am shedekwe ba seke itare.

²³ Maàki eksamiyarekse abi bademme a waldahaatare antara dabbahaatare umele ira ka-zlaŋaatare umele bademme na aà de gev ba naàzaamiya? Naba eksawamiyarekse, a sar-sawa mi se njaamiya aàtirpalle.

²⁴ Daaci bademme a emnde na taà aŋkwa am jahava njanna ate we aà walkame na eksararekse elva aà tara Hamaur an egdzaara na, zaala bademe daremda am shedekwe.

²⁵ Am hare ge keyire am iga a dem shedekwaatare waà, zaala bademme taà aà zlava adaba zladaara. Daaci duwa aà egdzara aà

Yakubu buwa, tara Simaun antara Laiwi egdzar mamahanjaara ge Dina, ta naba halem katsarkar am erva, ta dateraarhe an naàza erva, ta cebaa zaala bademme.

²⁶ Tara Hamaur an egdzaara Sikaim keni taà an ceba bukerde. Am iga àa una ñanna ta tedese egdze a emmetare am mba àa Sikaim ba ezlzalaatare.

²⁷ Ta naba sawhe zlabe adaliye ge egdzara àa Yakubu umele maa, ta naba daterarhe ge emnde na taà am emtsa na, ta zu ekse bademme adaba zherwe na ta fem egdze a emmetare am hudaara.

²⁸ Kyawaha, eslslaha, ezzeñwaha antara kazlaña umele am hude àa ekse antara ba una zlabe am fe, bademme halarsehale.

²⁹ Dete ba emndimagwaha, egdzara mesheshe antara ñwasha ira kazlaña na am berahaatare, halarsehale rezege àa ekse ñanna bademme, zlarzlala an ñane.

³⁰ A ba Yakubu àa elvan ge egdzaraara, tara Simaun antara Laiwi : Kwaye fakurimfa am dzama ire yaike. Adaba tsakurantetse ervauñde a emnde a haha na bademme aàsete ya. Amaana: Emnde a Kanaana antara Pairisiyaha. Naàwa watse itare taà de jemaa yaatare, taà se gweyargwe, emndaaruwa keni taà cekwa vayvaya. Kay! una waà, àa de juka haaruwa dekideki.

³¹ Ta ñwanante ge tara Simaun an Laiwi, a ba itare: Egdze a emmeñere ba ge ñere taà ganve seke mukse zaware waà, zlauzle ba baaka elvan emtu?

35

Dadaamiya a gar barka ge Yakubu am Baytila

¹ Daaci a ba Dadaamiya àà elvan ge Yakubu: Tsetstse aàhuna, ezlzlala àà dem Baytila, de njanaanja iraanja aàhuwa. De nderinndera tate àà fiya sadake ge iya ya Dadaamiya na ya marakaa iraaruwa, am sarte na ka zhagade aàtuge egdza a emmeña Isuwa na.

² Daaci a ba Yakubu àà elvan ge emndaara bademme, emnde na taà am hude àà haara antara emnde na taà aàzeñaara bademme: Sawansese helaha àà emnde a jeba umele na am dagavaakure, barawaabara iraakure cudedfde, mbadfawaambada kazlaña keni ba tsedantsedanje.

³ Magaumimaga niya watse mi maga shula àà dem Baytila, yaà de nderana tate àà fana sadeke aàtekwa ge Dadaamiya aàhuwa. Dadaamiya na ni a meliwa am sarte a zlada, añkwa antara ya ma yaà deme keni bademme na.

⁴ Daaci ta naba janme helaha àà emnde a jeba ñanna ndza añkwa am ervaatare na bademme antara naàza hyemahaatare, ta naba vante ge Yakubu, ñane a naba hedfante ge ekte àà nafa umele am Sikaim, nafa ñanna yaikke jipu.

⁵ Mazlaara ba tsaatare am tate ñanna, ta naba kezla. Duwa àà Dadaamiya maa, a naba faterem lyawa yaikke am vuwa ge emnde a eksaha àà haha ñanna bademme, baaka ura a dateraa wava ge egdzara àà Yakubu an eddetare dekideki.

⁶⁻⁷ Daaci a daa estuwa Yakubu antara emnde na taà aàzeñaara bademme àà dem Lairuz

am haha aà Kanaana, Baytila ñaara ba tate ñanna. A de nderan tate aà fana sadake aàtekwa ge Dadaamiya, a fete zhera aà tate ñanna: Dadaamiya aà Baytila. Adaba Dadaamiya a maranaa iraara am tate ñanna am sarte aà zhagadaara aàtuge egdze a emmenjaara Isuwa.

⁸ Cekwaanjudí waà, emtsamtsa Daibaura slet-fanu uba ge Raibaika. Ta hedena aà dem ahaara ge Baytila ñanna, am ekte aà nafa umele ankwa, nafa ñanna an ndzedfa jipu. Ta fete zhera aà nafa ñanna: Nafa aà kyuwa ura.

⁹ Am sarte na saasa Yakubu am Paddan Aram, Dadaamiya a naba maranaa iraara, a gar barka.

¹⁰ A ba Dadaamiya aà elvan ge ñane: Kina waà, zheraanja Yakubu, amaà aà salikataliya na waà, taà de dhahaka an Yakubu ka mazlaara, zheraanja Iserayiila. Daaci Dadaamiya a fete zheraara Iserayiila.

¹¹ A ba Dadaamiya aà elvan ge ñane zlabe adaliye: Ba iya una ya Dadaamiya, hakuma bademme aà ba am ervaaruwa. Gevge eddarge nalgaha kwakya, vanakteva ya. Egdzaraanja taà de ya lardaha gergere, sleksaha gergere kwakya taà de segashe am emndaanja.

¹² Haha na ndza ya vante ge Ibrahiima antara Isiyaaku na waà, yaà vakte ge ekka antara egdzaraanja am igaanja, aà de gev ba hahaatare.

¹³ Am iga una ñanna, a zlalehe ge Dadaamiya, a yaa Yakubu am tate ñanna a ndahan elva na.

¹⁴ Yakubu a naba dzebaa nakwa aà yeha Dadaamiya am tate ñanna, a kete egdze a mbazla aàtekwa sadakaara ge Dadaamiya, a kete antara egdze a waye ate nakwa ñanna.

15 Daaci Yakubu a fete zhera aà tate ñanna Baytila.

Yaà Bainjamaiñ an emtsa aà Rahiilu

16 Ta naba tse zlabe adaliye, ta kezla am Baytila. Itare keni a yaterar ba cekwaanġudi sharanaasha ekse aà Aifrata, tsekwanfetsekwe hude aà yaà ge Rahiilu, a naba ye egdzere zhele, amaà a yaa am palasa.

17 Am Rahiilu a yaà am zlada jipu, a ba mukse na aŋkwa a eyya na aà elvan ge ñane: A wanja lyawa, shakansha egdzere zhele adaliye.

18 Amaà a yaa ba cekwaanġudi aà kata emtsa Rahiilu. Adaba ndza a kata segashe shifa am ñane, a fete zhera aà egdze ñanna Bain Auni, amaana: Egdze a palasaaruwa. Amaà eddarge egdzere waà, a fete zhera a Bainjamaiñ, amaana: Egdze a nadafa.

19-20 Emtsamtsa Rahiilu, ta heđehe ate barama aà Aifrata. Ba tate ñanna una taà ñahana an Baytilama kina. Yakubu a naba dzebaa nakwa aà dzama Rahiilu ate irekhyara. Sem vatena keni zlabe aŋkwa nakwa aà dzama Rahiilu ñanna.

21 Iserayiila a naba tse aàhuwa, kwaye a de magaa berahaara an kacakaca am iga aà bere sladđe na taà ñahana an Migdal Aidair na.

Egdzara aà Yakubu kelaawa ju buwa

22 Am sarte na taà am larde ñanna maa, Rubain a naba katu Bilha palle aà ñwashaha aà eddeñaara, cenancena eddeñaara.

Yakubu, ñane ndza an egdzara kelaawa ju buwa egdzar zaala.

²³ Egdzara aà Lee`a tara Rubain, ñane egdzere zuñjewire, an Simaun an Laiwi an Yahuuda an Isakar ira Jabulaun.

²⁴ Egdzara aà Rahiilu, tara Yusufa taà an Bainjamaiñ.

²⁵ Egdzara aà Bilha kwatera aà Rahiilu, tara Dan taà an Naiftalim.

²⁶ Egdzara aà Jilpa kwatera aà Lee`a, tara Gada taà an Assair. Kwaye ñane egdzara aà Yakubu a yayanaa am Paddan Aram.

Emtsa aà Isiyaaku

²⁷ Daada Yakubu aàtevege eddenjaara Isiyaaku am Mamre, am Kiriya Arba. Kina waà, Haiburun zhera aà tate ñanna, tate na ni ta nja aàtekwa tara Ibrahiima antara Isiyaaku.

²⁸ Iva aà Isiyaaku a magaa dermeke an kul tise am sarte na aà emtsa.

²⁹ Ndza gevge emgyegwe a zhele kurcumme, a jesaa an je am iraara nja an shifa. A daahe aà deza eggayahanaara am faya. Ta hedana ba egdzaraara, tara Isuwa antara Yakubu.

36

Labare aà Isuwa an eggayahanaara

¹ Naàwa una waà, labare aà kergema aà emnde aà Isuwa. Aidaum keni ba ñane.

² Isuwa a ge ñwashahaara, bademme ba egdzara aà emnde a Kanaana. Naàwa ñwashahaara ñanna: Ada egdze aà Hailaun, ñane ura Haiti; Auhaulibama egdze aà Ana a Jibaiyaun, ñane keni ura Haiwi,

³ antara Basmat egdze aà Isma`ili, egdze a emmejaara ge Naibayaout.

⁴ Ada a yan Ailifas ge Isuwa. Basmat a yan Raiwail.

⁵ Auhaulibama, ñane keni a yan Yai`us antara Ya`alaam ira Kaura. Kwaye ñane egdzara aà Isuwa na a yayateraa am haha aà Kanaana.

⁶ Isuwa a naba kezla atevege egdze a emmejaara, Yakubu, kwaye a zlala aà dem haha umele yiyyiye jipu an ñane. A naba kezla an ñwashahaara, egdzaraara, emnde na taà am hude aà haara antara dabbahaara ira naàzena am rezegaara a ganaa am haha aà Kanaana bademme.

⁷ Kezla aà Isuwa aàtevege Yakubu na waà, adaba kwakya nalmanaatare, kaamba cekwa ge tate aà piya waldahaatare. Dzegwaranka nja am tate palle, adaba taà an waldaha kwakya jipu.

⁸ Daaci Isuwa kwaye a de njaara am hude aà wa aà Se`ir. Isuwa na waà, ba Aidaum.

⁹ Nawa emnde na waà, wulfaha aà Isuwa, eggyetare ge Aidaumiyyaha, am hude aà wa a Se`ir.

¹⁰ Nawaà zhera aà egdzara aà Isuwa, egdzar zaala: Ailifas, egdze aà Ada, Raiwail egdze aà Basmat.

¹¹ Naàwa emnde na keni egdzara aà Ailifas: Tara Taiman, an Aumar, an Jaifau, an Gatam ira Kainas.

¹² Ankwa zlabé Timna, ñane keni ba mukse aà Ailifas a eksanta aàkataliya, ñane keni a yan Amalaik. Kwaye ñane eggayahajaara ge Isuwa, egdzara aà egdzara aà muksaara Ada.

¹³ Nawa emnde na keni egdzara aà Raiwail: tara Nakat, an Sairak, an Samma ira Misa. Kwaye ñane eggýahañaara umele ge Isuwa, egdzara aà egdze a muksaara Basmat.

¹⁴ Auhaulibama egdze a Ana, eggýenaara ge Jibaiyaun keni maa, a yayan tara Ye`us, an Ya`alaam ira Kaura ge Isuwa.

¹⁵ Nawa sleksaha aà emnde aà Isuwa: Sleksu Taiman, an Aumar, an Saifau, an Kainas,

¹⁶ an Kaura, an Gatam ira Amalaik. Kwaye ñane sleksaha aà Ailifas am haha aà Aidaum. Ailifas ñanna waà, egdzere zuñjwiraatare ge tara Isuwa antara muksaara Ada.

¹⁷ Nawa emnde na keni eggýahaatare ge tara Isuwa an muksaara Basmat, egdzara aà egdzaatare Raiwail: Sleksu Nakat, an Sairak, an Samma ira Misa. Itare sleksaha aà emnde aà Raiwail am haha aà aidaum.

¹⁸ Nawa eggýahaatare ge tara Isuwa antara muksaara Auhaulibama: Tara sleksu Ye`us, an Ya`alaam ira Kaura. Itare keni ndza ta sleksaha aà emnde aà Auhaulibama, zhera a mukse aà Isuwa egdze aà Ana.

¹⁹ Itare bademme na, ta ba wulfaha aà Isuwa ndza ta sleksaha aà emnde a hahaatare am Aidaum. Aidaum na keni ba zhera aà Isuwa ñanna.

²⁰ Naàwa egdzara aà Se`ir eggýetare ge Hauriyaha emnde a nja am haha ñanna zuñjwe: Lautan, Saubal, Jibaiyaun, Ana,

²¹ Disaun, Aijair ira Disan. Kwaye ñane sleksaha aà hauriyaha emnde a Se`ir am haha aà Aidaum.

²² Naàwa egdzara aà Lautan keni : tara Hauri antara Hemam. Añkwa egdze a emmeñaara mukse ge Lautan ñanna keni, zheraara Timna.

²³ Nawa emnde na keni egdzara aà Saabal: Aluwam, Manakat, Aibal, Saifau ira Aunam.

²⁴ Naàwa egdzara aà Jibaiyaun: Tara Aya an Ana. Ba Ana na ndza a shaa yawaha an mbera am kaamba am sarte na a piya ezzenwaha aà eddeñaara na.

²⁵ Naàwa emnde na waà, egdzara aà Ana: Disaun ñane egdzere zhele, taà an Auhaulibama ñane waà, egdzere mukse.

²⁶ Nawa emnde na keni egdzara aà Disaun: Tara Haindan, an Aisban, an Yaituran ira Kairan.

²⁷ Naàwa una keni egdzere aà Aijair: Bilhan, Ja`awan ira Akan.

²⁸ Naàwa emnde na keni egdzara aà Disan: Us, an Aaran.

²⁹ Naàwa sleksaha aà Hauriyaha: Lautan, Saabal, Jibauyaun, Ana,

³⁰ Disaun Aijair ira Disan. Kwaye ñane sleksaha aà Hauriyaha ate jebaha gergere am haha aà Se`ir.

Sleksaha aà larde aà Aidaum

³¹ Naàwa emnde na ni ndza ta sleksaha sadadse am haha aà Aidaum, lauktu ta jesarje sleksaha am Iserayiila:

³² Baila egdze aà Bai`aur ñane ndza slekse aà Aidaum. Zhera aà eksaara Daimhaba.

³³ Emtsamtsa Baila maa, a demaa Yaubaba egdze aà Sairak am sledaara. Yaubaba, ñane ura ekse aà Bausra.

³⁴ Emntsamtsa sleksu Yaubaba, a demaa Hausam am sledaara. Hausam ɻane ura larde aà Taimani.

³⁵ Emntsamtsa Husam maa, Hadaadu egdze aà Baidada a demaa am sledaara. Ba Hadaadu na ndza a ga ndzedfa arge emnde a Madiyan am larde aà Mau`ab na. Zhera aà eksaara Awit.

³⁶ Emntsamtsa Hadaadu, a demaa Samla ura ekse aà Masraika am sledaara.

³⁷ Emntsamtsa Samla, a demaa Sawulu ura ekse aà Raikaubaut ate we aà haye am sleksire.

³⁸ Emntsamtsa Sawulu, a demaa Ba`al Hanan egdze aà Akkaur am sledaara.

³⁹ De emntsamtsa Ba`al Hanan egdze aà Akkaur, a demaa Hadar am sledaara. Zhera aà eksaara ge ɻane keni Pa`u. Zhera aà muksaara Mai-haitabaiyail, egdze aà Maitiraida, eggynaara ge Maijahat.

⁴⁰ Naàwa una keni zheraha aà emnde na ndza ta sleksaha am emnde aà Isuwa, ma waraatare keni ndza slekse am jebaara, an kwaraara: Sleksu Timna, Aluwa, Yaitait,

⁴¹ Auhaulibama, Aila, Pinaunj,

⁴² Kainas, Taiman, Mipsaara,

⁴³ Magdiyail ira Iram. Kwaye ɻane emnde na ndza ta sleksaha am Aidaum, ma waraatare keni ndza aà ba an sledaara, aà ba an kwaraara. Kwaye ɻane nja aà emnde aà Isuwa, eggyetare ba ɻane ge emnde aà Aidaum.

¹ Daaci Yakubu njaanja am haha aà Kanaana, am tate na ni ndza a nja aàtekwa eddeñaara na.

² Naàwa labare aà egdzara aà Yakubu ñanna. Am sarte ñanna maa, Yusufa magaamaga egdze aà yawe kelaawa ju vuye. ñane antara egdzara aà eddeñaara egdzara aà Bilha antara egdzara aà Jilpa ñwashaha aà eddeñaara, taà ankwa a piya nawaha antara kyawaha aà eddetare. Mbate Yusufa na waà, elva a mandzawe na taà ankwa aà tsakana egdzara aà eddeñaara am tate aà piya na waà, bademme aà se balananse ge eddeñaara.

³ Iserayiila keni a wayete ba Yusufa ñanna kwakyaara am egdzaraara, adaba ñane egdze a emgyegwiraara. Daaci a naba dzebana nañgyuwe na ni an daradza jipu naa.

⁴ De diyareddiye egdzara mamahañaara geni ñane shansha welawire aàza eddetare, ervauñsaatare a naba yaa Yusufa na. Mele baaka ura aà bana elva emtake am dagavaatare mazlaara.

⁵ Vacite umele maa, Yusufa a naba shaa shene, a ndahaterhe shenaara ñanna ge egdzar mama-hañaara na. Itare ta farhe zlabe adaliye ge yaa Yusufa na am ervauñsaatare.

⁶ Adaba nawa naàzu a baterna ñane, a nanaa am shenaara. A ba ñane aà elvan ge itare: Cenaucena naàwa yaà ndakur shenaaruwa:

⁷ Ma de ica hiya am fe waà, ma ñgwadfaa dabakwahaara waà, naàzaaruwa waà tsatsa ba darayye am dagave aà naàzahaakure, amaà naàzahaakure waà, ta jantaave ge nazaaruwa na, taà ankwa aà kezlan ugje bademme.

⁸ Ta ndavanuhe ge egdzara mamahañaara na, a ba itare taà elvan ge ñane: Manaa watse kaà gev sleksaanjere kaà de maga sleksiraanja ate ñere emtu? Gevge waà, ba zhara Yusufa keni wayarka mazlaara. Adaba shena antara elvaara na a ndaaterse na.

⁹ Am iga aà una ñanna zlabe adaliye, Yusufa a naba shaa shene umele, a naba ndaterhe ge egdzar mamahañaara ñanna zlabe adaliye, a ba ñane: Naàwa yaà añkwa aà ndakur shenaaruwa ya shanaa ya: Am shenaaruwa waà, ta kezli ugje tara vaciya, tre antara terlyakwaha kelaawa jemtekwe.

¹⁰ A naba ndaterhe parakke ge tara eddeñaara keni antara egdzar mamahañaara. A valarhe ge eddeñaara, a ba ñane aà elvan ge ñane: Shenara ñane ka shanaa ka! Amaana watse ñaà de kezlakek ugje, emmenja, egdzar mamaha a ña antara ba iya an iraaruwa ñaà de kezlakek ugje ge ekka emtu?

¹¹ Egdzar mamahañaara bademme tsarantetse shelha a dete ñane, amaà eddeñaara waà, elva na seska am iraara d'ekideki.

Ta velu Yusufa aà dem Misera

¹² Vacite umele maa, egdzar mamahañaara ge Yusufa ta de piya nawaha antara kyawaha aà eddetare am Sikaim.

¹³ A ba eddetare aà elvan ge Yusufu : Abi egdzar mamaha a ña ta de piya am Sikaim, sawa nawa yaà belakbela aà dezetare. Ane, aà ba egdze na.

¹⁴ Daaci a ba Yakubu aà elvan ge ñane: Edduwa de zharinaazhara egdzar mamaha a

ŋa antara dabbaha, taà a ba aŋkwa he, kaà siya labare. A belanaa àà da am ðambake àà Haiburun, àà dem Sikaim.

¹⁵ Daaci Yusufa aŋkwa àà ja ðaba am kaamba àà Sikaim, de jarje ire antara ura umele, a ba eddaara àà elvan ge ŋane: Kaà tataya uwe ka?

¹⁶ A ba Yusufa : Yaà aŋkwa àà tataya egdzar mamahaaruwa taà aŋkwa àà piya. Taslaanja ndindaha tate na taà aàtekwa.

¹⁷ Daaci a ba eddaara : Ta baaka aàhuna, zlarzlala. Adaba ya cenancena waà, ta bantsa itare: Mi zlalawa àà dem Dautan. Daaci zhagade ge Yusufa, aŋkwa àà bakaterbaka, kwaye a de shaterte am Dautan.

¹⁸ Kerteŋ naranna itare ba zlabe yiyyiye an itare emtsaade. Lauktu àà daada Yusufa aàzetare waà, ŋgwadaranaaŋgwada itare am dagavaatare geni sey taà kedanaakeda shifaara.

¹⁹ A ba itare am dagavaatare: Kwaye aŋkwa àà sawa edda àà shene na.

²⁰ Sawmbare gwaumiyargwe, jaumija shifaara, mi eblyanme am suwa, daaci mi de ba a zuwa naàza kaamba. Maà ezhzhara kwa maà watse àà gevge shenaara ŋanna.

²¹ Cenatercena Ruubain maa, a naba magaa niya a ŋezlese shifa àà Yusufa, a ba ŋane àà elvan ge itare: Jaumika shifaara.

²² A farhe zlabe adaliye, a ba ŋane : Jau-mika shifaara taslawaakure. Arge una ŋanna waà, ambane eblyawanmeblye am suwa kwaye ŋane am kaamba aàhuwa. Amaà shifaara waà, gejauka. Niyaara ge ŋane waà, geni àà fertanaaferta aàtuge itare, a daada àà deza eddeŋaara.

23 Ba demdaara ge Yusufa à deza egdzar mamahajaara njanna maa, ta naba eksevaahé, ta tsekwanse am nañgyuwaara na an daradza jipu na,

24 ta eksante iraara, ta naba elbyanme am suwa. Amaà am suwa njanna waà, baaka yawe am hudaara welasewelee ba dekideki.

25 Daaci de njarinja am aha reppe ge za egdze a duksa. Estuwa ta kante ice waà, taà zhara ba emnde, ta vayye jipu, taà anjkwa à sawa. Emnde njanna waà, emnde àa Isemayiila ta tsete am Gile`at, taà maga shula àa dem Misera. Taà an naàzasaha gergere ate iga àa ezlegwama-haatare, taà dana àa dem Misera njanna. Umele yawyawaara, umele naavawe àa se emtake jipu, umele keni slalwe àa duksa àa se emtake keni.

26 A ba Yahuuda àa elvan ge egdzar mama-hajaara : Maàki jamija kwa kina egdze a emmemiya ba ge miya, mi shebanve emtsaara waà, mi sha uwe miya am hudaara?

27 Sawmbare mi velateruvele ge emnde àa Isemayiilu na. Gejaumika shifaara. Adaba ma estara keni ba egdze a emmemiya, vuwaamiya ba ge miya. Ta naba cenanvaahé ge egdzar mamahajaara.

28 Taà anjkwa àa degashe emnde a tsakala, emnde a Madiyan maa, ta naba tedese Yusufa am suwa na, ta velateruhe ge emnde àa Isemayiilu njanna àa maga gursa kulbuwa. Daaci itare ta danhe Yusufa na àa dem larde a Misera.

29 Eptsaa àa Ruubain àa dem suwa na de beyeka Yusufa am hudaara. A naba tataa nañgyuwaara ate vuwa,

30 a eptsehe a deza egdzar mamahanaara na, a ba ɳane àà elvan ge itare : Digiya baaka egdze na kina mu yaà magana estara ?

31 Ta naba eksevaa usale, ta icantiye, ta hanme naŋgyuwe àà Yusufa am uzhaara.

32 Daci ta naba bela ura an ɳane, àà saà, a sanan ge eddetare, a sanaa labare na, a ba elvaatare taà elvan ge eddetare: Naàwa naàzena ɳa shanaa ɳere am kaamba. Zharanaazhara ba shagera mu, naŋgyuwe àà egdzaanja emtu ɳane ka he ?

33 Yakubu a naba disehe, a ba ɳane: Una naŋgyuwe àà egdzaaruwa, yaà! baaka egdze na zauze naàza kaamba. Dzadzaadzadze dabba a kaamba Yusufaaruwa.

34 Daaci a naba dzadzaa naŋgyuwe ate vuwa, a tsekeweme am emgywe a buhwaha, a fantau ge kyuwa egdzaara hare wanyarwanyara.

35 Egdzaraara bademme, egdzar zaala antara egdzar ɳwasha taà anķwa àà de gan use, amaà kwalevkwale ba dēkideki, àà ekhyeka ervauŋsaara. A bantsaa ɳane: yaà de beya estuwa egdzaaruwa am faya keni, yaà yanka kyuwa dēkideki. A fantauhe zlabe adaliye ge kyuwa egdzaara.

36 Amaà Yusufa waà, de velaruvele emnde a Maadiyan am Misera. Ta de velanu ge Pautifar nakawa yaikke, eddawna ni fetarfe sleksu Firawna an ɳane, male àà sawjiyaha na taà ufa ɳane.

38

¹ Am sarte ḥanna maa, Yahuuda a naba yaa egdzar mamahajaara waà, ba zlalaara aà dem Adulam, a de tsekwaam mba a ura umele zheraara Hira.

² Yahuuda a naa gyaale ahuwa, zhera aà gyaale ḥanna Su`a, egdze aà emnde a Kanaana. Daaci a naba gehe a ganve muksaara.

³ Mukse na a shaa hude, a ye egdzere zhele. Yahuuda a fete zhera aà egdzere Air.

⁴ A shaa hude umele, a ye egdzere zhele adaliye, a fete zhera aà Aunan.

⁵ A shaa hude umele zlabe adaliye, a ye ba una ḥanna, a fete aà Saila. Amaà taà yaà Saila waà, Yahuuda am Kaijip.

⁶ Yahuuda a eksanante gyaale ge Air, egdzere zuñjwirraara. Zhera aà gyaale ḥanna Tamar.

⁷ Amaà Air egdze aà Yahuuda ḥanna waà, slemandzawe jipu am ice aà Yaakadada. Adaba una ḥanna a kedanaahe ge Yaakadada.

⁸ A ba Yahuuda aà elvan ge Aunan: Naba melsemele mukse aà maleña na ḥngwedaujgweda nika, fanefa wakiyiya ge egdze a emmenja.

⁹ Daaci diyaadiya Aunan geni maà shanan-sha egdzere waà, egdze ḥanna aà tsaa gevka egdzaara ge ḥane. Adaba una ḥanna, ba kelaa maà jarammeje antara mukse aà egdze a emmenjaara ḥanna waà, maà aà sawa yawe aà vuwaara waà, aà puwana aà ba aà dem haha. Adaba wayaaka fana wakyiya ge egdze a emmenjaara na.

¹⁰ Nazena a maganaa ḥane ḥanna keni maàndzawe jipu am ice aà Yaakadada, a jehe ge

Yaakadada ɻane keni ba shifaara.

11 A ba Yahuuda à elvan ge shawlaara Tamar : Ezlzlala, de njinja am mba à eddeña ba seke mukse wegyegye dem sarte na maà Sailaaruwa gevge zhele. Ane, a ba Tamar, a naba de nja am mba à eddeñaara na. Mbate a banaa una ɻanna Yahuuda na waà, adaba àa ba sla àa iraara, a emtseka Saila keni seke egdzar mamahanaara.

12 Haraahare ba ɻgaa am iga a una ɻanna maa, a naba emtsehe ge egdze àa Su`a mukse àa Yahuuda. Am iga a mandzawe ɻanna, Yahuuda a dem Timna, ta zlala antara uraara Hira, ura Adaulam, a deza emnde a datsa uàgje ate kyawahaara.

13 Cenancena Tamar ganakini aŋkwa à sawa shawlaara Yahuuda, àa dem Timna, àa de ica uàgje ate kyawahaara.

14 A naba tsekwese am naŋgyuwe à mukse na a kedaa zhelaara, a eksataa laafaya a puwerhe, a yan ba cekwaanĝwedsei wafkaara agashe a de njehe ate we àa walkame àa ekse àa Ainayim ate barama a dem Timna. Adaba a naa Saila waltewala amaà ɻane gevka muksaara, Saila gevge tsa zhele.

15 De damda Yahuuda aàzenjaara, ɻane a kurken ba mukse zaware adaba a yan ba cekwaanĝudi wafkaara a gashe.

16 A naba cikante àa duhe àa dezenjaara. A ba ɻane àa elvan ge ɻane: Wayanakwaya ge kaà hyiyanvehye wederaaruwa. Diseka ɻane dekideki ganakini una ɻanna sawlaara. Ane, a ba Tamar, amaà kaà vite uwe?

17 A eptsanaa jawapa, a ba ɳane à elvan ge ɳane : Watse yaà bela ura àasezeña an usale àa sawa am waldaaruwa. Shagera, àa ba Tamar, amaà waà, sey kaà tsekwinatsekwa dukse umele, dem sarte na maà samsa usale na.

18 A ba Yahuuda à elvan ge ɳane: Kaà kata yaà tsekwaka uwe? A ba mukse na : Kaà tsekwiya daàmshaanja na zheraanja an puwa atekwa na antara zawaanja bademme ira zadaanja na am erva na. Kwalaaka Yahuuda, a naba vante. Mazlaara a de hyananve wederaara, a naba shaa hude mukse na an ɳane.

19 Mazlaara a tsetehe ge Tamar, ba ezlzlalaara, a de puwanve laafaya na, a tsekweme am naŋgyewe àa mukse mandzawe adaliye.

20 Yahuuda a de bela usale na ate erva an uraara, ura Adulam na geni ɳane àa sanan ge Tamar, àa lyanvalya kazlajanra na a tsekwanna ɳane ge mukse ɳanna, amaà se beyeka uraara mukse na.

21 À enndava àaza emnde a ekse, a ba ɳane: Ama mukse zaware na ndza àa nja ate barama àa Enayim na? Emnde ta eptsanaa jawapa: baaka mukse zaware àahuna.

22 A eptsehe àadeza Yahuuda, a ba ɳane : Shananka ya mukse na. Emnde a ekse keni ta biyaa baaka mukse zaware àahuna.

23 A ba Yahuuda : Naba yanya a ɳanaanja ɳane kazlajan ɳanna, famika iraamiya àa dem zherwe ba dey. Aàbi ya ebbela ɳane usale ɳanna, shakanka àa ba an sha.

24 Tere keye am iga àa una ɳanna waà, ta sanaa labare ge Yahuuda, a ba itare taà elvan

ge ɻane: Naàwa shawlaanja Tamar a magaa gwardzire, a naba shaa hude am zawarire. A ba Yahuuda : A daransede aàdete iga aà ekse, a deraraadera an kara.

²⁵ Am sarte na taà aŋkwa aà danda Tamar aàdete iga a ekse, a naba bela ura an duksaha na aà deza shawlaara Yahuuda, a ba ɻane aà elvan ge ɻane : Una kazlaŋa aà eddawa ni a lyiyam hude na. Taslaŋa zharanaazhara ba shagera mu daàmshe na antara zawaara ira zhera na ate damshe ɻanna mu naàza ware? Antara zade na zade aà ware?

²⁶ Yahuuda diyeddiye kazlaŋaara, a ba ɻane: Slejirire ba ɻane arge iya. Adaba vananteka ge egdzaaruwa Saila geni aà gevge muksaara. Ba ser palle keni zlavareka kerde seke tara zhele an mukse.

²⁷ Hyephye sarte a yaara waà, hude aà Tamar ɻanna mbate wulhaha.

²⁸ Egdzere palle a velese ervaara, mukse sleya Tamar na a ɻanaahe, a ɻugdante sluzhe kyanjwe atekwa, a ba ɻane: A segasha ɻane zuŋjwe.

²⁹ Amaà a naba danmehe ervaara adaliye, a segashe egdze a emmenaara zuŋjwe arge ɻane. A ba sleyaà Tamar: Kay! takaata ka barama. Ta fete zheraara: Te.

³⁰ Am igaara, a sawa una an sluzhe kyanjwe ate erva na, ɻane ta fete zheraara Jaara.

39

Labare aà Yusufa an mudze aà Pautifar

¹ Emnde aà Isemayiilu daranda Yusufa aà dem larde aà Misera, ta de velanu ge ura Misera

umele zheraara Pautifar. Zhel ɳanna keni nakawa yaikke, ɳane male aà emnde a ufa sleksu Firawna.

² Amaà ankwa Yaakadada antara Yusufa. Naàzena ni a maganaa ɳane, baaka gavkaara, ankwa aà njaara lanje am hude aà haà aà zanwaara ura Misera.

³ Ba zanwaara keni diyeddiye ganakini ankwa Yaakadada antara ɳane. Yaakadada ankwa aà gaà barka am slera aà Yusufa.

⁴ Adaba una ɳanna, Pautifar hayanhaya Yusufa jipu, a naba vante slera na ni baaka argina dekideki na, a fanem hude aà haara antara naàzena am rezegaara bademme am erva ge Yusufa.

⁵ Fantau am sarte ɳanna Pautifar a fanem haara, an naàzena am rezegaara bademme am erva ge Yusufa na waà, Yaakadada garge barka an tsaka ire ga haà zhel Misera ɳanna adaba barka Yusufa. Barka aà Yaakadada waà, shansha zhel ɳanna aà setarge naàzena am ervaara bademme, arge una am mba antara una an fe keni bademme.

⁶ Adaba una ɳanna, Pautifar a fanem naàzu am rezegaara bademme am erva ge Yusufa, ɳane sey aà zhara ba una aà fana aà dem mbuwaara palle.

Yusufa ɳanna maa, dawale, garlaka zlabé adaliye, an zariyire keni baaka arge ɳane.

⁷ Haraare cekwaangudi waà, damda ice aà mukse aà edda haà am Yusufa. A ba ɳane aà elvan ge Yusufa : Sawa ɳa zlava kerde seke tara zhele an mukse.

⁸ Amaà kwalefkwale Yusufa, a ba ñane aà elvan ge mukse aà zanwaara: Una aà tsa gevka dekideki. Zanwaaruwa a fiyem haara bademme am erva, ñane sey aà zhara ba una aà fana aà dem mbuwaara palle, bademme a naàzena am rezegaara aà ba am ervaaruwa,

⁹ ura aà jiyuje am hude aà haà na keni baaka, hakuma bademme aà ba am ervaaruwa, aàbi baaka naàzu a piyitaa zanwaaruwa am hude aà ha na ddekideki maàki ekka ka, adaba ka muksaara? Yaà magana estara haypa saksage na an Dadaamiya?

¹⁰ Amaà mukse na yanka ndahan elva a maàme ddekideki ge Yusufa, una ba kelaazare kwalarkwale Yusufa ge zlava antara ñane seke tara zhele an mukse na, ba ge nja aàzeñaaara keni.

¹¹ Vacite umele maa, damda Yusufa am hude aà haà, emnde a haà keni ba ura palle, ta baaka dekideki.

¹² Mukse na a naba eksevaa Yusufa ate zane, a ba ñane aà elvan ge ñane: Sey kaà zlaviyuzlave. Yusufa a naba yanaa zane ñanna am erva, a zhagadaa iraara aàsegashe.

¹³ A ezhzhara mukse na Yusufa a yanaa zane am erva, zhagadaazhagade iraara waà,

¹⁴ a naba detaa emnde a haà, a ba ñane aà elvan ge itare: Zharauzhara palasa na aà magina eddemiya na. A naba saa zhel emnde aà Ibrahiima na aà sem hude aà haà, naàwa a se diyar ge iya sey ba ña nja kerde aàbina, hula ge iya aà ba an ndzedà lauktu a yihe.

¹⁵ AÀ ezhzhara ya kante kwara, yaà hula aà

ba an ndzedfa waà, a naba zhagadaa iraara aàdegashe, naàwa a yaa zanaara aà puwa aàtevege iya.

¹⁶ A naba shebanve zane aà Yusufa na, saasa eddetare, a se marananhe.

¹⁷ A tsakanse elva ñanna, a ba ñane: Naàwa nave, zhel emnde aà Ibrahiima na ka sajerta ka na a naba se diyar ge iya a se nyamalinyamala.

¹⁸ Ya naba kante kwara ya, ya fu hula, lauktu a zhagadaa iraara aàdegashe, naàwa a yaa zanaara aàtevege iya.

¹⁹ Zanwe aà Yusufa ba a cенaa elva ñanna am mbuwe aà muksaara geni a nyamalinyamala na waà, a naba mberte ge ervaunđaara waà, ba seke kara ndza.

²⁰ A naba eksevaa Yusufa, a elbyanme am dañgay, baira ta de ñgwedana aà ba am tate na ni taà an ñgwada dañgayaha aà slekse aàtekwa na. Daaci a njaara Yusufa am dañgay.

²¹ A ba am dañgay ñanna keni ankwa Yaakadada antara Yusufa. A maganaa ñgurna, male aà dañgay ñanna de hayanhaya Yusufa jipu.

²² Ñane keni a de fanem dañgayaha umele bademme am erva ge Yusufa. Sleraha na ta magana am dañgay na bademme aà ba am ervaara.

²³ Baaka lambaara ñekidéki ge male aà dañgay ate slera na a fanem am erva ge Yusufa na. Afaba ankwa Yaakadada antara ñane, slera na ankwa aà magana ñane bademme an barka.

40

*Yusufa aŋkwa aà palatera mana aà
shenahaatare ge dàŋgayaha*

¹ Haraare cekwaanġudi am iga aà labare ḷanna maa, male aà emnde a magana naàza sha antara male aà gyan naàza zaha ge sleksu Firawna, garuge haypa an zanwaatare.

² Jaaja ervaunjde slekse ate emnde a sleraara ḷanna,

³ a naba puwateremhe am dàŋgay. Am dàŋgay ḷanna maa, ta ḷgwadateraa am tate na ni atekwa Yusufa na.

⁴ Daaci male aà dàŋgayaha a puwaterem am erva ge Yusufa, de hararaahare aàhuwa cekwaanġudi.

⁵ An vayiya vacite umele, male aà emnde a maganaa naàze sha antara male aà emnde a gyan naàza za ge slekse sharan-sha shene bukerdaatare aà ba am dàŋgay ḷanna. Shenahaatare ḷanna waà, ma naàza aà waraatare keni aŋkwa manaara.

⁶ Samsa Yusufa aàsezetare an eŋlya waà, aà zharaterzhara ma ware keni baaka higaatare dékideki.

⁷ A ba ḷane aà elvan ge itare: Labara parak-parakeka fekaakure vatena?

⁸ Ta eptsanaa jawapa, a ba itare: An vayiya vatena, ma waraanġere keni shansha shene, amaà baaka ura aàhuna ge palanjera maàna aà shenahaanġere. A ba Yusufa : Estuwa ka, maànaha aà duksa waà, aà ba aàza Dadaamiya, naba ndaawindaha!

⁹ Male aà emnde a maga naàza sha a naba ndahanhe shenaara ge Yusufa, a ba ñane: Am shenaaruwa, ya naa mama aà nafa aà inabauhi aà katafkaaruwa,

¹⁰ ervaha keye atekwa. Ya naa ba yaaya nafa na, a magaa ukbene, kertenj egdzere ndacebaire atekwa, an naha kyanje.

¹¹ Naàza sha duksa aà sleksu Firawna keni aà ba am ervaaruwa, ya tsakevaa egdzar a inabauhi na, ya beca yawaara, ya vante ge slekse.

¹² A ba Yusufa aà elvan ge ñane : Naàwa maana aà shenaanja: ervaha aà nafa aà inabauhi keye na waà, aà mara hare keye.

¹³ Am hare keye, watse aà ndavakndava sleksu Firawna, aà de eptsaka aà dem sleraanja, kaà de vanta ka naàza sha am erva ba seke una ndza na.

¹⁴ Amaà taslaanja viyiyaaka. Maà shakansha hairire waà, yehiteyeha aàkatafke aà slekse magiyanmaga shagerire sisese am bere na.

¹⁵ Adaba aàsawa am haha aà emnde a Ibrahima keni ta siyan aà ba an ndzeda beresse. Naàwa aàhuna keni baaka nazu ya guwaa ya ta ñgudiyaa adaba ñane na.

¹⁶ Male aà emnde a gya naàza za gergere am mba aà slekse cenancena ganakini Yusufa palannaapala maana aà shenaara shagera ge male emnde a maga naàza sha am mba aà sleksu Firawna. A ba ñane aà elvan ge Yusufa : Iya keni naàwa shenaaruwa: Am shenaaruwa waà, yaà an kendayaha gergere keye an nyaña am iraaruwa.

¹⁷ Am kendayaha ñanna waà, am una adetire caikcaike na waà, añkwa naàza zaha aà sleksu

Firawna gergere am hudaara. Amaà ta naba halese ge yiyyaha aà ba am iraaruwa ñanna.

¹⁸ A ba Yusufa aà elvan ge ñane: Naàwa maana aà shenaanja ekka keni: Kendayaha ñanna keye na waà, amaana hare keye.

¹⁹ Am hare keye watse aà dahaka slekse, amaà taà de zlenjelaka ate nafa, taà de zaka ba kuyaha.

²⁰ Am hare ge keyire waà, sleksu Firawna a magaa muñri, a jemaa nakawahaara bademme ge za muñri na. Daaci ta sanaa male aà emnde magana naàza sha antara male aà emnde aà maganaa naàza za gergere na, a tsatsat-eraa aàkatafke aà emnde a maàga sleraara bademme.

²¹ A eptsaa male aà emnde a maganaa naàza sha aà dem sledaara geni aà vanta ñane naàza sha am erva ba seke una werre na.

²² Amaà male aà emnde a maganaa naàza zaha na waà, a naba ndaasse elvaara ate ñane geni a zlenjelarzlenjela. Daada aà ba ate una a ndahanaa Yusufa na kalkale.

²³ Amaà male aà emnde a maganaa naàza sha ge slekse na dzamaaka Yusufa ñekeñeki, a naba viyanaahe.

41

*Yusufa añkwa aà palana maana aà shenaara
ge sleksu Firawna*

¹ Magaamaga yawe buwa am iga a una ñanna waà, Sleksu Firawna a naba shaa shene. Am shenaara ñanna waà, ñane aà tse ate we aà haye,

² a naa ba saresse eslaha vuye, zariyiraatare keni ba ka dhuhe, taà an ñasla zlabe adaliye, taà ankwa àa za masa ate we àa haye na.

³ A ba am haye ñanna, ta sessehe zlabe adaliye ge eslaha umele vuye, emnde ñanna waà, ta shagerkaha ba vayvaya, taà an unþa zlabe adaliye. Ta de tsahe àaza emnde na ta segasha itare zunjwe am haye na.

⁴ Eslaha na ta shagerkaha, taà an unþa zlabe adaliye na, ta naba zu eslaha na ni ta zariyaha, taà an ñasla zlabe adaliye na. Daaci a tsetehe ge Firawna am hare.

⁵ A pu hare adaliye, a naba shaa shene umele ge buwire. Am shenaara ñanna, a naa iraha àa nalkame vuye, an naha shagera, sadafde zlabe adaliye, ate naàzambakara palle.

⁶ AA ba ate nazambakara ñanna, a sesehe ge iraha àa nalkame umele vuye waà, baaka egdzere atekwa shakwatarshakwatate, an ula zlabe adaliye, a welansaa effeya, adaba kwakya effeya àa sawa am gedí.

⁷ Iraha àa nalkame na baaka egdzere atekwa shakwatarshakwatate na ta naba ndandu iraha àa nalkame na an naba shagera, sadafde zlabe àa adaliye na. A tsetehe ge sleksu Firawna am hare waà, mbate ba shene.

⁸ Werawera ekse waà, jaaja eñkale àa sleksu Firawna. A naba dante emnde a maga nam-sulkwaha antara emnde a ilmu na taà am Misera bademme. Daaci a tsakaterse zlalava a shenahaara, amaaà baaka ura a dzegwandzegwa palanna maana àa shenaha ñanna dekideki.

⁹ De cenancena male àa emnde a maganaa

naàza sha ge slekse, a ba ñane àà elvan ge Firawna: Ambarka àà slekse, vatena waà, sey yaà yeheteyeha haypaha na ndza ya maganaa ya na bademme.

¹⁰ Añkwa am sarte umele, ndza jakja ervauñde jipu ate emnde a sleraanja buwa, ate ñere antara male àà emnde magakaa naàza za. Ka naba puwañjeremhe am dañgay, ña za dañgay àà ñere am bere na ni àà ufana ba male àà emnde a ufa dañgayaha ñanna an iraara.

¹¹ Vacite umele an vayiya, ña naba shaa shene ma waraanjere keni. Ma shene àà ware keni an maanaara ba ge iraara.

¹² Ay am dañgay ñanna maa, añkwa ura, zhel emnde àà Ibrahiima, ñane nave àà male àà sawjiyaha àà ufa dañgay ñanna. ña tsakanse shenahaanjere ge ñane, a palajeraa maana-haara bademme, ma waraanjere keni an maana àà shenaara.

¹³ Ba jirire gevge àà ba ate una a palajernaa ñane, dzalevka dëkideki. Afaba naàwa iya, ka naba eptsiyaa àà sem sledaaruwa adaliye ààmbarkaaña, amaà male àà emnde a magakaa naàza za waà, ka ndaase elvaanja, ta zleñelehe.

¹⁴ Daaci a ba sleksu Firawna a sairiyansa Yusufa. Kerten saransese Yusufa am dañgay na. A sehese ire, a barevhe, a tsekweme am nañgyuwe umele a naba deza slekse na.

¹⁵ A ba sleksu Firawna àà elvan ge Yusufa: Ya hare am shene, amaà baaka ura dzegwandzegwa paliya maana àà shenaaruwa ñanna. Ya ce-nancena geni ekka kaà dzegwandzegwa pala maana àà shene maà ndarakndaha zlalavaara.

Ya dñahaka adaba una ñanna.

¹⁶ A ñwanante ge Yusufa, a ba ñane aà elvan ge sleksu Firawna: Iya ka àambarkaaña. À de vakta ba Dadaamiya jawapa na ni kaà hayanhaya na.

¹⁷ Daaci a ba sleksu Firawna aà elvan ge Yusufa: Am shenaaruwa, ba seke yaà ate we aà haye,

¹⁸ ya naa ba eslaha vuye, zariyiraatare ba ka ñuhe, taà an ñasla adaliye, ta segashe am guwa ñanna, taà anjkwa aà za masa ate we aà guwa.

¹⁹ Am iga aà emnde ñanna maa, ta dabateremhe ge eslaha umele vuye, ta segashe aà ba am haye ñanna, ta shagerkaha ñekideki, taà an unja zlabe adaliye. Nananka eslaha shagerkaha seká una ñanna am haha aà Misera bademme.

²⁰ Amaà slaha ñanna shagerkaha na, ta naba zu slaha na ta segashe zuñjwe am guwa, zariyaha, taà an ñasla jipu na vuye bademme.

²¹ Aley, am iga aà ba ta zu emnde na taà an ñasla dakedsar dakedsare ñanna keni, ñekideki kaà tsa banka ni ta zuwa itare. Adaba ba kelaan jaatare ñanna ta shagerkaha na, taà an unja zlabe adaliye na. Am iga aà una ñanna, tsanetse am hare.

²² Ya shaa shene umele zlabe adaliye, ya naa iraha aà nalkame vuye, an naha shagera, sadaddse zlabe adaliye ate nazambakara palle.

²³ A ba ate nazambakara ñanna, a naba sesehe ge iraha aà nalkame umele vuye waà, baaka egdzere atekwa sakwatarsakwatare ba dey, an ula zlabe adaliye, a welansa effeya, adaba

kwakya effeya àà sawa am gedfi.

24 Iraha àà nalkame na baaka egdzere aàtekwa na, ta naba ndandu iraha àà nalkame vuye na an naха shagera, sadadde zlabe adaliye na. Ya ndaterhe zlalava àà shenahaaruwa ɳanna ge emnde a maga namsulkwe, amaà baaka ura dzegwandzegwa paliyaa maanaara dékideki.

25 A ɳwanante ge Yusufa, a ba ɳane àà elvan ge sleksu Firawna: Shenahaanja na waà, maanaara ba palle ààmbarkaaanja. Dadaamiya ankwa àà ɳgyekwakaa naàzu watse àà magana ɳane ààkatafke.

26 Eslaha vuye na ta zariyaha, taà an ɳasla zlabe adaliye na waà, amaana yawe vuye, iraha àà nalkame vuye na an naха shagera, sadadde zlabe adaliye na keni ba yawe vuye ɳanna. Shenaha ɳanna ba duksa palle.

27 Eslaha vuye na ta sawa aàkataliya, ta shagerkaha, taà an uñba zlabe adaliye na keni maa, amaana yawe vuye. Iraha àà nalkame vuye na baaka egdzere atekwa, dékideki, mele keni an ula zlabe adaliye, a welansaa effeya na a sawa am gedfi na keni maa, ba yawe vuye ɳanna zlabe adaliye. Watse ankwa waya am yawe vuye.

28 Daaci ba seke una ya ndakndaha na ààmbarkaaanja waà, Dadaamiya ankwa àà ndak nazena watse àà magana ɳane aàkatafke.

29 Am ivaha vuye na àà de sawa na waà, watse baaka zlakta àà naàza za am haha àà Misera bademme.

30 Amaà am iga àà una ɳanna waà, àà de sawa waya yaikke àà sem larde àà Misera bademme, una ɳanna keni yawe vuye zlabe adaliye. Watse

emnde taà de zlanaazle ndzedà aà larde.

³¹ Ivaha na ndza ßaaka zlakta aà naàza za am huðaara na taà de viyanaaviya emnde bademme. Adaba waya ñanna watse zlazlada jipu.

³² Elva aà shenahaanja ñanna, buwa aà ba àatekwa àatekwa na maa, amaana: Dadaamiya njantenja aàzenjaara, watse a shekwaaka mazlaara.

³³ Ambarkaaña, naàzena kaà magana ka kina waà, naba tatayevaatataya ura, vanteva hakuma ate larde aà Misera bademme, amaà waà sey edda aà enjkale, anjkwa ilmu aàzenjaara na.

³⁴ Farfe zlabe adaliye ge kezlakula aà emnde a ufa larde, taà de jahana itare naàza za am larde a Misera bademme. Am duksa ilyebe, itare taà de eksa palle. Taà de magan ba estuwa am yawe vuye na ni watse anjkwa naàza za na.

³⁵ A jaranmejahe naàza sa am hude aà Misera bademme am iyaha na watse anjkwa naàza za am huðaara na. Amaà waà, an hakuma na kaà de vaterta ka. A jaranmejahe naàza za am eksaha bademme, watse taà ñàa emnde an ñane, a faranufe hyema ba ñgaa.

³⁶ Daaci watse anjkwa naàza za am larde aà Misera ge zana am waya aà iva vuye na. Daaci estuwa, waya ñanna aà de zlanaaka ndzedà aà larde bademme.

A gevaa estuwa Yusufa waziri am Misera

³⁷ Elva ñanna hayanhaya Firawna antara emndaara bademme.

³⁸ A ba Firawna aà elvan ge emndaara: Maà de sha ware mazlaara seke dawale na nawa ñane

na, ura aŋkwa Shedekwe aà Dadaamiya antara ɻane?

³⁹ Daaci a ba ɻane aà elvan ge Yusufa: Tsante aà ba am sarte na ni Dadaamiya a kwarakse duksaha ɻanna waà, ba ka ɻanna. ɻaà shanka edda aà eŋkale umele an ilmu seke ekka.

⁴⁰ Ka eddaara ba ka. Hude aà haaruwa antara lardaaruwa bademme aà ba am ervaanja kina. Sey taà daba ba nazena ka ndaasa ka. baaka ura umele arge ekka ɔekideki, yaà jakuwa aà ba an kurshi aà sleksire palle.

⁴¹ A fanarhe zlabe adaliye, a ba ɻane aà elvan ge Yusufa: Kwaye vanakteva hakuma ate larde aà Misera bademme.

⁴² Daaci a naba sedaa jaðe ate ervaara, a fante ate erva ge Yusufa, a tsekwanme am zane lefedfire ba ka duhe, a ɻugdanem naberasla aà dindar am mbiye.

⁴³ Daaci a naba njanme am darkwaara aà tedana belsa. Darkwa ɻanna waà, naàza aà sledaba aà slekse. Daaci hula ge emnde a daba Firawna aà katafke aà Yusufa na, a ba itare am hulaatare: Baraàma, baraàma, baraàma! A vante estuwa Firawna hakuma ge Yusufa am larde aà Misera bademme, ɻane a gev wanziriyaraa.

⁴⁴ A ba ɻane zlabe adaliye aà elvan ge Yusufa: Ma ware eddaara keni, a gejeka seraara, a gejeka vuwaara ɔekideki ge maga duksa am larde a Misera bademme, maàki ndakseka ka elva. Ya ndahanaa ya Firawna una!

⁴⁵ A eptsanante zhera ge Yusufa, a fete zher-aara Jafnat Panaiyak. A eksanante gyaale zher-

aara Asnat, egdze aà Pautifaira, liman am ekse aà Aun. Mazlaara a naba degashe. Yusufa, a jem daba am haha aà Misera bademme.

⁴⁶ Yusufa magaamaga iva kul keye kalkale am sarte na aà dem slera aà ŋgumna aà Misera bademme.

⁴⁷ Am ivaha vuye ŋanna waà, haha magaamaga jipu duksa bademme.

⁴⁸ Yusufa a janme naàza za an tsaka ire am Misera am ivaha vuye ŋanna. A janme naàza za ŋanna am eksaha gergere kwakya. Ekse na maà fafa Yusufa geni aà jaha naàza za am huſaara, emnde a makwata na taà herda am kwara ŋanna taà jaha naàza za na aàdehuwa bademme.

⁴⁹ Daaci Yusufa a jemaa naàza za baaka zlaktaara, ba seke shili na am guwa na. yaranye ba dekideki tataya kezlakulaara, adaba aà kezlateka kwakya jipu.

⁵⁰ Lauktu ni aà sawa waya ŋanna waà, Yusufa yaya egdzara buwa, egdzar zaala. A yanaa an Asnat egdze aà Pautifaira liman am Aun.

⁵¹ Yusufa a fete zhera aà egdzaara ge zunjñwire: Manasa. Adsaba a bantsa ŋane: Dadaamiya viyinaaviya zladshaaruwa bademme antara tega na ta naba teganeraahé antara haà edderwa na.

⁵² Egdzaara ge buwire, a fete zheraa: Afrayim. Adsaba a bantsa ŋane zlabé adaliye: Dadaamiya a vite ya am larde na ni a siyaa palasa aà sem hudaara.

⁵³ Daaci emnde ta magaa yawe vuye am emtakire am haha aà Misera bademme mazlaara a naba zluhe ge emtakire ŋanna.

⁵⁴ Am iga aà una ɳanna maa, a de semhe ge waya yaikke waà, yawe vuye emnde taà aà ba am waya ɳanna ba seke una a ndahaanaa Yusufa na. Waya maganaamaga hukumaara am duniya bademme, amaà am Misera waà, aŋkwa naàza za.

⁵⁵ Am sarte na ɳateranja waya emnde am larde aà Misera, ta daa kyuwaatare aà deza Firawna. Amaà a ba ɳane aà elvan ge itare: Zlauzlaala aà deza Yusufa, magaumaga nazena a fakurara ɳane bademme.

⁵⁶ Amjetaaveje larde bademme baaka tata na ni baaka waya am huɗaara, Yusufa a naba werante magazaŋaha, a fantau ge velateru naàza za ge emnde a Misera bademme, adaba waya ɳanna jauje ge ndzeda aà emnde.

⁵⁷ Gevge waà, taà aŋkwa aà sawa, emnde aà sawa am lardaha gergere kwakya, taà se shekwa hiya aàza Yusufa am larde a Misera. Adaba waya ɳanna aŋkwa aà magatera palasa jipu ge emnde ma am lardara keni.

42

Egdzar mamahanyaara ge Yusufa ta se shekwa hiya am Misera

¹ Daaci cenancena Yakubu ganakini aŋkwa naàza za am larde aà Misera. A ba ɳane aà elvan ge egdzaraara : Labara kwaà ge ya aàzharava aà dem ice am ice, aàzara paydaara?

² Nawa ya cenancena ganakini aŋkwa naàza za am larde a Misera waà, daumbare de shek-wawamiyepshekwe, a cebamika waya ba dey.

³ Daaci daredde egdzar mamahañaara ge Yusufa, ta kelaawa, taà de shekwa naàza za am larde a Misera na.

⁴ Amaà Bainjamaiŋ pale aà egdzar mama-hañaara ge Yusufa ɳanna waà, belaterteka eddetare, adaba a bantsa ɳane: A de shanka lamare umele aàhuwa.

⁵ A sawa estuwa, lauktu ta sawhe ge egdzara aà Iserayiila antara emnde a Kanaana umele ge se shekwa naàza za am Misera, adaba aŋkwa waya am Kanaana.

⁶ Ay, am Misera na, hakuma bademme aà ba am erva aà Yusufa. AÀ velaterwa ba ɳane naàza za ɳanna ma ge emnde a lardara keni. Saremsa egdzar mamahañaara aà se katafkaara, ta naba kezlan ugje wafkaatare ba teppe ate haha.

⁷ A zharateraahe waà, a naba diyatereddiye, amaà waà, mbedateruka geni ɳane egdze a emmetare. A naba marateraa yaikkire, a ba ɳane aà elvan ge itare aà valaha: Kwa sawa ame kure? Ta eptsanaa jawapa emnde na, a ba itare: ɳa sawa am Kanaana, ɳa se shekwa naàza za.

⁸ Yusufa diyeddiye egdzar mamahañaara, amaà itare waà, diyarseka Yusufa dekideki.

⁹ Daaci Yusufa a naba yehete shenaha na ndza a shanaa ɳane aà dete itare na, a ba ɳane aà elvan ge itare: Baira ñeme kure kwa kelaadaha ta belakura an bela, kwa se zhara larde, kwaà kata dise tate na ni baaka payða aà emnde atekwa na.

¹⁰ Ta eptsanaa jawapa, a ba itare: Estuweka àambarkaaŋa. Naàvahaña ta se shekwa ba naàza za.

11 A ba itare zlabe adaliye: ɳere bademme ɳa ba egdzara aà zhel palle, ɳa emnde a jirire, ɳa kelaadaha ka dekideki.

12 A ba Yusufa aà elvan ge itare: Eksanarka ya elvaakure na dekideki, kwa se zhara ba larde, kwa kata dise tate na tsafitsafe na.

13 Ta ɳwanante, a ba itare: Ba jirire, ɳere ɳa ba egdzara aà zhel palle am Kanaana aàmbarkaaanja. ɳa navahaanja ndza ɳa kelaawa ju buwa ate eddenjere, gaajiyaanjere waà, aŋkwa am mba antara eddenjere, amaà pallaanjere waà, ɳane a keda werre.

14 A ba Yusufa aà elvan ge itare: Aàbi ya ndakurndaha ya, kure waà, baaka shaigaara dekideki ta belakura aà ba an bela, kwa se zhara ba larde.

15 Ba maàki kwa kelaadaha ka tsawe waà, mi ezhzhara kwa: Yaà zakuru ba wadsa an shifa aà sleksu Firawna, kure kwaà deska aàhuna dekideki maà samka gaajiyaakure na.

16 A ezlzlala pallaakure emnde umele waà, sey kwaà demda am bere aàhuna, yaà zhara, tara kwa emnde a jirire an kwa emnde a fida keni. Ay ka waà, kwaye Firawna an shifaara maàki kwa kelaadaha ka.

17 A naba puwateremhe am dañgay bademmaatare, hare keye taà am bere na.

18 Am hare ge keyire ɳanna waà, a ba Yusufa aà elvan ge itare: Iya keni aà wiwa lyawa atuge Dadaamiya. Maà wayakurwaya an shifaakure waà, naàwa nazu kwa de magana kure:

19 Maàki ba kwa emnde a jirire waà, yawanya pallaakure am dañgay aàhuna, amaà kure em-

nde umele waà, dawanda naàza za aà dem mba, adaba anjkwa waya am mbaakure.

²⁰ Ama waà, sey kwaà siya gaajiyaakure na kwa yanaa am mba na, geni yaà diyeddiye jiriraakure, a kedeka shifaakure keni. Daaci ta naba ekserhe.

²¹ Am dagavaatare waà, ta fantau ge tsaka elva, a ba itare: Una waà, baaka shaigaara dekideki aà jañera ba haypa yaikke na ña guwaa an egdze a emmemiya na. Adaba ña nanna palasa na a maganaa ñane, a ñalajeru zevarzire, amaà zañeranvaareka dekideki. Daaci kwaye palasa ñanna a eptsamiyar ge miya vatena.

²² A ba Rubain aà elvan ge itare : Aàbi ndza ya ndakundaha a ba iya magauka jeba haypa saksage na an egdzere, amaà cenakurka. Kwaye Dadaamiya anjkwa aà ndavamiyu uzhaara vatena.

²³ Itare diyarka dekideki ganakini anjkwa aà cenancena Yusufa elva na taà anjkwa aà tsakana itare na, adaba anjkwa turjuman am dagavaatare.

²⁴ A eptsaterve iga Yusufa, a zlalehe aàzetare waà, a de kyuwa. Am igaara, a naba eptsaa aàsezetare, a se mbedateru elvaara, a eksevaa pallaatare zheraara Simaun, a naba puwete zawa ate ñane aà ba ate icaatare, a beleme am dançay.

²⁵ A naba ndaase elvaara Yusufa, geni a varaterteva naàza za am kayawahaatare, a puwaraterempuwa antara shunjuwahaatare am kayawahaatare, a varaterteva antara kazlanja aà waya ge maga shulaatare an ñane. Ta

magateraa una ɳanna bademme.

26 Mazlaara egdzar mamahaŋaara ta puwete kazlaŋaatare ate iga aà ezzeŋwahaatare, ba ezlzlalaatare.

27 Magaamaga vayiya de tsekwartsekwa am tate umele maa, pallaatare a pelaa kayawaara, aà kata vante naàza za ge ezzeŋwaara waà, a beya shunju aà nalkame na aà ba ate waara.

28 A ba ɳane aà elvan ge egdzar mamahaŋaara : Shunju aà eptsarinaptsa nazaaruwa, nawa ɳane ya beyanaa ate we aà kayawa. Maà a de ɳezlaa ge ervaŋdaatare waà, palle a nazu ta ndahana itare baaka. A ba itare: Aàzara kena naàzena aŋkwa aà magamita Dadaamiya na?

29 Saraasa am lardaatare am Kanaana, ta tsakanse nazena a shatersha na bademme ge eddetare Yakubu.

30 A ba itare taà elvan ge eddetare: Edda aà larde ɳanna banjeranka elva a hairire ɔekideki. A bantsa ɳane ta ɓelaŋera an bela ɳa kelaadaha, ɳa de zhara larde.

31 A ba ɳere ɳaà elvan ge ɳane : ɳere ɳa kelaadaha ka, ɳa ba emnde a jirire.

32 Ndza ɳa kelaawa ju buwa ate eddeŋere, pallaŋere kedakeda, amaà gaajiyaŋere waà, aŋkwa am mba antara eddeŋere am Kanaana.

33 Amaà a ba zhel ɳanna aà elvan ge ɳere: Naàwa nazena ya de diyeddiye aàtekwa tara kwa emnde a jirire an kwa emnde a fida keni: yawanya pallaakure aàzerwa aàhuna, emnde umelaakure waà, a daranda jahwana aà dem mba, adaba aŋkwa waya am mbaakure.

³⁴ Zlauzlala aà daà, amaà sawiyansa kudere kure na kwa yanaa am mba na. Yaà de diyeddiye aà ba ate una ñanna geni kwa emnde a jirire. Am iga a una ñanna, yaà de belakura egdze a emmekure na aàzerwa na, kwaà tsakalaakure am lardaaruwa ba seke una kwaà katana kure.

³⁵ Ta tsekwaayawahaataare ate iga aà ezzenjwaha waà, ta ber shunjuwahaataare bademme am kayawaha na. Itare, eddetare, bademme ta nanna shunjuwaha na. Bademmaataare ñateranja lyawa.

³⁶ Ba wera waara ge Yakubu eddetare, a ba ñane aà elvan ge itare : Aàzara kwa! Bademme kwaà kediyakada egdzara! Yusufa keni baaka, nawa Simaun keni saaka zlabe adaliye, kwaà kata daà Bainjamain adaliye? Una waà, zlazlada ba ge iya.

³⁷ A ba Ruubain aà elvan ge eddetare: Fiyemfa Bainjamain am erva ge iya. Ba maàki sanakanaaka waà, kwaye egdzaraaruwa buwa, cebateraceba am kelaara.

³⁸ Amaà a ba Yakubu: dekideki aà dabakurka egdzaaruwa mazlaara, adaba diyandiya baaka egdze a emmenjaara an shifa. Yaà zhara ba ñane ñanna mazlaara, maà de shansha lamare umele zlabe adaliye ate barama a shula waà, ya emgyegwe a zhele seke una telle ire, aà zliyaka ervaunjde aà ba aà da faya emtu?

43

Ta dan estuwa Bainjamain á de katafke á Yusufa

¹ Waya ankwa á far he maga hakuma-aara am haha á Kanaana.

² Emnde á Yakubu zlaranaazle nalkame na ta de sana am Misera na catte. A ba eddetare: Sey ba kwá eptsá á dem Misera na, de shek-wawamiyepshekwe naza za cekwa.

³ A ba Yahuuda: Estuweka Edda. Zhel njanna a ndanjerndaha ba parakke, a ba njane: A puwanteka ice-aaruwa ate kure áhuna mazle-aara, máki sakuriyanka egdze a emmekure na kwa yanaa am mba na.

⁴ Daaci máki ká yanya egdze a emmenjere na ázlala antara nere wá, njá de shekwa naza za na adaliye.

⁵ Amá má ká ñeleka egdze a emmenjere ge zlala antara ñere wá, njá gejeka sera á ñere mazle-aara. Adaba a ndahajera an shebekha zhel njanna, amá ba parakke. A ba njane, a puwameka ice-aaruwa ate kure mazle-aara má sakurka antara egdze a emmekure na am mba na.

⁶ A be Iserayiila á elvan ge itare: Labara ñemme kwa magite jeba una, há ni kwa naba banan ge zhel njanna ganakini aŋkwa egdze a emmekure umele am mba na?

⁷ Ta eptsanaa jawapa, a ba itare: A ndavanjerwa njane elva-aha gergere ate ñere antara jeba á ñere. A ba njane á elvan ge ñere: Aŋkwahe eddekure an shifa? Aŋkwahe egdze a emmekure umele am iga? Daaci ñere keni ña vante ba jawapa-aha á ndava-aha-aara. Tamajerka ñekefeki watse á banjera sawansa egdze a emmekure njanna.

8 A ba Yahuuda á elvan ge eddetare Iserayiila: Belitebela egdze ḥanna ge iya, ḥá tse kerde, ḥázlala kerde, máki ekka an ire á ḥa antara ḥere ira egghe-aha á ḥa mi kata ḥna an shifa adaliye.

9 Eksanaarekse ya shafa á egdze qanna ate ire-aaruwa. Má sanaaka an ḥane, se fanakemka am erva wá, a gevge haypa saksage ya guwa ya an ka.

10 Sane kwakya mi kedanaamiya. Ma andze kedaminaaka sarte wá, baaka shaige-aara ma ser buwa keni ma sajeraasa kina.

11 A ba eddetare Iserayiila á elvan ge itare: Máki ba estuwa wá, shagera. Dawananda kashi-aha á larde á miya ge zhel ḥanna, jawanmejahe kazlaŋa shagera shagera na baaka argina dekideki am larde á miya na: egdze a kajiji antara navawe-aha na á se emtake na antara dagwala á naza se antara naza se yawe yawe-aara antara nama ira egdzar nafa emtake emtake na an ula shagera na, dawananda.

12 Iyau, viyawanaaka shunju-aha na kwa beranaa am kayawa-aha á kure na. Una ḥanna a viyaterare á ba an viya. eksawantekse shunju umele keni am erva.

13 Naba eksawanteksa egdze a emmekure, eptsauptsá ádeza zhel ḥanna.

14 Dadaamiya na slekse ba ḥane palle na, an sleksire-aara á de magana ba ḥane slera-aara am ervaunje á zhel ḥanna, lauktu á de zakurvara ḥane, á de puwakura egdzara mama-aha a kure, tara Bainjamain antara Simaun na kwa yanaa áhuwa na, naza-aaruwa ge iya wá, ba dey. Má banba ḥane a jaruka egdzara ázeŋa, ba tá juka

ηanna.

¹⁵ Daaci egdzara á Yukubu ta janme kazlanya-aha na, ta eksetaa shunju an saga antara egdze e emmetare Bainjamainj, ta zlala an ηane á dem Misera, ta de katafke á Yusufa.

¹⁶ Yusufa ba a puweîe ice ate Balnjamainj am dagave á egdzara mama-aha-ηara umele wá, á ba ηane á elvan ge male á emnde a slera-aara: Daterda emnde na á dem bere, de vaterteva sledé, eksevaksa dabba palle ganvege naza d'ale, magawanaamaga naza za an saga, watse emnde tá za dafa ázerwa an vacatire.

¹⁷ Ane, a be zhel na, a daa emnde na suuwe á dem mba á Yusufa, a de vaterte sledé, a magaa nazena a bannaa Yusufa na bademme.

¹⁸ Amá am sente na tá datera á dem mba á Yusufa na wá, bademme damda lyawa am vuwâ-aatare. Adsaba ta bamsa itare : Tá de damiya á dem bere adsaba shunju na mi beranaa miya am kayawa-aha na. Tá de damiyere an ja am here, tá de magamiya palasa antara ba ezzenwa-aha á miya keni, watse baaka ura á sesse, tá de gamivege nave-aha-aatare vatena.

¹⁹ Adsaba una ηanna, ta naba mbedanu elva-aatare ge male á slera á Yusufa na ate we á wakyiya,

²⁰ a ba itare tá elvan ge ηane: Aŋkwa elva á nere ámbarka á ηa. Nere na wá, werre keni ndza ηa sawa, ηa se shekwa naza za á ba áhuna.

²¹ Am eptsá á ηere á dá wá, ηa de tsekwaam am ekse umele ganjerarga vayiya wá, ma ware á ηere keni a beye shunju ate we á kayawa-aara, ba kelaa á shunju á nalkame ηanna bademme.

Shun̄gu ḥanna aŋkwa saŋeransa ba ḥere an sera á ḥere.

²² Una ḥá shekwa naza za umele an ḥane keni aŋkwa bademme. Una ḥanna najipu, ma a puwaŋermaa ware shun̄gu ḥanna am kayawa-aha á ḥere keni diyanerka.

²³ Male na a eptsateraa jawapa, a ba ḥane á elvan ge itare: A wakurka lyawa cekideki, una ḥanna slera á Dadaamiya á kure. Dadaamiya á eddekure. A puwakurmaa ba ḥane nalmane ḥanna am kayawa-aha á kure. Shun̄gu-aha á kure ndza samsa á sem erva-aaruwa. Daaci a sanse Simaun ásezetare,

²⁴ a daterhe á dem hude á há á Yusufa, a sateraa yawe ge bara sera-aha-aatare, a vaterte masa ge ezzeŋwa-aha-aatare.

²⁵ Itare ta tsatsaa kazlaŋa na ta sanaa kashi-aara ge Yusufa na, daaci tá aŋkwa ufa sa-aara an vacitire, adaba ta cennaa watse tá za dafa antara ḥane.

²⁶ Saasa Yusufa, ta kezle ugje ákatafke-aara reppe, ta vante kashi á larde-aatare na.

²⁷ Nane keni a ndavateru lapiyire á vuwa-aatare antara lapiyire á eddetare. A ba ḥane á elvan ge itare: Awara emgyegwe a eddekure na ndza kwa ndinda na? A be aŋkwa ḥane? Zlabe á ba an shifa?

²⁸ Ta ḥwanante, a ba itare: Náve à ḥa eddeŋere ba lapilayye, zlabe á ba an shifa. Tá ambera á kezzlan ugje reppe am aha.

²⁹ A zharaterzhara Yusufa, a naa Bainjamain egdze a emmenjara emmetare palle, a ndavateruhe, a ba ḥane: Una gaaji á kure na ndza

kwa biyaa elva-aara na emtu? A ba itare: Ba ḥane. A ba ḥene á elvan ge Bainjamaij: A tsufaktsufa Dadaamiya, egdze-aaruwa.

³⁰ Ba a ndaase una ḥanna wá, antara ba zlala-aara, adsaba aŋkwa á sawa yawe á kyuwa-aara, Zhagade-aara, a de kyuwa am bere-aara, adsaba haraare tegava-aatare antara egdze a emmenjara ḥanna.

³¹ Am iga á una ḥanna, a baraa ice, a naba sessehe, a sherse ice, a ba nane á elvan ge emnde-aara: Wawajerteva naza za.

³² Saranmesa dafa wá, ta vante naza-aara ba ḥane palle, egdzara mama-aha-nara keni tá an ire-aatare, emnde a Misera na ta se za dafa ázenjara na kenl tá an ire-aatare. Adaba emnde a Misera tá zeka dafa átirpalle antara emnde a Ibraiima. Una harem ge itare.

³³ Egdzara mama-aha-ḥara ge Yusufa ta njehé an ḫabava an ḫabava ákatafke-aara. Ta fantau ate makaaji á eddetare, dete gaaji-aatare. Tá maga ba najipu-aara, tá ámbera á ndaha elva an ice am dagave-aatare.

³⁴ Yusufa a sateranhe dafa na ni aŋkwa á zena ḥane á katafke-aara na ge egdzara mama-aha-ḥara. Amá wá, yaikke ba una a vante ga Bainjamaij na arge una a vaterte ge egdzara mama-aha-ḥara umele, naza-aatare na sey ilyebe-aara lauktu á hyephye seke naza á Bainjamaij. Má a de semhe ge higa-aatare bademme wá, ba ka duhe. Ta sharhe zlabé adaliye, a jese an je am ne-aatare.

Kwap á Yusufa ta janaa an lipela

¹ A ba Yusufa á elvan ge male á emnde a maganaa slera: Vaterteva nalkame ge dawale-aha na, a naatenaha kayawa-aha-aatare ba shagera má ba tá dzegwandzewa danada-aara. Shunju-aha-aatare keni fateremfa am kayawa-aha aatare ate we-aara.

² Eksamexsa kwap-aaruwa, kwap na ta janaa an lipela na, fananufe ge we á kayawa á gaaji-aatare na antara shunju na a se shekwa nalkame an ñane bademme. Zhel na a magater-naahe á ba me una a bannaa Yusufa na.

³ Werawera ekse wá, ta naba vaterte baráma a dá ge egdzara á Yakubu, ta da-aatare an ezzenja-aha-aatare.

⁴ Ba degashe-aatare am hude á ekse, zlarvaazlala ba cekwaangudi wá, a ba Yusufa á elvan ge male á emnde a maga slera am hude á ha-aara: Ezzlala watsewatse dabaterdaba emnde na. Máki shakateraasha, bateranba wá, labara tá pela shagerire an shagerkire?

⁵ Naba ndaterndaha, labara kwa ilu kwap á zanwa-aaruwa ta janaa an lipela, á sha duksa keni an ñane, á naha keni á ba an ñane? Maga á kure na wá, mandzawe jipu.

⁶ Zhagade ge male á emnde a slera-aara na, a de shateraahe, a tsakaterse elva ñanna.

⁷ A ba egdzara á Yakubu: Labara zlabé eddaye ká sanse jeba elva na am mbuwe? Ba ser palle keni slarka nave aha á na ñe maga jeba une degiya!

⁸ Nawa shunju na ña de beranea am kayawa-aha á ñere, sajerakansa kwaye am

Kanaana. A sawa estara zlabe na se ila lipela antara dindar am mba á zanwe á ña?

⁹ Kwaye kazlaña á ñere, naba eppakya. Eddawna ka shaa duksa á kure am kazlaña-aara, njeka an shifa dekideki, ñere emnde umele keni gajervege nave-aha á ña.

¹⁰ Shagera, a bá maie na, amá wá, sey ba eddawna má ya ber duksa ñanna am kazlaña-aara una á gev nave-aaruwa. Kure emnde umele wá, á shakuraaka dekideki.

¹¹ Kerten tsekwarnatsekwa kayawa-aha-aatare á dem aha, ma ware keni a werante naza-aara.

¹² Male na a fantau ge pakya kazlaña-aatare, a fantau ate makaaji-aatare dete gaaji. A shaa kwap á zanwe-aara am kazlana á Bainjamainj.

¹³ Ge jaterja emtanjire wá, ta tataa nañgyuwe ate vuwa-aatare bademme. Daaci ta naba eptsá á sem hude á ekse an nalkame na ate iga á ezzenja-aha bademme.

¹⁴ Yahuuda antara egdzara mama-aha-ñara ta se demhe am hude á há á Yusufa, ta se ber nane keni zlabe zlalaaka. Reppe ta kezzlan ugje am aha ákatafke-aara.

¹⁵ A ba Yusufa á elvan ge itare: Slera á kure una ka? Diyaweddiye ganakini iya kwá anjkwa á zharizhara na wá, ya ura an diya. Ya an hakuma ge dise nazena ni a de magava bademme.

¹⁶ A ñwaname ge Yahuuda, a ba ñane á elvan ge ñane: Baaka nazu ñá ndahana ñere ámbarka á ña. Ñá ndaha tara uwe antara uwe? Ña ndaha uwe geni ñá sha jirire an ñane na? Ñere, ña emnde a haypa, a balesaa ba Dadaamiya an ire-aara kaypa á nave-aha á ña. Eddawna ta

ber duksa á ḥa am kazlaña aara na, antara ḥere bademme, ḥa ba nave-aha á ḥa ámbarka á ḥa.

¹⁷ Lálálá, estuweka, a ba Yusufa, ba eddawna ta ber kwap-aaruwa am kazlaña-aara na wá, á gevge ba ḥane nave aaruwa. Amá kure emnde umele wá, á shakuraka, zlauzlala á dá, ádeza eddekure an hairire.

Yahuuda a yan estuwa shifa-aara adaba Bain-jamaiñ

¹⁸ Daaci Yahuuda a naba ganaptehe ge Yusufa, a ba ḥane á elvan ge ḥana: Tasle á ḥa ámbarka á ḥa, nave á ḥa á shansha baráma ge ndakse elva-aara pane emtu? Adaba ekka kwa ba kalkale antara Firawna. Tasle á ḥa, a jan̄ka ervauṇđe.

¹⁹ Ambarka á ḥa ndza ka ndavaterwa ba ka kahe ge nave-aha á ḥa, a ba ka a elvan ge itare: Anjkwahe eddekure, bi egdze a emmekure umele am mba?

²⁰ ḥa eptsakaa jawapa, a ba ḥere anjkwa emgyegwe a eddeñere antara kudereñere a yanaa am emgyegwire, ndza ta buwa ate emmetare amá kedakeda maleñara, a yaa ba ḥane pane, wayaawayaya eddeñara jipu

²¹ Ambarka á ḥa, a ba ka á elvan ge nave-aha á ḥa: Sawiyansa egdze a emmekure ḥanna yá se nanaana an ice-aaruwa.

²² Abi ndza ḥa ndakndaha sera-aara ámbarka á ḥa, geni egdze ḥanna wá, tá pakyaveka an eddeñara. Má de baaka ḥane wá, á dedde shifa am eddeñara.

²³ Amá a ba ka á elvan ge nave-aha á ña:
Máki sakuremka an kuderekure ñanna wá, a
puwanteka ice-aaruwa ate kure áhuna.

²⁴ Dañeraada maa, ña de mbedanu elva á ña
na ge eddenjere ambarka á ña.

²⁵ Á ba eddenjere : Eptsauptsza zlabe adaliye
á dem Misera, de shekwawamiyepshekwe
nalkame cekwaanġgudi.

²⁶ A ba ñere ñá elvan ge eddenjere: Martapa
a ñere he? Máki ñá duwa antara kuderenjere
Bainjamainj wá, una ñá duwa. Adaba máki
dañeranka kuderenjere na wá, ñá dzegwanka de
katafke á zhel ñanna cekideki.

²⁷ A ba nave á ña eddenjere á elvan ge ñere: Ba
kure keni diyakurdiya ya shaa ba egdzara buwa
an mukse-aaruwa.

²⁸ Pane á egdzara ñanna a keda warre. Ya
tamaa a jaa ba naza á kaamba adaba sem
vaatena puwanteka ice-aaruwa at ñane.

²⁹ Kina máki zlalakurzlala zlabe adaliye an
egdze a emmenjara na, máki de shansha zlabe
adaliye lamare umele wá, á de jija ervaunđe á
ba a da faya, adaba ganevge emgyegwe a zhele,
zlauzle ndzedfa-aaruwa.

³⁰ Daci kina na ámbarka á ña wá, yá dzeg-
wanka eptsa ádeza waladi á ña edderwa, má
baaka egdze na am dagave á ñere. Adaba
edderwa wayaawayaya jipu an egdze na, baaka
pakyava-aatare cekideki.

³¹ Máki danjeraada ni nánka egdze na am
dagave á ñare wá, ba lette shifa am ñane. Máki
de gevge estuwa, ba ñere nave-aha na ka emtu
ña ja eddenjere á ba á da faya an ervaunđe,

emgyegwe a zhele telle ire?

³² Ambarka á ḥa, iya wá, yananya ya shifa-aaruwa adaba egdze na. Asawa am mba, a ba iya yá elvan ge edderwa: Máki sanakanaaka egdze na wá, daaci haypa yaikke ya guwaa an ka, haypa saksage ká yiylarka dēkideki.

³³ Adaba una ḥanna, tasle á ḥa, belanaabelia egdze na a zlarzlala á dá antara egdzara mama-aha-aaruwa, Nawa iya givege nave á ḥa am keIa-aara.

³⁴ Yá dá ni, yá yá egdze na am iga? Yá de duwa estara á de katafke á edderwa? A nananka an ice-aaruwa dēkideki palasa na ni á de magana edderwa na.

45

Yusufa á maratera ire-aara ge egdzara mama-aha-nara

¹ Am iga á una ḥanna maa, nja á emnde na ta jantaave ge ḥane na, aley Yusufa dzegwanka ḥa ervaunđe-aara. A kante kwara, a ba ḥane: A daredde emnde bademne á degashe. Ba palle ura jauka ázeñjara am sarte na ni aŋkwa á maratera ire-aara ge egdzara mama-aha-ŋara na.

² Emtsaade wá, a fantau ge kyuwa á ba an ka kwara, haa cенarancena emnde a Misera. Dete ba emnde a há á Firawna keni cенarancena una.

³ Daaci a ba ḥane á elvan ge egdzara mama-aha-ŋara: Degiye una ba iya Yusufa. Zlabe aŋkwa edderwa an shifa? Palle á ura dzegwandzegwa eptsanaa jawapa baaka am egdzara mama-aha-ŋara na. Adaba bademme-aatare tá aŋkwa á gyagya ba seke maagara á katafke-aara.

⁴ A ba njane á elvan ge itare: Gawaptega ásezerwa! Ta ganaptehe. A be njane á elvan ge itare: Ba iya una ya Yusufa, egdze a emmekure na ni kwa naba veluhe á dem Misera na.

⁵ Amá kina wá, a wesheka ire á kure, hyawanaaka lyuwa ge ire á kure geni ña magan ge uwe una. Duksa nanna wá, a siyaa ba Dadaamiya ásehuna zunjwe arge kure, geni yá lyelya shifa á kure.

⁶ Kina magaamaga yawe buwa waya am larde, amá a yaa yawe ilyebe zlabe adaliya baaka herfa, baaka duksa na ni tá de sana emnde á sem mba.

⁷ Dadaamiya a bela iya zunjwe ákatafke á kure á sem larde na wá. ba geni a lyelye shifa á kure, a zluka wulfe á kure ba cekideki am duniya na. Lyakurselye an tsaka ire.

⁸ Duksa palle wá, kwa beliyaa kure ka ase-huna, amá á beliyaa ba Dadaamiya an ire-aara. A give male yaikke an tsaka ire am kwara á Firawna bademme. Há á Firawna antara haha á Misera bademme á ba am erva-aaruwa.

⁹ Kina wá, eptsaweppta watsewatse á dá, de ndawanndaha ge edderwa: a ba egdze á ña Yusufa wá, Dadaamiya givege ura yaikke, haha á Misera bademme á ba am erva-aaruwa, sawa ásezerwa, shekwaaka dekldeki.

¹⁰ Nawa kwá se njá ba herzhe an iya am haha á Gausan antara egdzara á ña antara eggye-aha á ña, kyawe-aha á ña, nawe-aha á ña, badamme a nazena am rezege á ña.

¹¹ Yá se geleka ba iya, adaba zlabe waya a yaa yawe ilyebe. Yá se vakte naza za á ña antara hude á ña bademme antara ba dabba-aha á kure

keni bademme.

¹² A farhe zlabe adaliye, a be ɳane á elvan ge itare: Abi kwá aŋkwa á nanna ba kure keni an ice á kure? Baaka dème seke ekka Bainjamainj. Kina wá, diyakureddiye geni iya Yusufa una yá aŋkwa ndakur elva na.

¹³ Zlauzlala kwa mazIe-aara, de ndawanndaha ge edda ɳgahire na ni ya shanaa iya am haha á Misera bademme na. Tsakawansetseke nazena ni kwa nanaa kure am nja-aaruwa bademme. Sawiyansa irice-aara ásehuna shekwawaaka dekodeki.

¹⁴ Am iga a una ɳanna, takwalle a ɳanem Bainjamaij am uksuwe, bukerde— aatare farantaufe ge kyuwa.

¹⁵ Zlaruzle antara Bainjamainj, a fantau ge ɳanja egdzara mama-aha-ɳara umele á dem uksuwe ma ware-aazare keni, ámbera á kyuwa. Lauktu egdzara mama-aha-ɳara na sharansha ndzeda ge ndaha elva antara ɳane.

¹⁶ Daaci daada Iabare ɳanna á dem hude á há á Firawna, ta aŋkwa á enndaha emnde bademme geni saremmsa egdzara mama-aha-ɳara ge Yusufa, tá aŋkwa am ekse na. Lyavaalya ervaunjde á Firawna elva ɳanna antara nakwa-aha-aara keni bademme.

¹⁷ A dante Yusufa, a ba ɳane á elvan ge ɳane: Ndaterndaha ge egdzara mama-aha a ɳa na wá, a halarantehala nalkame ate iga á ezzenjwa-ana-aatare, a eptsareptsá á dem larde-aamra am Kanaana.

¹⁸ Eptsá-aatare á dem Kanaana wá, ba ge de sa eddetare anlara há-aatare bademme. Asarsawa ásezerwa áhuna. Asarsawa, yá se vaterte sledé

na ni baaka argina dekideki am haha á Misera bademme na, tá se zana itare nampire á haha na, una shagera-aara ba jipu na.

¹⁹ Ndaterndaha zlabe adaliye elva na: Ya ndasaa iya, vanaterteva baráma, geni a halaran-tehala darkwa-aha am Misera áhuna ge sá ñwasha-aha-aatare antara egdzara-aatare ira eddetare am hude-aara, a sarsawa bademme.

²⁰ A waterka kazlaña-aatare dekideki am ice. Asaba tá se ber umele jauje ba ge una ñanna am Misera ahuna.

²¹ Ane, a ba egdzara á Iserayiila, ta eksarhe maga nazena ta ndaternda na.

Yusufa a naba vaterte darkwa-aha á tedana belsa ate una a ndahana Firawna, a vaterte antara naza la na tá maga shula an ñane.

²² Yusufa a vaterte amara zane-aha palpale ge egdzara mama-aha-ñara ge mbadese vuwa an ñane. Amá ge Bainjamaiñ wá, a vante amara gursa dermeke keye, ámasla an zane-aha ilyebe.

²³ Kazlaña na a vaterte, ta danan ge eddejara kenu ge ire aara: a velaanante bidale á ezzeñwa kelaawa ge eddejara, ezzeñwa-aha ñanna bademme tá á ba an duksa ate iga, kazlaña ñgelaama ñgelaama na am Misera na antara úmá ezzeñwa kelaawa tá an naza za ate iga: nalkame, depaiñ antara jeba a naza za-aha umele gergere ge shula á eddañara má watse á kezzla na.

²⁴ Am iga a una ñanna, a vaterte baráma a dá ge egdzara mama-aha-ñara. Amá a facer magiya, a ba ñane á elvan ge itare: Dagalauka degiya ate baráma!

²⁵ Daaci ba tse-aatare ge egdzara á Yakubu am Misera na, ta da-aatare ádeza eddetare am !arde á Kanaana.

²⁶ Ba daada-aatare wá, a ba itare tá elvan ge eddetare: Ankwa Yusufa á ba an shifa-aara. Baira male yaikke ba ñane am larde a Misera bademme. Amá ba seke tá ndaha elva keni diyaaka eddetare na, adaba fetarka an itare.

²⁷ Egdzara-aara na ta tsakanse eiva-aha á Yusufa bademme, a nanhe an ice-aara darkwa-aha na á tedana belsa, a belanaa Yusufa ge da ñane am hude-aara na, lauktu a fetuwa am una ñanna maga slera am eddetare.

²⁸ A naba kame kwara Iserayiila, a ba ñane: Hyaahyawa! Fawarka elva umele mazle-aara, an shifa Yusufa-aaruwa. Sey yá duwa, yá de puwetepuwe ice-aawwa ate nane lauktu yá emfsa.

46

A kezlese estuwa Yakubu antara emnde-aara bademme á dem Misera

¹ A naba kezzla Iserayiila an nazena am rezega-aara bademme. De tsekwaatsekwa am ekse á Birsaba maa, a vante sadake á dabba ge Dadaamiya á eddenjara Isiyaaku.

² Dadaamiya a naba ndahan elva an vayiya nanna am shene. A naba eddaha: Yakubu, Yakubu. A ñutehe: Na am á bina.

³ A be Dadaamuya á elvan ge ñane: Ba iya Dadaamiya, Dadaamiya na a dabanaa eddeña na. A wanja lyawa dëkideki ge dem Misera. Adaba yá de yáterteya emnde á ña áhuwa, tá de gev nalga yaikke.

⁴ Yá daka ba iya an ire-aaruwa á dem Misera, watse yá saterasa zlabe adaliye emnde á ña á sem tata na. Má watse zlauzle hairire á ña maa, á de hedakanuwa Yusufa an erva-aara ice á ña.

⁵ Daaci a naba tsa Yakubu am Birsaba, Iserayiila keni ba ñane. Egdzara-aara ta eksame ñane antara egdzara-aatare antara ñwasha-aha-aatare, ta halateraa am darkwa-aha na á tedana belsa a vatteraa Firawna ge datera am hude-aara na.

⁶ A naba kezzla Yakubu antara emnde-aara bademme á dem Misera. Dabba-aha-aatare antara nalmane-aatare umele na ta ganaa am haha á Kanaana bademme.

⁷ A kezlese estuwa Yakubu á dem Misera antara emnde-aara bademme, egdzara-aara zaala antara ñwasha Ira eggyle-aha-ñjara bademme.

⁸ Nawa zhera á egdzara á Iserayiila na ta sem Misera, amaana Yakubu an egdzara-aara: Egdze a walire á Yakubu wá, Ruubain.

⁹ Nawa egdzara á Ruubain: Hanauk, Fallu, Haisrunu ira Karmi.

¹⁰ Nawa Simaun amara egdzara-aara : Yainuyail, Yamain, Auhada, Yakin. Jaukar ira Sawulu. Sawulu wá, a yanaa an egdze á emnde a Kanaana.

¹¹ Nawa una Laiwi antara egdzara-aara: Gairsaun, Kahat ira Mairari.

¹² Nawa una Yahuuda antara egdzara-aara: tara Air antara Aunan antara Saila amara Farais ira Jara. Amá tara Air antara Aunan wá, ta matsaa am haha á Kanaana. Farais ñane ndza an egdzara buwa, tara Haisruna an Hamul.

¹³ Nawa una Isakar antara egdzara-aara: Taula, Puwa, Yauba ira Simraun.

¹⁴ Nawa Jabulaun amara egdzara-aara: Sairait antara Ailaun ira Yaklaiyail.

¹⁵ Kwaye ḥane egdzara á Yakubu na a yanaa an Lee'a am Paddan-Aram. Ankwa zlabe egdze a emmetare mukse, zhera-aara Dina. Emnde á Yakubu na a yateraa an Lee'a bademme, a magaa kulkeye ju keye.

¹⁶ Nawa emnde na keni tara Gada antara egdzara-aara: Tara Jaiflyaun antara Haggi amara Suni antara Aisbaun antara Airi amara Araudi ira Araih.

¹⁷ Nawa Asair amara egdzara-aara: Yimna, Yisuwa, Yisuwi, Bairiya ira Sairak egdze a emmetare mukse. Iyau, Bairiya a ye Baibair antara Malkiyail.

¹⁸ Kwaya ḥane egdzara á Yakubu na a yanaa an Jilpa, kwatera na a vantaan Laban ge egdze-aara Lee'a. itare keni ta kelaawa ju uŋkwahe.

¹⁹ Rahiilu mukse á Yakubu, ḥane keni a yayan egdzara buwa, tara Yusufa antara Bainjamainj.

²⁰ Yusufa a ye tara Manasa amara Afrayim. A yateraa am haha á Misera, an mukse-aara Asnat, egdze á Pautifaira liman am Aun.

²¹ Nawa una keni Bainjamainj antara egdzara-aara: Baila, Baikair, Asbail, Gaira, Na'aman, Aiki, Raus, Muppim ira Arda.

²² Kwaya ḥane egdzara á Yakubu na a yanaa an Rahiilu, ta kelaawa ju ufade.

²³ Tara Dan, tá an egdzeaara Husim.

²⁴ Nawa Naiftalim antara egdzara-aara: Yak-sayail antara Yajair ira Silaim.

²⁵ Kwaye ɳane egdzara á Yakubu na a yanaa an Bilha, kwatera na a vantaan Laban ge egdze-aara Rahiilu, ta vuye.

²⁶ Emnde á Yakubu na ta sem Misera bademme, ta kul uŋkwahe ju uŋkwahe, baaka ɳwasha-aha á egdzara-aara am hude-aara.

²⁷ Iyau, antara egdzara á Yusufa buwa na a de yateraa am Misera na maa, emnde á Yakubu bademme ta magaa kul vuye am haha á Misera.

²⁸ Am sarte na zlabe tá duwa maa, Yakubu a naba bela Yahuuda ákatafke-aara, a belanaa ádeza Yusufa geni a se yainuye am kwara á Gausan. De tsekwaatsekwa Yakubu am tate ɳanna antara emnde-aara bademme.

²⁹ Yusufa keni a naba duhe á de yainu ge eddenjara am Gausan na, an darkwa-aara á tedana belsa. Má a de puwete ice ate eddenjara wá, ázarekwa! Takwalle a takwalem eddenjara na am uksuwe, á kyuwa an yawe á kyuwa na wá, ba ka cuhe, haa a shekwaah.

³⁰ Ba wera we-aara ge Iserayiila, a ba ɳane á elvan ge Yusufa: Kina wá, ma emtsanemtsa keni ba zlauzle mazle-aara, adaba zlabe ká aŋkwa an shifa, ya nakna an ice-aaruwa.

³¹ Am iga á una ɳanna bademme maa, a ba Yusufa á elvan ge egdzara mama-aha-ɳara antara hude á há á eddeŋara, a ba ɳane á elvan ge itare bademme-aataare: Kina wá, ýa de mbedanumbede ge Firawna, a ba iya á elvan ge ɳane: Egdzara mama-aha-aaruwa antara hude á há á edderwa na ndza tá am haha á Kanaana na bademme saremsa ásezerwa.

³² Ýa de ndanndaha antara slera á kure bademme, geni kwa emnde a gela dabba-aha,

sakuremsa antara dabba-aha á kure bademme, nave-aha, kyawe-aha, essla-aha antara nalmane á kure umele, sakuremsa an kazlaŋá á kure bademme.

³³ Máki a dakurdaha Firawna. a ndavakuruhe, ázara slera á kure wá,

³⁴ bawanamba a ba kure: Ambarka á ŋja, nave-aha á ŋja ta emnde a gela dabba-aha. Kwaye am egdzarire sem vatena slera á njere ba piya, ŋá aŋkwa á maga ba slera á eggye-aha njere. Estuwa wá, watse tá vakurte kwara á Gausan ge sle|cfe á nja á kure. Adaba emnde a Misera tá higarka ge emnde a gela dabba-aha, ma nave-aha, ma kyawe-aha keni.

47

¹ Daaci ba zlala-aara ge Yusufa na ádeza Firawna, a danaa labare, a ba ŋane: Ambarka á ŋja, degiya saremsa tara edderwa antara egdzara mama-aha-aaruwa bademme. Saremsa antara nave-aha-aatare, kyawe-aha-aatare, eslaha-aatare antara nalmane-aha-aatare umele bademme, saremsa á sawa am haha á Kanaana. Nawa ta tsekwaam kwara á Gausan.

² Daaci a daa emnde ilyebe am egdzara mama-aha-ŋara na á de katafke á Firawna.

³ Firawna a ndavateru elva ge egdzara mama-aha-ŋara ge Yusufa na, a ba ŋane: Azara slera á kure? Ta eptsanaa jawapa. a ba itare: Ná emnde a piya ámbarka á ŋja. ŋá aŋkwa á maga ba slera á eggye-aha á njere.

⁴ A ba itare zlābe adaliye tá elvan ge Firawna: Aŋkwa waya yaikke an tsaka ire am Kanaana ámbarka á ŋja. Ba tate á piya dabba-aha keni

tá shanka nave-aha á ña mazle-aara. Adaba una ñanna nawa sañeremsa, ña wayve-aha am iarde á ña. Ká yanerya emtu ámbarka ña njinja am Gausan?

⁵ A ba Firawna á elvan ge Yusufa: Samsa eddenja na ni a yakaa ba ñane na antara egdzara mama-aha a ña asetevge ekka.

⁶ Kwaye Iarde á Misera bademme á katafke á ña, zharaternaazhara sledé ñgelaama na baaka argena dekideki na, njatersaanja am hude-aara. Tá naba njiinja am Gausan ñanna keni baaka lambe-aarare. Ma tá aŋkwa emnde na diyardrya slera ñanna be shagera am dagave-aatare maa, ká naba gatervege male-aha arge sum-aha-aaruwa bademme.

⁷ Am iga a una ñanna maa, Yusufa a daa eddeñara keni á de katafke á Firawna, a de marananhe. Yakubu a gar barka ge sleksu Firawna.

⁸ Firawna a ndavanu ge Yakubu: Yawe á ña wanyara kina bademme?

⁹ Yakubu a eptsanaa jawapa, a ba ñane: Yawe-aaruwa dermeke an kulkeye, ya ba seke wayve am duniya na. Ya nanna zlada-aha gergere am nja-aaruwa bademme Aley keni iva-aaruwa kwakya ba naza eggye-aha-aaruwa zlabe adaliye.

¹⁰ Daaci Yakubu a gan barka zlabe adaliye ge Firawna, lauktu a sessehe ázeñara.

¹¹ Daaci Yusufa a de vaterte sledé ge rara eddeñara antara egdzara mama-aha-ñara. A de vaterte sledé na ni baaka argena dekideki na am haha á Misera bademme, ba seke una

a ndahanaa Firawna. Kwara ḥanna Ramsais, slefe-aatare una ḥanna.

¹² Yusufa a vante zlabe adaliye ge eddenjata antara egdzara mama-aha-ḥara nazu ta ezza. A vaterte ate keziakula á emnde-aha-aatare, ba kelaa nazu á fa erva am mbuwe na.

A kwuranaa estuwa Yusufa larde a Misera

¹³ Waya na, yaikke an ndzedaāara. Baaka naza za dēkideki am duniya, emnde a Misera antara emnde a Kanaana bademme tá anjkwa á maga ba palasa ge waya.

¹⁴ Shunju na ndza am erva á emnde Misera antara emnde a Kanaana bademme damda am erva á Yusufa, shakwarepshakwe nalkame an ḥane. ḅane keni maa, a daa shunju na á dem mba á Firawna.

¹⁵ Am zlauzle shunju am erva á emnde bademme am Kanaana antara am Misera, ta naba sawa emnde a Misera á se katafke á Yusufa, a ba itare tá elvan ge nane: A wanjera waya. Ba ká zharaŋjerzhara ḥá emtsa adfaba baaka shungu á ḥere emtu?

¹⁶ A ba Yusufa á elvan ge itare: Má baaka shunju, sawansa dabba-aha á kure lauktu yá vakurte nalkame. Sawansa dabba-aha á kure kwa mbedfana an ḥane.

¹⁷ Daaci ta fantau ge hala dabba-aha á sawa. Belsa-aha, ezzenja-aha, esla-aha, kyawe-aha antara nawe-aha bademme tá ankwa á sanansa ge Yusufa na. Ate iva ḥanna wá, ta ivaa, á za dafa á ba an dabba-aha-aatare.

¹⁸ Ta yivetehe, saliye á shifa-aara keni ta sawhe zlabe adaliye áseza Yusufa, a ba itare tá elvan

ge ɳane: Ambarka á ɳa, ba ka keni diyakdiya sungu á ɳere baaka, kwaye ba dabba-aha á ɳere keni baaka zlauzle gevge atuge ekka. Baaka duksa na ɳá sawa an ɳane mazla-aara, máki vuwa á ɳere ka. A yanerar ba fahe antara vuwa a ɳere kina.

¹⁹ Ha! kwá zharaŋera á ba an ice á ɳá emtsemtsa ge waya, fahe-aha a ɳere á de gev kaamba ba dey emtu ambarka á ɳa? Naba vawanerteva naza za, shekwawajershekwe ɳere antara fahe-aha á ɳere bademme, ɳá gevge nave-ah á Firawna. Naba vawanerteva wulfe, geni ɳá shansha nazu ɳá ɳá shifa á ɳere an ɳane, fahe-aha á ɳere keni kedaaka.

²⁰ Daaci Yusufa a shekwanve haha á Misera bademme ge sleksu Firawna, adaba waya ɳanna jauje ge ndzedá á emnde bademme. Emnde a Misera bademme valaruvala fahe-aha-aatare. A magava estuwa, lauktu haha á Misera bademme a gev ba naza á Firawna halal.

²¹ A gaterve estuwa Yusufa emnde a Misera bademme nave-aha á Firawna, an tate pane ka.

²² Sey ba fahe á liman-aha palle una shekwaaka, adaba aŋkwa shairiya a puwetaa Firawna ate fahe á liman-aha. Daaci ta zanaa ba itare fahe-aha-aatare na a vatertaa Firawna, itare wá, velarka fahe-aha-aatare dekideki.

²³ A be Yusufa á elvan ge emnde bademme: Kina wá, shekwanakurepshekwe. Kure ire á kure antara fahe-aha á kure kwá atuge Firawna. Nawa yá vakurte wulfe, de jauja am fahe-aha á kure bademme.

²⁴ Amá am ice duksa ma gyegakuragyega wá,

am duksa ilyebe, ilyabire na wá, kwá vante ge Firawna. Ufade na wá, una ɳanna naza á kure. Wulfe á kure watse kwa jana am shifa antara naza za á kure antara egdzara á kure ira emnde na tá am hude á há a kure bademme.

²⁵ Tá ɳwanante ge emnde bademme, a ba itare: Hyahya ndzedfa á kure ámbarka á na, lyakurajeraalya. Ura-ara keni ká fajerwa ba ka tsawe hyema wá, eksanjerarekse ɳa nave-aha á Firawna.

²⁶ Daaci Yusufa a naba tsaa shairiya ge larde á Misera bademme, a ba shairiya ɳanna: Am duksa ilyebe ilyebire naza á Firawna. Sem vatena keni ta tsaa á ba ate una ɳanna. Sey ba fahe á liman-aha palle una gevka atuge Firawna na.

Namaana na a vantaa Yakubu ge Yusufa

²⁷ Daaci njarinja Iserayiila-aha am haha á Misera, am kwara á Gausan. Sharansha sledfe-aatare, tá aŋkwa á huya á ba an ndzeda, yanrteye jipu.

²⁸ Yawe á Yakubu am Misera, yawe kelaawa ju vuye. Am lauktu na a emtsa Yakubu wá, iva-aara deremke an ku! ufaddé ju vuye.

²⁹ Am sarte na diyeddiye Yakubu am vuwa geni herzhe emtsa-aara, a naba dante egdza-aara Yusufa, a ba ɳane á elvan ge ɳane: Má ba jirire hayakihaya wá, magiyanmaga shaigerire antara jirire, hedika am Misera áhuna dekidekki. Nawa fiyemfa erva á ɳa am dagave á sera-aha-aaruwa, ziyuze wada,

³⁰ ma emtsanemtsa eksiteksa yaka am Misera áhuna, de zlaviyazlava am irekhya á

eggye-aha-aaruwa. A eptsanaa jawapa Yusufa, a ba ɳane: Yá de magan ba seke una ka binaa ka na edda.

³¹ A ba Yakubu: Sey má zakiyuze wada. A naba zanu wada na Yusufa.

Am iga a una ɳanna maa, Iserayiila a naba gaavehe ate ire á egdera-aara, ankwa á slafa we-aara.

48

Yakubu a gaterar barka ge tara Aifrayim antara Manassa

¹ Am iga á una ɳanna wá, ta danaa labare ge Yusufa, geni lapika eddeñjara. Yusufa keni a eksætaa egdzara-aara buwa, tara Aifrayim antara Manassa, ta duwa kerde.

² Ta de mbedanuhe ge Yakubu geni samsa egdze a ɳa Yusufa, ankwá ágashe a sawa ásezeñja. A naba magaa dzañdzañire, zlahhe a tsetehe, a njehe ate egdera-aara.

³ Damda Yusufa maa, a ba Yakubu á elvan ge ɳane: Dadaamiya Slekse a naba mariya ire-aara ge iya am Luus am haha á Kanaana, a giyar barka.

⁴ A ba ɳane á elvan ge iya: Yá gakvege ura kwakya jeba-aara jipu, haha na keni yá de vaterte ge emnde á ɳa, á de gev naza-aatare dem ba ge dækideki.

⁵ Daaci a ba ɳane zlabe adaliye á elvan ge Yusufa: Egdzara á ɳa buwa na ka yateraa am haha á Misera áhuna, tara Aifrayim antara Manassa, ba lauktu yá semsa ya ásezeñja keni

itare tá an ya na wá, itare ta ba kalkale antara Ruubain antara Simaun-aaruwa.

⁶ Amá emnde na ka yateraa am iga-atare na wá, emnde ḥanna wá, egdzara á ḥja. Tá an dza warata-aatare adaba emnde buwa na.

⁷ Adaba am sarte na ya átira sa am Paddan-Aram, a yanjerar ba cekwaanjudi herzhajerameherzhe Aifrata wá, a naba emtsiyarhe ge Rahiilu emmenja. Daaci ya naba hedsehe emmenja am baráma Aifrata ḥanna, am haha á Kanaana. Aifrata ḥanna wá, tá ḫahana an Baytilaama kina.

⁸ A ba am sane ḥanna maa, Iserayiila a naa egdzara á Yusufa, a ba ḥane: Una mu egdzara á ware?

⁹ Yusufa a ḥwanáne ge eddenjara, a ba ḥane: Egdzara-aaruwa na a vitaa Dadaamiya am Mtsera áhuna. A be eddenjara: Satersa áse katafke-aaruwa, yá gaterar barka.

¹⁰ Am sane ḥanna, Iserayiila gevge emgyegwe an tsaka ire, gulaagula ndzedfa á ice-aara jipu, á nanka ḥgelaama. Daaci Yusufa a daterhe egdzara-aara na ádekatefke-aara, a halateremhe am huvije, a ḥateraahe takwalle.

¹¹ Daaci a ba ḥane á elvan ge Yusufa: Ndza a tamanaa ware ganakini watse yá puwete ice-aaruwa ate ka mazle-aara. Amá vatena na wá, a naba jamimehe zlabe adaliye ge Dadaamiya antara ba egdzara á ḥja keni ya natema.

¹² Daaci Yusufa a tsekwaterahe egdzara-aara na ate sera-aha a eddenjara na, a kesle ugje am haha, wafke-aara ba teppe ate haha.

¹³ Am iga a una ɳanna maa, a halaterte ge Yusufa egdzara na bukerde-aatare ákatafke á Iserayiila. Aifrayim a eksanaa an nadafa-aara am nazlaba á lserayiila, Manassa a eksanaa an nazlaba-aara am nadafa á Iserayiila. A gante egdzara na ádezenjara.

¹⁴ Iserayiila a pelese erva á nadafa-aara a fanem am ire ge Aifrayim, amá wá, kudere nane. Nazlaba-aara keni a fanem am ire ge Manassa. diyaadiya tsa geni male ba ɳane.

¹⁵ Daaci a fantau ge gan barka-aara ge Yusufa, a ba ɳane: Yá aŋkwa á ɳala Dadaamiya na ndza tá ákatafke-aara tara eggyerwa Ibrahiima antara edderwa Isiyaaku, Dadaamiya na ni a tsufete shifa-aaruwa sem vatena na,

¹⁶ antara Malika na a tsufite am emtaŋkire bademme na, geni a gaterar barka ge egdzara na. Adaba barka-aatare, a kedeka zhera-aaruwa antara zhera á eggyerwa Ibrahiima ira zhera á edderwa Isiyaaku. A yaiterteya Dadaamiya, a hyairemhye am larde bademme.

¹⁷ Am sarte na Yusufa a naa eddenjara a fanem nadafa-aara am ire ge Aifrayim ɳane higaaka dekideki. A de ɳaa erva á eddenjara na ganakini a janaaja am ire ge Aifrayim na, á fanemfa am ire ge Manassa.

¹⁸ A ba ɳane á elvan ge eddenjara: Estuwa ka edda! Nawa male una, fanemfa nadafa á ɳa am ire ge ɳane.

¹⁹ Amá a naba kwalefhe ge eddenjara, a be ɳane á elvan ge ɳane: Diyandiya egdze-aaruwa, diyandiya bademme. ɳane keni watse á de gev ura male, á de gev eddarge nalga yaikke.

Amá wá, á de januje kuderenjara. A de januje kuderenjara an yaikkire, ñane á de gev eddarge nalga-aha kwakya.

²⁰ Vacite ñanna a gaterar barka, a ba ñane am e!va-aara: IserayiiIa-aha bademme tá de ga barka an zhera á ña. Ta de ba: A gagvege Dadaamiya sake tara Aifrayim antara Manassa. A ganve estuwa Aifrayim male arge Manassa.

²¹ Am iga a una ñanna maa, a ba ñane á elvan ge Yusufa: naza-aaruwa zlauzle mazle-aara, yá de haraaka kwakya. Amá a tsufakurtsa Dadaamiya, a eptsakuraptsa zlabé adaliya á dem haha á eggye-aha á kure.

²² Am haha ñanna wá, ya vakte kwara á Sikaim ge ekka. Una ñanna tá shanka egdzara mama-aha á ña umele. Baaka arge tate ñanna dekideki am haha ñanna bademme. Ndza ya lyiyanaa am erva á Amauri-aha an katsakar amara gurma-aaruwa.

49

Yakubu ankwa á gaterar barka ge egdzara-aura kelaawa ju buwa

¹ Yakubu a detaa egdzara-aara bademme, a ba ñane á elvan ge itare: Sawmbare bademme jawammeje ázerwa, Nawa yá balakurse nazu watse á magava ate kure á katafke.

² Jawammeje, cenaucena nazu yá bakuma ya ba shagera, kwa egdzara-aaruwa ya Yakubu. Cenaucena nazu yá ndaakura ya, ya eddekure Iserayiila:

³ Ekka Ruubain wá, ka makaji-aaruwa, ka hakuma-aaruwa ba ka arge egdzara mama-aha á ñja bademme, adaba ka ndzedfa-aaruwa zuñjwe ba ka am sarte na yá an ndzedfa á dawalire-aaruwa bademme.

⁴ Ká puwa sem aha seke ba yawe, ama wá, ká tsa iceka ire. Adaba ekka ka naba magiya nazena zlayeka ge iya, kwa naba njá amara palle á ñwasha-aha-aaruwa.

⁵ Tara Simaun amara egdze a emmeoara Laiwi, itare ye-aatare pane, ta emnde a garda.

⁶ Yanaaya ervaunjde-aaruwa sawari-aatare, á ekseka ire-aaruwa dem jahava-aatare dékideki. Am ica ervaunjde-aatare, ta ceba shifa á zaala kwakya. An sunu-aatare ta badzanve shifa á dalau-aha kwakya.

⁷ A nyainyainvenyainye Dadaamiya ervaunjde-aatare ñanna, adaba kwakya kelaadire am hude-aara, baaka zevarzire ázetare. Yá de tegese egdzara-aatare gergere kwakya am haha á Yakubu, yá de zadaxarvezade an palpale am dagave á Iserayiila-aha.

⁸ Ekka Yahuuda maa, ekka wá, egdzara mama-aha a ñja bademme tá de gala ba zhera á ñja. Ká de gateraga ba ka an erva á ñja kelaade-aha á ñja é katafke á na. Dete ba egdzara mama-aha a ñja keni, tá de gana ba itare ire á katafke á na ge ekka.

⁹ Ekka Yahuuda-aaruwa wá, ka egdze-aamwa. Ka ba seke ervare na ni a sa am tate a tsagwada dabba a kaamba, hyanhya hyuwa na. Ka egdze-aaruwa ge iya! Má kezlakkezla ugje am haha seke áza ervare zlavakz lava, seke ba

mukse á ervare, ware edda-aara á de egjekja ge tsantetse na?

¹⁰ Zade á sleksire wá, á degasheka am hude á ha á Yahuuda cækideki, hakuma á de nja á ba am erva á emnde-aara, dem sarte na ma samsa edda á zade ηanna an jirire, eddawna m larde bademme á de fansarfe na.

¹¹ Nane watse a se ηguda ezzenwa-aara an egdzere am inabauhi. Watse a reva kacakaca-aara an mbazla á egdze a inabauhi, zane-aara watse a revana an yawe á egdze a inabauhi ηanna.

¹² Ice-aha-aara á de nja á ba an deva kyanje ge mbazla á inabauhi, sera-aha-aara á de geva dzayye telle adaba uba.

¹³ Jabulaun maa, ηane á de nja ate we á haye, tate á tsekwa pare á yawe-aha. Nakwe á haha-aara ge ηane á de shanaasha Sidaun.

¹⁴ Isakar wá, ηane ezzenwa na ni ndzendzeda jipu na, á zlava am dale-aha.

¹⁵ Be a naa tate ηanna emtake ge puwansepwe am hude-aara, haha ηanna keni snagera jipu wá, a naba gaa nahyapaihyape-aara, ge sepa gwatame, a ganve ire-aara nave.

¹⁶ Dan maa, ηana wá, á de kwaratera ba ηane emnde-aara ba seke jeba-aha umele am Iseraiila.

¹⁷ Dan, ηane á garava an zahe na á zlava ate baráma, seke ba pushe na ni á zlava ate we á unjule, a waa belse ate sera, a naba kezletaare ge eddawna ate iga a belsa ηanna, an iga an iga, á sete haha na.

18 Saksage-aaruwa, yá aŋkwa á fetare ate ka geni watse ká lyilyire.

19 Gada maa, watse tá gwargwe emnde a za baráma, amá wáise á bakatera ba ɻjane, tá de enzla ba zlahhe.

20 Amba á Asair wá, watse baaka zlakta á dafa ḏekideki. Haha ɻjanna a de gedeta emnde, watse ta ba seke slekse-aha.

21 Naiftalim maa, ɻjane á garava an kaamba na ni gelgela jipu, zara-aha na ta am hude á kaamba ɻjanna ta zariya-aha jipu na.

22 Yusufa keni maa, ɻjana á garava an nafa na ni an dzeba ate we á haye, a ya egdzere shagera, á vala erva-aha-aara átarge riya bademme na.

23 Kelaade-aha-aara tá naba kata elva-aara, ta naba danaa wava ta puwa gurme ate ɻjane,

24 amá ɻjane tsatse degdege an gurme-aara, erva-aara á gyaigyaika ḏekideki, adaba aŋkwa á melanumele suni na ɻjane palaha á Iserayila na, Dadaamiya Slekse na aŋkwa á kezlan ugje Yakubu.

25 A melakumele Dadaamiya na aŋkwa á fansarfe eddeňa na. A vakteva Dadaamiya Slekse barka na á hyana ɻjane am yawe á sawa am hude á samaya antara barka na am yawe na á segashe am hude á haha na, antara barka na ni á vaterte ya ge ɻjwasha na, amara uba na ta fateru ge egdzeria.

26 Barka-aha na á vakta eddeňa wá, jauje ge barka-aha na am hude á wa-aha sadadde na a zleka na antara am egdzar wa-aha bademme. A tsekwanatsekwa Dadaamiya barka-aha ɻjanna

á setarge ekka Yusufa, ekka na jakateruje ge egdzar mama-aha a ḥana bademme an malire na.

²⁷ Bainjamainj wá, ḥane á garave an indale na á ceba dabba-aha. An enlyā, á za dabba-aha na á cebanaa ḥane, an icawaya á tega nazena a shanaa ḥane.

²⁸ Kwaya ḥane emnde na watse tá gev jeba-aha á Iserayiila kelaawa ju buwa. Eddetare a tsakaterse elva-aha ḥanna, a gaterar barka. Barka ḥanna maa, a gater an palpale, ma ware-aatare keni á ba an barka-aara.

Emtsa á Yakubu

²⁹ Am iga á una ḥanna bademme, Yakubu a ndaterse elva na ge egdzara-aara, a ba ḥane: Má emtsanemtsa ya, zlalanzlala ádeza eggý-aha-aaruwa wá, kwa de hedfiya am hwalakwa na am fahe á Aifruna ura Haiti.

³⁰ am Makpaila, á dam gedi-aara ge Mamre na. Hwalakwa ḥanna, kwaye ndza a shekwanaa Ibraiima antara fahe ḥanna bademme ge hedfa emtsa am hude-aara.

³¹ Tara Ibraiima ḥanna antara mukse-aara Saraatu, tara Isiyaaku antara mukse-aara Raibaika, bademme ta hedatera á ba am tate ḥanna, ira Lee'a keni, ya hedanaa ba iya an erva-aaruwa á ba am tate ḥanna.

³² Fahe ḥanna antara hwalakwa na am hude-aara na bademme an shekwa, ta shekwanaa am erva á Haiti-aha.

³³ Zlauzle am tsakatera elva na Yakubu ge egdzara-aara, tenjelemme a zlavehe ate egdera-aara, haaffe a puwese shifa wá, baaka zlaazlala ádeza eggý-aha-ḥara á faya.

50

Nawa ta kyuwanaa estuwa Yakubu

¹ Daaci a duhe ge Yusufa á ba ate watsewatsire, a de mbadar ge eddeñara na, ámbera á kyuwa á dem ice-aara.

² Daaci a ba ñane á elvan ge dauktar-aha-aara: Tsatsawanaatsatse vuwa á edderwa ba shagera an waye. Dauktar-aha na ta naba tsatsaa vuwa á Iserayiila an waye-aha antara nazase-aha gergere.

³ Ate nadfe-aatare, hare kul ufadé dauktar-aha na tá tsatsa ba emtsa na an waye-aha antara nazase-aha gergere geni a sefka. Hare kul vuye kalkale emnde a Misera tá aŋkwa á kyuwa Yakubu.

⁴ Am sarte na zlauzla sarte a kyuwa Yakubu, a ba Yusufa á elvan ge waziri-aha á Firawna: Taslawá á kure, máki bashakuribasha wá, ndawanndaa ge Firawna:

⁵ Am sarte na zlabe an shifa edderwa, a ba ñane sey ká de hediya am Kanaana. Sey ká ziyyuze wada máki watse ká emmaga. Ya naba zanu wada ñanna. Daaci kina wá, a viteva baráma, yá de hedehe edderwa am hwalakwa na ni a tsatsanaa ba ñane kashi-aara am haha á Kanaana, lauktu watse yá sa.

⁶ A be Firawna á elvan ge Yusufa: Ezzlala de hehedá eddeña ate una ni a ndaaka ñane na.

⁷ Daaci a tsetehe ge Yusufa, aŋkwa á dá eddeñara na, á de hedana am Kanaana. Ta daa á dabana waziri-aha á Firawna antara male-aha na tá am mba-aara antara male-aha á haha á Misera baðemme.

⁸ Tá aŋkwa emnde á Yusufa nanna bademme am itare antara egdzara mama-aha-ŋara bademme ira emnde na tá am hude á há eddetare ŋanna bademme, jauka ura am kwara á Gausan ḥekideki, sey ta yaa ba egdzara antara dabba-aha.

⁹ Kwakya emnde a belsa antara emnde na tá an darkwa á tedana belsa, kwakya nalga na a daa puwa emtsa á Yakubu.

¹⁰ Daraada am laare Ataada am tate á wediŋe-aha á emnde á ekse ŋanna ate iga a guwa Urdun á dem gide-aara, ta naba fantau ge kyuwa Yakubu áhuwa á ba an ka kwara. Hare vuye kalkale Yusufa aŋkwa á kyuwa eddeŋara áhuwa.

¹¹ Tá aŋkwa á zharaterzhara emnde a Kanaana na tá am laare Ataada ŋanna, a ba itare am dagave-aatare: Kay! zlazlada kyuwa ura á emnde a Misera. Adaba una ŋanna, ta fete zhera á tare ŋanna á katafke á Urdun: Awil-Miserayim. Amaana: kyuwa á ura á emnde a Misera.

¹² Egdzara á Yakubu magarananmaga ge eddetare ba seke una a katanaa ŋane a ndaternda na.

¹³ Ta naba daa emtsa-aara á dam larde á Kanaana, ta de hedana am hwalakwa am fahe am Makpaila, fahe na ni ndza a shekwanaa Ibrahiima werre am erva á Aifruna ura Haiti, á dem gedí á Mamre.

¹⁴ Hedareheda eddeŋara maa, Yusufa a naba eptsə sem Misera, ŋane, egdzara mama-aha-ŋara ira emnde na ta daa adabaterdaba á de hedə eddeŋara na bademme.

Yusufa a ekhyateraa estuwa ervaunjde ge egdzara mama-aha-ŋara

¹⁵ Am iga a emtsa á eddetare, a ba egdzara mama-aha-ŋara ge Yusufa am dagave-aatare: Kina wá, eddemiya baaka, emtsamtsa. Má banba Yusufa sey á pelsepele ate miya kelaadire na ndza mi maganta miya na wá, mi magana estara?

¹⁶ Daaci ta naba bela ura á deza Yusufa an labare na, a ba itare tá elvan ge nane: Nawa elva na a ndaanjera eddeňa am sarte na zlabe an shifa geni watse njá mbedfakumbede,

¹⁷ a ba njane wá, naba zatervarze ge egdzara mama-aha á njá, yateraarya kelaadire na ni ndza ta magaktaa itare na bademme. Daaci a be egdzara á Yakubu, tá elvan ge egdze a emmetare Yusufa: Kina wá, tasle á njá yanjeraarye egdze a emmaye. Adaba kelaadire na ni ndza njá magakta njere na ba jire wá, naza tsaleka. Naba yanjeraarye, adaba njere keni né aŋkwa á daba ba Dadaamiya na ni ndza a cfabanaa eddeňa na. Ba a cенaa una njanna Yusufa wá, a naba fantau ge kyuwa á ba an yawe á kyuwa.

¹⁸ Am iga a una njanna, ta duhe ba itare an ire-aatare egdzara mama-aha-ŋara na, reppe ta de kezle ugje á katafke-aara, a ba itare tá elvan ge njane: Nawa njere njá nave-aha á njá ámbarka á njá.

¹⁹ Amá a ba Yusufa á elvan ge itare: A wakurka lyawa dækideki, iya ganafka Dadaamiya.

²⁰ Ukkure wá, ndza kwa kwamaa magite kelaadire. Amá Dadaamiya a kwamaa eptsante kelaadire njanna, a ganve hairire ge enzlese

emnde kwakya, ba kure keni kwa aŋkwa á nanna an ice á kure vatena.

²¹ Adaba una ŋanna, a gazleka ervaunje á kure cekideki, yá fakurufe hyema antara ŋwasha-aha á kure ira egdzara á kure bademme.

Yusufa a ekhyateraa estuwa ervaunje, lauktu ta shetaa higa.

Emtsa á Yusufa am Misera

²² Daaci Yusufa a nja am Misera antara hude á há á eddeŋjara bademme. Yawe á Yusufa bademme a magaa dermeke an kelaawa.

²³ Yusufa nanna egdzara á egdze-aara Aifrayim dem egghe buwa. Emnde á Manasse maa, egghe-aha-ŋara ge buwire, egdzara á Makir a gelateraa ba ŋane, ta walete á ba am hvuyye-aara.

²⁴ Am sarte na herzhe watse á emtsa Yusufa, a ba ŋane á elvan ge egdzara mama-aha-ŋara: lya wá, ya baaka am dza á kure mazle-aara, amá Dadaamiya aŋkwa antara kure ma vaatare keni. Á de tsakurta ba ŋane am larde na, á de dakura á dem larde na ni a baa watse á vaterte ge tara Ibrahiima antara Isiyaaku ira Yakubu, a zateru ba wada-aara na.

²⁵ A be ŋane zlafe adaliye: Má tsekwaatsekwa Dadaamiya zakurvarze ge kure wá, taslawa á kure yawanka hyaihye-aaruwa áhuna, dawanda am erva bademme. A faterar za wada, a ba ŋane: Zawiyuze wada ma watse kwá emmaga. Ta zanu wada na.

²⁶ Á emtsa Yusufa am Misera wá, yawe-aara dermeke an kelaawa. Ta tsekwanme emtsa-aara

Gavge-aha 50:26

cciii

Gavge-aha 50:26

am nazase, ta zlavanaahe am nakwati á nákwa
am Misera ḡjanna.

cciv

**Wandala
The Holy Bible in the Wandala language of
Cameroon
La Bible en wandala**

copyright © 1999 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Wandala

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-05-13

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 13 May 2025 from source
files dated 13 May 2025
dec75dd5-4784-5059-aa00-668d508a6b0d